

अनुक्रमणिका
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन - 2006-07

जिल्हा - नागपूर

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3
भाग-1 समालोचन		
.....	जिल्ह्याचा समग्र आढावा - टिपणी	1
	दृष्टिक्षेपात जिल्हा आढावा	23
	रस्ते आणि तालुका सीमा दर्शविणारा जिल्ह्याचा नकाशा	30
	निवडक आलेख	31
भाग-2 सांख्यिकीय तक्ते		
1. निवडक निर्देशक		
1.1	निवडक निर्देशक (1960-2007)	1
2. लोकसंख्याविषयक आकडेवारी		
2.1	लोकसंख्याविषयक निवडक आकडेवारी	6
2.2	लोकसंख्या आणि वृद्धिदर	10
2.3	शहरांची वर्गवारी आणि त्यांची लोकसंख्या	11
2.4	मुख्य व सीमांतिक काम करणा-यांचे उद्योगगटनिहाय वर्गीकरण	13
2.5	धर्म व वयोगटानुसार लोकसंख्या	14
2.6	दारिद्र्य रेषेखालील ग्रामीण कुटुंबे	15
3. जिल्हा उत्पन्न अंदाज		
3.1	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न - चालू किंमतीनुसार	16
3.2	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न - स्थिर किंमतीनुसार	17
4. किंमतीविषयक आकडेवारी		
4.1	निवडक कृषिमालाच्या सरासरी घाऊक किंमती	18
4.2	जिल्हा मुख्यालयातील महत्त्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती	20
4.3	ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक	26
4.4	किंमतीचे महत्त्वाचे निर्देशांक	27
5. जमीन महसूल, स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न/ खर्च, बँकिंग, विमा आणि अल्पबचतविषयक आकडेवारी		
5.1	गोळा केलेला जमीन महसूल	28
5.2	स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे उत्पन्न व खर्च	29
5.3	बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकाची संख्या, ठेवी व कर्जे	30
5.4	अल्पबचत कार्यक्रमाची प्रगती	31
5.5	आयुर्विमाविषयक आकडेवारी	32

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3
6. कृषि व पदुम विषयक आकडेवारी		
6.1	जमिनीचा वापर	33
6.2	निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र	35
6.3	मुख्य पिकाचे दर हेक्टरी अदाजित उत्पादन	44
6.4	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य	45
6.5	विविध साधनाखालील ओलिताचे क्षेत्र	46
6.6	निरनिराळ्या पिकांखालील ओलिताचे क्षेत्र	47
6.7	सिंचन विहिरी	53
6.8	कू पनलिका, हातपंप व विद्युत् पंप	54
6.9	लघुपाटबंधा-यांची कामे	55
6.10	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प	57
6.11	वहिती धारणेचा प्रकार आणि क्षेत्रफळ गटानुसार वर्गीकरण	61
6.12	कृषि अवजारे	62
6.13	पशुधन	63
6.14	पशुवैद्यकीय संस्था	70
6.15	मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि त्यात कत्तल केलेल्या पशूंची संख्या	72
6.16	वनक्षेत्र	73
6.17	मुख्य व गौण वन उत्पादने	74
6.18	भूजल मत्स्यव्यवसाय	75
6.19	दुग्ध विकास सहकारी संस्था	76
7. सहकार क्षेत्र		
7.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था	77
7.2	सहकारी संस्थांची वित्तीय स्थिती	78
7.3	सहकारी संस्थांची लेखा परीक्षण वर्गाप्रमाणे संख्या	79
7.4	राज्य/जिल्हा कार्यक्षेत्र असलेल्या सहकारी बँकांचे कार्य	80
7.5	सहकारी संस्थांचे कार्य	81
7.6	बिगरकृषि सहकारी पत संस्थांचे कार्य	83
7.7	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य	84
7.8	नियंत्रित बाजारपेठांतील कृषि मालाची वार्षिक आवक	87
7.9	परवानाधारक सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे	90

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3
8. वीज आणि परिवहन व दळणवळण		
8.1	विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या आणि त्यांची लोकसंख्या	91
8.2	विजेचा वापर	92
8.3	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी	93
8.4	मोटार वाहनांची आणि परवानाधारकांची संख्या	94
8.5	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची प्रवासी वाहतूक	95
8.6	पोस्ट, खाजगी व सार्वजनिक दूरध्वनीची संख्या	96
9. रोजगार व उद्योगविषयक आकडेवारी		
9.1	कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या	97
9.2	रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्रातील आकडेवारी	101
9.3	शासकीय व स्थानिक स्वराज्य संस्थांतील कर्मचा-यांची संख्या	102
9.4	निरनिराळ्या उद्योगांतील रोजगार	103
9.5	कृषि व बिगर -कृषि उद्योग	104
9.6	प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची आणि नियमित काम करणा-या कामगारांची संख्या	105
9.7	महत्त्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषि व बिगरकृषि आस्थापनांची व त्यातील कामगारांची संख्या	106
10. शिक्षण		
10.1	शैक्षणिक संस्थांची संख्या	107
10.2	शैक्षणिक संस्थातील शिक्षकांची संख्या	109
10.3	शैक्षणिक संस्थातील विद्यार्थी संख्या	111
10.4	शैक्षणिक संस्थातील अनुसूचित जातीची विद्यार्थी संख्या	113
10.5	शैक्षणिक संस्थातील अनुसूचित जमातीची विद्यार्थी संख्या	115
10.6	शारीरिक शिक्षण महाविद्यालये, क्रीडांगणे, क्रीडा संस्था आणि क्रीडा शिष्यवृत्तीधारक	117
10.7	इयत्तानिहाय विद्यार्थ्यांची संख्या	118
11. सार्वजनिक आरोग्य		
11.1	सार्वजनिक व शासन सहाय्यित वैद्यकीय सुविधांची माहिती	120
11.2	नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या	122
11.3	विविध कारणानुसार मृत्यूंची संख्या	124
11.4	माता व बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणी	125
11.5	कुटुंब कल्याण कार्यक्रम	126

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3
12. योजना		
12.1	विविध विकास शीर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च	127
12.2	रोजगार हमी योजना	129
12.3	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च	130
12.4	पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाईसंबंधी केलेल्या उपाययोजना	131
12.5	रासायनिक खतांचे वाटप	133
12.6	साखर कारखाने	134
12.7	वीस कलमी कार्यक्रमाची भौतिक प्रगती	135
12.8	स्थानिक विकास कार्यक्रम (लोकसभा मतदार संघ)	136
12.9	स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानसभा मतदार संघ)	136
12.10	स्थानिक विकास कार्यक्रम (राज्यसभा सदस्य)	137
12.11	स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानपरिषद सदस्य)	137
13. न्याय व प्रशासन		
13.1	पोलीस अधिकारी/ कर्मचारी यांची संख्या	138
13.2	दिवाणी व फौजदारी न्यायालयांत निकाली काढलेली कामे/प्रकरणे	139
14. संकीर्ण		
14.1	चित्रपट गृहविषयक आकडेवारी	140
14.2	मुद्रणालये आणि त्यांनी प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके	141
14.3	लोकसभा व विधानसभा निवडणूकाबाबतची आकडेवारी	142

* * *

सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2006-2007

जिल्हा - नागपूर

1. स्थान व भौगोलिक वैशिष्टे

1.1 भौगोलिक स्थान :-

भारत देशाच्या हृदय स्थानी वसलेले एक महत्वाचे सर्वांग सुंदर, गौरव संपन्न आणि अनेक ऐतिहासिक गुण व महत्व लाभलेले शहर म्हणजे नागपूर. नाग नावाच्या सरितेच्या किनारी वसलेल्या या संपन्न शहराने पौराणिक, ऐतिहासिक, राजकीय, व्यवसायीक इत्यादी विविध क्षेत्रात नावलौकीक मिळविलेला आहे. जुन्याकाळी 'नारंगपूर' या नावाने ओळखले जाणारे आजचे नागपूर शहर होय. गोंड राजा बख्त बुलंद यांनी अठराव्या शतकात नागपूर बसविले, व प्रथमच राजधानीचा दर्जा दिला. या शहराच्या नावावरूनच जिल्हयास नागपूर जिल्हा हे नांव देण्यांत आले. भोसले घराण्याने पुढे नागपूरला आपली राजधानी केली व या शहराचा आणि जिल्हयाचा विकास केला. सन 1743 साली पहिले रघुजीराजे भोसले यांनी या शहराला राज्यकारभारचे प्रमुख केंद्र बनविले व त्यानंतर सुमारे 90 वर्षे सातत्याने या शहराने भोसल्याची राजधानी म्हणून बहूमान उपभोगला. सन 1817 मध्ये सिताबर्डीच्या युद्धात ब्रिटीशांनी भोसले घराण्यावर विजय मिळविला. सन 1853 मध्ये भोसले घराण्याचा -हास होऊन ब्रिटीश राजवटीस सुरुवात झाली. मध्य प्रांत व व-हाड यांची राजधानी ब्रिटीशांनी नागपूर येथेच ठेवली. सन 1867 मध्ये ग्रेट इंडियन येनीनसुला रेल्वे (सध्याची मध्य रेल्वे) मुळे हे शहर इतर प्रमुख शहरांशी संबंध जोडण्यांत आले. त्यामुळे नागपूर शहराच्या आणि जिल्हयाच्या विकासास गती मिळाली . सन 1947 ला स्वातंत्र्य प्राप्ती नंतर मध्य प्रदेशांची निर्मिती झाली, तेव्हा पासून 1956 पर्यंत नागपूर हे राजधानीचे ठिकाण होते. भाषावार प्रांत रचनेनंतर नागपूर जिल्हा द्विभाषिक मुंबई राज्यात समाविष्ट करण्यात आला. त्यामुळे नागपूरच्या राजधानीचे स्वरूप संपुष्टात आले. दिनांक 1 मे, 1960 रोजी महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मिती नंतर नागपूर करारानुसार नागपूरला उपराजधानीचे स्थान देण्यात आले. नागपूर हा जिल्हा उत्तर अक्षांश 20. 35 ते 21 .44 व पूर्व रेखांश 78. 15 ते 79. 40 चे दरम्यान पसरलेला आहे. जिल्हयाचे मुख्यालय नागपूर येथे असून ते भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण आहे. जिल्हयाच्या उत्तरेस मध्यप्रदेशातील छिंदवाडा व शिवनी जिल्हा व पूर्वेस भंडारा, दक्षिणेस चंद्रपूर आणि पश्चिमेस वर्धा जिल्हा आहे.

1.2 क्षेत्रफळ व प्रशासकीय विभाग :-

नागपूर जिल्हयाचे क्षेत्रफळ 9892 चौ.कि .मी.असून महाराष्ट्राच्या 3.20 टक्के आहे. तालुक्याच्या पुनर्रचनेपूर्वी पूर्ण जिल्हा पांच विभागात विभागलेला होता. त्या पांच विभागांचे मुख्यालय अनुक्रमे नागपूर,काटोल,सावनेर,रामटेक व उमरेड येथे होते. उपविभागीय अधिका-यांकडे त्या त्या उपविभागाची प्रशासकीय जबाबदारी होती. 1 मे,1981 नंतर तालुक्यांची पुनर्रचना करण्यात येऊन एकूण 14 तालुके निर्माण करण्यांत आले. नागपूर -शहर हा तालुका सोडल्यास सर्व तालुक्याचे मुख्यालय पंचायत समितीचे जे मुख्यालय होते तेच ठेवण्यांत आले.

2001 चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्हयात 29 गणना शहरे आहेत. 2001 च्या जनगणनेनुसार एकूण 1869 खेडी असून त्यापैकी 1628 लोकवस्ती असलेली व 241 ओसाड खेडी आहेत. जिल्हयामध्ये 13 पंचायत समित्या, 777 ग्रामपंचायती असून 10 कृषी उत्पन्न बाजार समित्या आहेत. जिल्हयामध्ये 10 नगरपालिका, 1 कटकमंडळ व 1 महानगरपालिका कार्यरत आहे.

1.3 भौगोलिक वैशिष्टे :-

भौगोलिक दृष्ट्या नागपूर जिल्हा साधारणतः तीन विभागामध्ये विभागल्या जातो. उत्तरेकडील टेकड्याचा प्रदेश,पश्चिमेकडील डोंगराळ भाग व कन्हान,वेणा नदीच्या खो-यातील सखल भाग, उत्तरेकडील टेकड्याच्या प्रदेशात पिल्कापार,महादगड,गरमसूर,पिंपरडोह,जामगड,चापेगडी हया प्रमुख टेकड्या असून ईशान्येस अंबागड आहे. रामटेकच्या टेकडीवर प्रसिध्द कालीदास स्मारक उभारण्यात आले आहे. जिल्हयाची समुद्रसपाटीपासून कमीत कमी उंची 274 मी. व जास्तीत जास्त उंची 652 मी.आहे.

1.4 भूगर्भ रचना :-

नागपूर जिल्हयाच्या भूगर्भाची रचना विविध प्रकारच्या खनिजयुक्त खडकापासून तयार झाली आहे. जिल्हयातील कन्हान खो-यात कोळसा, खापा, सावनेर व रामटेक विभागात मॅगनीज,भिवापूर व उमरेड तालुक्यामध्ये कच्चे लोखंड, चुनखडी दगड, रामटेक व सावनेर तालुक्यातील कांद्री,पटगोवारी व देवलापार विभागात डोलामाईट दगड फार मोठया प्रमाणात आढळून येतो. याशिवाय फेल्सपार,क्वॉटर्स व टंगस्टन ही खनिजे आणि इमारती करिता उपयुक्त असणारे दगड या जिल्हयात सर्वत्र आढळून येतात. एकंदरीत या जिल्हयाची भूगर्भ रचना उपयुक्त खनिजांमुळे अतिशय समृध्द झालेली आहे.

1.5 नद्या :-

जिल्हयाच्या पश्चिम सीमेवरून वर्धा व पूर्व सीमेकडून वैनगंगा नदी वाहते. वैनगंगा नदीमुळे भंडारा जिल्हयाची आणि वर्धा नदीमुळे अमरावती जिल्हयाची सीमा निश्चित झालेली आहे. जाम व वेणा हया नद्या वर्धा नदीच्या उपनद्या असून जाम नदी काटोल तालुक्यातून वाहत जाऊन वर्धा नदीस मिळते. वेणा नदी कवडस पठारातून उगम पावून नागपूर तालुक्यातून वाहते. कन्हान नदी सातपुडा पर्वतातून उगम पावून वैनगंगेस मिळते. पेंच, कोलार आणि नाग नदी हया कन्हान नदीच्या उपनद्या आहेत. कन्हान व पेंच नदीपासून नागपूर शहरास पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा होतो. कन्हानच्या खो-यातील जमीन अतिशय सुपिक समजली जाते.

1.6 जमीन व तिचे प्रकार :-

नागपूर जिल्हयात प्रामुख्याने काळी,मोराड,खरडी व बरडी प्रकारची जमीन आढळून येते. मध्यम-काळी जमीन प्रामुख्याने सावनेर व कळमेश्वर तालुक्यातील वर्धा नदीच्या खो-यात आणि नागपूर व कामठीचे जवळपास आढळून येत असून कापसाचे उत्पादनाकरिता उपयुक्त समजली जाते. या जिल्हयात भोरांड प्रकारची जमीन सर्वच तालुक्यामध्ये आढळून येत असून ज्वारीच्या पिकाकरिता उपयुक्त समजली जाते. खरडी,बरडी जमीन रामटेक तालुक्याचे उत्तरेस व काटोल तालुक्याचे डोंगराळ प्रदेशात आढळून येते.

2. लोकसंख्या

2.1 जनगणना :-

2001 चे जनगणनेप्रमाणे नागपूर जिल्हयाची लोकसंख्या 4067637 असून त्यापैकी 2105314 पुरुष व 1962323 स्त्रिया आहेत. सन 1991 ते 2001 या दशवर्षामध्ये नागपूर जिल्हयाची लोकसंख्या 23.74 टक्के ने वाढल्याचे आढळते. जिल्हयाच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागपूर शहर तालुक्याची लोकसंख्या 50.45 टक्के, सावनेर तालुका 5.49 टक्के, पारशिवनी तालुका 3.48 टक्के, रामटेक तालुका 3.73 टक्के, मौदा तालुका 3.33 टक्के, कामठी तालुका 5.14 टक्के, कुही तालुका 3.10 टक्के, भिवापूर तालुका 2.04 टक्के, उमरेड तालुका 3.61 टक्के, नागपूर (ग्रामीण) तालुका 4.90 टक्के, हिंगणा तालुका 4.55 टक्के, काटोल तालुका 3.83 टक्के, नरखेड तालुका 3.53 टक्के, कळमेश्वर तालुका 2.82 टक्के एवढी आहे.

2.2 लोकसंख्येची घनता (2001) :-

2001 च्या जनगणनेप्रमाणे क्षेत्रफळ व लोकसंख्येच्या दृष्टीने विचार केल्यास नागपूर जिल्हयाचे क्षेत्रफळ महाराष्ट्र राज्याच्या क्षेत्रफळाच्या 3.20 टक्के आहे, व लोकसंख्या 4.20 टक्के आहे. नागपूर जिल्हयाकरिता लोकसंख्येची घनता दर चौ.कि.मी. मागे 415 असून हे महाराष्ट्र राज्याकरिता दर चौ.कि.मी. मागे 315 आहे तर भारताचे दर चौ.कि.मी. मागे 325 आहे.

2.3 नागरी व ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण :-

2001 च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्हयाच्या एकूण लोकसंख्येपैकी नागरी भागामध्ये 64.26 टक्के व ग्रामीण भागामध्ये 35.74 टक्के लोक वास्तव्य करीत आहेत. जिल्हयाची नागरी लोकसंख्या 2613751 असून त्यापैकी एकटया नागपूर शहरात 2052066 एवढे लोक वास्तव्य करीत आहेत. म्हणजेच जिल्हयातील एकूण नागरी लोकसंख्येपैकी 79 टक्के लोकसंख्या नागपूर शहरामध्ये व उर्वरित 21 टक्के लोकसंख्या कामठी, कामठी कटकमंडळ, काटोल, नरखेड, मोवाड,सावनेर,खापा,कळमेश्वर, मोहपा, रामटेक,उमरेड, डिगडोह, वाडी, चिचोली, वलणी, मनसर, काद्री ता.रामटेक, सिल्लेवाडा, कन्हान(पिंपरी) टेकाडी, कांद्री ता.पारशिवनी, महादुला, देवलामेठी,तोतलाडोह, वानाडोंगरी, निलडोह,येरखेडा,सोनेगांव (नि) अशा अठ्ठावीस नागरी विभागात विभागल्या गेली आहे.

2.4 लोकसंख्येतील स्त्री - पुरुष प्रमाण :-

जिल्हयात दर हजार पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण 2001 च्या जनगणनेप्रमाणे 932 असून महाराष्ट्राच्या 922 च्या तुलनेत हे प्रमाण जास्त आहे. ग्रामीण भागात हे प्रमाण 935 असून नागरी भागात हे प्रमाण 931 आहे.

2.5 अनुसुचित जाती व जमाती (2001) :-

जिल्हयातील एकूण लोकसंख्येत अनुसुचित जातीचे नवबौध्दासह प्रमाण 17.12 टक्के असून अनुसुचित जमातीचे प्रमाण 10.93 टक्के आहे. हेच प्रमाण राज्याकरिता अनुक्रमे 10.2 व 8.9 टक्के आहे.

2.6 लोकसंख्येची वयोगटानुसार रचना :-

2001 च्या जनगणनेनुसार नागपूर जिल्हयामध्ये 0 ते 14 या वयोगटात 1220451, 15 ते 19 या वयोगटात 416361, 20 ते 24 या वयोगटात 400847, 25 ते 29 या वयोगटात 370307, 30 ते 34 या वयोगटात 327439, 35 ते 39 या वयोगटात 296940, 40 ते 49 या वयोगटात 431661, 50 ते 59 या वयोगटात 261116 व 60 वर्षापेक्षा अधिक या वयोगटात 338049 लोकसंख्या आहे. वय अनिर्देशित लोकसंख्या 4466 इतकी आहे.

2.7 साक्षरता (ग्रामीण व नागरी) :-

2001 च्या जनगणनेप्रमाणे एकूण लोकसंख्येपैकी 84.03 टक्के लोकसंख्या साक्षर असून ग्रामीण भागात 75.58 टक्के व नागरी भागात 88.65 टक्के आहे. साक्षरतेचे स्त्री व पुरुष यांचेसाठी प्रमाण अनुक्रमे 77.42 व 90.18 टक्के आहे.

2.8 वापरातील निवासी घरांची व कुटुंबांची संख्या :-

2001 च्या जनगणनेनुसार जिल्हयातील एकूण कुटुंबाची संख्या 838599 एवढी असून त्यापैकी 314359 ग्रामीण भागात व 524240 नागरी भागात आहेत. एकूण कुटुंबाच्या संख्येत बेघर कुटुंबाचा समावेश असून त्यात संस्था कुटुंबाचा समावेश नाही.

2.9 जिल्हा उत्पन्न अंदाज व दरडोई उत्पन्न :-

जिल्हास्तरावरिल उत्पन्नाचे अचूक अंदाज करण्यासाठी प्रदेशाला संचयित होणारे उत्पन्न ही संकल्पना वापरणे योग्य असले तरी, जिल्हा स्तरावरिल आर्थिक उलाढालीचा परिणाम जिल्हयापुरताच मर्यादित राहात नसल्यामुळे संबंधित जिल्हयाला बाहेरून प्राप्त होणारे व संबंधित जिल्हयातून बाहेर जाणा-या उत्पन्नाचे मोजमाप करणे शक्य नसल्याने सदर पध्दतीचा वापर करता येत नाही. त्यामुळे उत्पन्न स्रोत पध्दती (Income originating approach) या संकल्पनेचा अवलंब करून जिल्हा स्तरावरिल उत्पन्नाचे अंदाज तयार करण्यात आलेले आहेत.

जिल्हा उत्पन्नाचे अंदाज तयार करण्याकरिता लागणारी मुलभूत माहिती अजूनही समाधानकारक रित्या उपलब्ध नाही. प्राथमिक क्षेत्राकरिता बहुतांश आकडेवारी उपलब्ध आहे. मात्र इतर क्षेत्रांकरिता आकडेवारी अतिशय अल्पशा प्रमाणात उपलब्ध आहे. ज्या क्षेत्राकरिता जिल्हास्तरावरिल आकडेवारी उपलब्ध नाही त्या क्षेत्राकरिता जिल्हावार अनुरूप असे निर्देशांक वापरून त्या आधारे राज्यस्तरावरिल उत्पन्नाची जिल्हयामध्ये विभागणी करण्यात आलेली आहे.

आकडेवारीच्या उपलब्धतेचा अभाव, अनुरूप निर्देशांकांचा वापर तसेच पध्दती मधील अंतर्भूत उणिवा या सर्वांमुळे जिल्हा उत्पन्नाचे अचूक अंदाज बांधण्यामध्ये मर्यादा येत असल्याने हे अंदाज ढोबळ मानाने जिल्हयातील उत्पन्नाची पातळी आजमाविण्याकरिता वापरावेत.

जिल्हयाचे नियोजनाकरिता जिल्हा उत्पन्नाची अत्यंत आवश्यकता असल्याने जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन या वार्षिक प्रकाशनात नागपूर जिल्हयाचे जिल्हा उत्पन्न अंदाज सन 2004-2005 व 2005-2006 प्रकाशित करण्यात येत आहे. सर्वसाधारणपणे अर्थव्यवस्थेच्या 15 क्षेत्राचे चालू व स्थिर किंमतीनुसार जिल्हा उत्पन्नाचे अंदाज तयार करण्यात आले आहेत. त्या करिता आवश्यक ती माहिती जिल्हा व राज्य पातळीवरून संकलित करण्यात आली असून अर्थव्यवस्थेतील ज्या क्षेत्रातील माहिती जिल्हा पातळीवर स्वतंत्रपणे उपलब्ध होवू शकत नाही, अशा प्रकारची माहिती राज्य पातळीवर

एकत्रीतपणे उपलब्ध करून घेण्यात आली आणि संबंधित जिल्हयांचा वाटा अंदाजित करण्यात आलेला आहे.

जिल्हा उत्पन्न अंदाज तयार करतांना आर्थिक उत्पादन क्षेत्राचे 1) प्राथमिक 2) दुय्यम व 3) तृतीय क्षेत्र यानुसार तीन क्षेत्रात विभाजन करून त्यानुसार उत्पन्न विचारात घेण्यात आले.

2.9.1 चालू किंमतीनुसार जिल्हा उत्पन्न :-

नागपूर जिल्हयाचे सर्व क्षेत्रातील चालू किंमतीनुसार सन 2005-2006 चे स्थुल जिल्हा उत्पन्न रू. 2081866 लक्ष असून स्थुल दरडोई जिल्हा उत्पन्न रू. 46873 आहे.त्याच प्रमाणे निव्वळ जिल्हा उत्पन्न रू. 1866130 लक्ष असून निव्वळ दरडोई जिल्हा उत्पन्न रू. 42016 आहे. चालू किंमतीनुसार जिल्हयाचे स्थुल उत्पन्न राज्य उत्पन्नाचा 4.81 टक्के व निव्वळ जिल्हा उत्पन्न राज्य उत्पन्नाचा 4.83 टक्के आहे.

चालू किंमतीनुसार जिल्हयाचा स्थुल उत्पन्नाचा 12.07 टक्के प्राथमिक क्षेत्रातून 27.76 टक्के द्वितीय क्षेत्रातून व उर्वरित 60.17 टक्के तृतीय क्षेत्रातून प्राप्त झाले आहे.

2.9.2 स्थिर किंमतीनुसार जिल्हा उत्पन्न :-

नागपूर जिल्हयाचे सर्व क्षेत्रातील स्थिर किंमतीनुसार सन 2005-2006 स्थूल जिल्हा उत्पन्न रू. 1609645 लक्ष असून स्थुल दरडोई जिल्हा उत्पन्न रू. 36241 आहे. त्याच प्रमाणे निव्वळ जिल्हा उत्पन्न रू. 1442675 लक्ष असून निव्वळ दरडोई जिल्हा उत्पन्न रू. 32482 आहे. स्थिर किंमतीनुसार जिल्हयाचे स्थुल उत्पन्न राज्य उत्पन्नाच्या 4.74 टक्के व निव्वळ जिल्हा उत्पन्न राज्य उत्पन्नाच्या 4.76 टक्के आहे.

स्थिर किंमतीनुसार जिल्हयाच्या स्थुल उत्पन्नाच्या 12.26 टक्के प्राथमिक क्षेत्रातून, 25.40 टक्के द्वितीय क्षेत्रातून व उर्वरित 62.34 टक्के तृतीय क्षेत्रातून प्राप्त झाले आहे

3. वने

3.1 जिल्हयातील एकूण वनक्षेत्र :-

2006-2007 वर्षासाठी जिल्हयातील एकूण अस्थायी वनक्षेत्र 2371 चौ.कि.मी. असून ते जिल्हयाच्या एकूण क्षेत्राच्या 23.97 टक्के आहे. या जिल्हयातील बहुतांश वनभाग रामटेक तालुक्यातील पेंच नदीच्या दोन्ही किनाऱ्यावर सातपुडा टेकड्याच्या पायथ्याशी आहे. तसेच काटोल तालुक्याचा पश्चिम भाग,नरखेड,उमरेड,कुही,हिंगणा आणि भिवापूर या तहसिलीमध्ये कमी अधिक प्रमाणात वनक्षेत्र आहे. एकूण वनक्षेत्राची राखीव, संरक्षित व अवर्गीकृत अशा तीन भागांमध्ये विभागणी करण्यांत येते, त्यापैकी 191 चौ.कि.मी. (8.06 टक्के) अवर्गीकृत क्षेत्र हे महसूल विभागाच्या देखरेखीखाली येते, आणि 2180 चौ.कि.मी. (91.94 टक्के) राखीव संरक्षित व अवर्गीकृत वनक्षेत्र वनविभागाच्या देखरेखीखाली येते. एकूण वनव्याप्त क्षेत्राच्या मानाने राखीव वनक्षेत्र 48 टक्के , संरक्षित वनक्षेत्र 30 टक्के व अवर्गीकृत वनक्षेत्र 22 टक्के एवढे आहे. वनविभागाचे वनक्षेत्रात महाराष्ट्र वनविकास महामंडळाकडे हस्तांतरित करण्यात आलेल्या वनक्षेत्राचा अंतर्भाव करण्यात आलेला आहे.

3.2 वनोत्पादन :-

रामटेक,सावनेर,हिंगणा,नरखेड,भिवापूर व कुही या परिक्षेत्रामध्ये उत्तम दर्जाची सागवानी झाडांची वने आढळून येतात. सागवानी झाडासोबतच या जिल्हयामध्ये सालई,धावडा,खैर,बांबू,पळस व तेंदू या जातींची झाडे आढळून येतात. मुख्य व गौण वनोत्पादानापासून 2006-2007 या वर्षामध्ये रुपये 153685 हजार एवढे उत्पन्न झाले.

जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत वनविकासांतर्गत प्रामुख्याने (1) औद्योगिक व व्यापारी उपयोगासाठी लागणा-या वनझाडांच्या जातीच्या लागवडीची योजना (2) निकृष्ट वनाचे पुर्नवनिकरण (3) वैरण साधन संपत्तीचा विकास (4) किरकोळ जंगल उत्पन्नाचा विकास इत्यादी योजना राबविण्यात येतात.

4. कृषी

4.1 जमीनीचा वापर :-

2004-2005 वर्षात जिल्हयातील एकूण भौगोलिक क्षेत्र 986 हजार हेक्टर होते. त्यापैकी 66.53 टक्के क्षेत्र लागवडीलायक असून 5.58 टक्के क्षेत्र कायम गुरे चरण व इतर चरायची जमीन याखालील होते. तसेच 12.27 टक्के क्षेत्र शेतीकरिता उपयुक्त नसलेले क्षेत्र होते. 2000-01 वर्षामध्ये 656 हजार हेक्टर लागवडीलायक क्षेत्रापैकी 499 हजार हेक्टर क्षेत्र निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र असून ते एकूण क्षेत्राच्या 50.61 टक्के एवढे होते व दुबार पिकाखालील क्षेत्र निव्वळ पिकाखालील क्षेत्राच्या 23.25 टक्के होते.

4.2 वहित धारण जमीनींची संख्या, त्यांचे क्षेत्रफळ आणि वर्गीकरण :-

वहिताखालील जमीन धारणाचे गटाप्रमाणे भूधारकांची व क्षेत्रांची टक्केवारी खालील प्रमाणे होती.

अ.क्र.	धारणगट हेक्टर	भूधार (टक्केवारी)		क्षेत्र (टक्केवारी)	
		1985-86	1990-91	1985-86	1990-91
1	2 पर्यंत	46	53	18	23
2	2 ते 5	37	34	36	40
3	5 ते 10	14	11	31	26
4	10 ते 20	3	2	13	9
5	20 व त्यापेक्षा जास्त	-	-	2	2

1990-91 चे कृषी गणनेचे आकडेवारीनुसार एकूण भूधारकापैकी 96.18 टक्के वैयक्तीक भूधारक, 3.62 टक्के संयुक्त धारक, व 0.20 टक्के संस्थांचे धारक होते. 1985-86 च्या तुलनेत 1990-91 वर्षी 2 हेक्टर पर्यंतच्या भूधारकांच्या संख्येत 15 टक्क्यांनी वाढ झालेली आहे. मात्र इतर गटात घट आढळते. तसेच क्षेत्रफळाचे बाबतीत 2 हेक्टर पर्यंतच्या गटात 28 टक्के आणि 2 ते 5 पर्यंतच्या गटात 11 टक्के वाढ झालेली आहे. परंतु इतर गटात घटचा झालेली आहे.

4.3 पीक पध्दती :-

2000-01 वर्षात जिल्हयातील एकूण पिकाखालील 615245 हेक्टर क्षेत्रापैकी अन्नधान्ये पिकाखालील 231544 हेक्टर क्षेत्र म्हणजेच 37.63 टक्के एवढे होते. अन्नधान्ये पिकापैकी सर्वात जास्त क्षेत्र गहू पिकाखाली म्हणजे 13.99 टक्के होते. कडधान्य वर्गीय पिकाखालील 40.28, ज्वारीखालील 29.17 टक्के, धानाखालील 16.28 टक्के इतके होते. तसेच एकूण पिकाखालील क्षेत्रापैकी कापूस याखालील 11.56 टक्के, फळे व भाजीपाला या पिकाखाली 7.83 टक्के व गळीताचे पिकाखालील क्षेत्र 39.24 टक्के होते.

मुख्य पिकांचे एकूण व दर हेक्टरी उत्पादन :-

जिल्हयामध्ये ज्वारी, गहू, धान, कापूस, हरभरा, तूर, शेंगदाणा, जवस, तीळ, मिरची व संत्री ही महत्वाची पिके होत. सन 2005-2006 मध्ये ज्वारीचे एकूण उत्पादन 33400 मे. टन, गहू 55800 मे. टन, तांदुळ 61700 मे. टन, तूर 36400 मे. टन, हरभरा 31200 मे. टन, भुईमूग 5800 मे. टन, जवस 800 मे. टन, मिरची 3100 मे. टन, व हळद 108500 मे. टन होते. तसेच कापसाचे एकूण उत्पादन 98800 गाठी एवढे होते. दर हेक्टरी उत्पन्नाची आकडेवारी ज्वारी - 1200 किलो, गहू - 1111 किलो, तांदुळ - 1371 किलो, तूर - 699 किलो, हरभरा - 619 किलो, भुईमूग - 886 किलो, जवस - 321 किलो, मिरची - 168 किलो, हळद - 110 किलो तर कापूस - 229 किलो अशी आहे.

4.4 रासायनिक खताचे वाटप :-

जिल्हयात सन 2006-2007 मध्ये 132919 मे. टन रासायनिक खताचे वाटप करण्यात आले. 2005-2006 च्या तुलनेत 2006-2007 मध्ये रासायनिक खतांचे वाटपात जवळजवळ 0.29 टक्क्याने घट झालेली दिसून येते.

4.5 पीक संवर्धन :-

पीक संवर्धन मोहिमेअंतर्गत जिल्हयातील शेतक-यांना विशेष अन्नधान्य उत्पादन कार्यक्रमांतर्गत बियाणाचे वाटप, प्रात्यक्षिके, प्रशिक्षण, किड व्यवस्थापन, सार्वजनिक. सुविधा, आधुनिक तंत्रज्ञान, तुषार टिंबक सिंचन, औषधी पुरवठा, कृषी औजारे वाटप अशा अनेक सुविधा दिल्या जातात. या योजनेतून बिगर आदिवासी योजनेअंतर्गत 44.06 लाख रुपये खर्च करण्यात आले. फलोत्पादन विकासाकरिता बिगर आदिवासी व आदिवासी योजना तसेच विशेष घटक योजना मिळून एकंदर 26.78 लाख रुपये खर्च करण्यांत आले. यात बागायती रोप मळ्याचे, बळकटीकरण, फलोत्पादन रोप संरक्षण या योजनेअंतर्गत अनुक्रमे फळांच्या उत्कृष्ट बागा तयार करण्यासाठी जातीवंत व गुणवान कलमा/रोपांचा पुरवठा करण्यात आला. त्याचप्रमाणे फळबाग पिकांचे किटक व रोगांपासून संरक्षण करण्याकरिता 50 टक्के अनुदान लागवडदार शेतक-यांना दिल्या जाते.

4.6 जमीन सुधारणा :-

विभागीय मृदसंधारण अधिकारी, नागपूर यांचेमार्फत जमीन विकासाची कामे केल्या जातात. जमिनीला बांध घालणे, व उतारावर जमिनीची धुप थांबविणे व जमिनीत पाणी जिरविण्याकरिता समतल चर, नाला बांधकाम (माती व सिमेंट), ढाळीचे बांध, शेततळे इत्यादी उपायाद्वारे जमिनीचा

विकास करण्यात येतो. कामावरील खर्च हा विविध योजनेतून केल्या जातो. तसेच विशेष घटक योजनेअंतर्गत जिल्हा कृषी अधिका-यांमार्फत निवडक अनुसुचित जातीच्या व नवबौध्द शेतक-यांना जमीन सुधारणेकरिता अर्थसहाय्य देण्यांत येते. ओलिताच्या सोयीची उपलब्धता वाढविण्याकरिता शेतक-यांना विहीरी बांधण्यासाठी जिल्हयांतील भूविकास अधिकोषामार्फत कर्जाचे वाटप करण्यात येते.

4.7 इतर विकास कार्यक्रम :-

कृषी विकासाच्या दृष्टीने जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत निरनिराळे कार्यक्रम राबविले जातात. उदा (1) एकात्मिक तृण धान्य विकास कार्यक्रम (2) सधन कापूस विकास कार्यक्रम (3) कडधान्य व तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम. **फलोत्पादन कार्यक्रमांतर्गत** (1) बागायती रोपमळयांचे बळकटीकरण (2) फलोत्पादन रोप संरक्षण, इत्यादी योजना राबविण्यांत येतात.

पीक संवर्धन व फलोत्पादन या योजनेअंतर्गत बिगर आदिवासी व आदिवासी योजनेअंतर्गत नागपूर जिल्हयामध्ये सन 2006-2007 वर्षाकरिता अनुक्रमे 45.06 व 26.78 लाख रुपये खर्च करण्यांत आले. तसेच मृद व जलसंधारण या योजनेअंतर्गत 207.19 लाख रुपये खर्च करण्यांत आला.

5. जलसिंचन

5.1 जलसिंचनाची कामे :-

जिल्हयाचा कृषी विषयक उत्कर्ष साधण्यासाठी व सर्वसाधारण आर्थिक सुस्थितीसाठी सिंचन क्षमता वाढविणे ही एक महत्वाची बाब होय. जिल्हयामध्ये विहीरी, लहान पाटबंधारे, मध्यम प्रकल्प, मोठे प्रकल्प व उपसा सिंचन योजना याद्वारे तसेच नदी नाल्यावर पंप बसवून सिंचन केल्या जाते. जिल्हयामध्ये सन 2000-01 मध्ये एकूण निव्वळ पिकाखालील क्षेत्रापैकी फक्त 21.84 टक्के हेक्टर क्षेत्र निव्वळ ओलिताखाली होते. सन 2000-01 मध्ये जिल्हयात एकूण सिंचन विहीरींची संख्या 54318 एवढी होती. पैकी 39463 विहीरी फक्त बागायतीसाठी उपयोगात आणल्या गेल्या.

5.2 निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र:-

सन 2000-01 मध्ये एकूण ओलिताचे क्षेत्रापैकी तृण धान्ये 36.77 टक्के, कडधान्ये 8.77 टक्के, उस 0.81 टक्के, मिरची व मसाल्याचे पदार्थ 14.92 टक्के, फळे व भाजीपाला 35.94 टक्के, गळीताची पिके 1.70 टक्के, ओलित करण्यांत आले.

5.3 सिंचन क्षेत्र :-

जिल्हयामध्ये सन 2000-01 मध्ये निव्वळ भिजणारे क्षेत्र 108988 हेक्टर एवढे होते. पैकी विहीरीद्वारे 60323 हेक्टर आणि तळी व कालवे याद्वारे 48665 हेक्टर क्षेत्राचे सिंचन करण्यात आले.

5.4 सिंचन प्रकल्प:-

नागपूर जिल्हयातील पूर्ण झालेल्या मोठे, मध्यम व लघुपाटबंधारे सिंचन प्रकल्पाचे एकूण लाभक्षेत्र 311297 हेक्टर असून 2005-06 या वर्षामध्ये ओलिताखाली असलेले एकूण बारमाही क्षेत्र 432 हेक्टर व हंगामी क्षेत्र 88574 हेक्टर म्हणजेच 28.59 टक्के इतके होते.

6. पशुसंवर्धन व पशुवैद्यकीय सेवा

6.1 पशुधन:-

नागपूर जिल्हयामध्ये 2003 च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनाची संख्या 1019817 एवढी आहे. हीच पशुगणनेची संख्या 1997 मध्ये 1098323 एवढी होती. 2003 च्या पशुगणनेप्रमाणे एकूण पशुधनापैकी गायी व बैल 547361 म्हणजेच 53.67 टक्के, म्हशी, रेडे 91016 म्हणजेच 8.92 टक्के, मेंढया, बकरे 297153 म्हणजेच 29.14 टक्के, व इतर पशुधन (घोडे व सिंगरासह) 84287 म्हणजेच 8.26 टक्के आढळून येते. 1997 ते 2003 वर्षाचे काळात पशुधनांच्या संख्येत वाढ झाल्याचे आढळून येत नाही. मात्र कुक्कुटांच्या संख्येत 9.54 टक्क्यांनी वाढ झाल्याचे आढळून येते. शेतीला जोडधंदा म्हणून विस्तृत प्रमाणात ग्रामीण भागात कुक्कुट पालनाचा व्यवसाय करण्यात येतो. 2003 च्या पशुगणनेप्रमाणे दर चौ.कि.मी. मागे पशुधनाची घनता 103 आढळून येते.

6.2 पशु उत्पादन व दुग्ध उत्पादन :-

नागपूर जिल्हयामध्ये शेतीला जोडधंदा म्हणून दुग्ध व्यवसाय केला जातो. 2006-07 या वर्षात नागपूर जिल्हयात 16880 हजार लिटर दुधाचे उत्पादन झाले असल्याचे आढळून येते. म्हणजेच प्रति दिन सरासरी 46230 लिटर दुध गोळा करण्यात येते.

6.3 पशुवैद्यकीय सेवा :-

नागपूर जिल्हयामध्ये 6 पशुवैद्यकीय सर्वचिकित्सालय व तालुका लघुपशुवैद्यकीय सर्व चिकित्सालय, 170 दवाखाने (राज्य व स्थानिक) याशिवाय 1 दक्षता पथक, व 2 फिरते पशुवैद्यकीय दवाखाने आहेत.

6.4 पशुधन विकासाचे कार्यक्रम :-

पशुधन विकासाकरिता जिल्हा योजनेअंतर्गत खालील महत्वाचे कार्यक्रम राबविले जातात. 1) व्यंघत्व निवारण शिबीर 2) दुभत्या जनावरांच्या गटाचा पुरवठा 3) तोंडाचे व पायाचे रोगावर नियंत्रण 4) संकरित कालवडी आणि सुधारीत म्हशीच्या पारड्यांची जोपासना करण्यासाठी विशेष पशुधन विकास कार्यक्रम 5) अनुसुचित जातीकरिता पशुसंवर्धन प्रशिक्षण कार्यक्रम 6) दुभत्या जनावरांना खाद्य पुरवठा 7) पशुवैद्यकीय संस्थाना औषधी पुरवठा 8) शेळया मेंढयाचे गट वाटप 9) शेतक-यांच्या क्षेत्रावर वैरण उत्पादनासाठी उत्तेजन. तसेच दुग्ध व्यवसाय विकासाकरिता अ) दुग्ध उत्पादक/दुग्ध व्यवसाय विकास संस्था/संघ महासंघ यांना व्यवसाय स्थापण्यासाठी आर्थिक सहाय्य. ब) भाकड-गाभण म्हशींचा पुरवठा (वाहतूक व खाद्य अनुदानासह) क) देशी गायींचे वाटप. ड) मुंबईच्या तबेल्यातील 1 वर्ष वयाच्या उच्च पैदास क्षमतेच्या पारड्यांचा पुरवठा इ. योजना राबविण्यात येतात.

2006-07 या वर्षात पशुसंवर्धन विभागाद्वारे जिल्हा योजनेअंतर्गत (आदिवासी व बिगर आदिवासींसाठी) 44.56 लाख रुपये खर्च करण्यांत आले.

7 मत्स्यव्यवसाय

7.1 मत्स्योत्पादन :-

नागपूर जिल्हयामध्ये एकूण 15037 हेक्टर क्षेत्र मत्स्योत्पादनासाठी अनुकूल आहे. याशिवाय 650 कि.मी. लांबीचे नदीचे पात्र देखील मत्स्यव्यवसायासाठी अनुकूल आहे. जिल्हयामध्ये साधारणतः मरळ,कतला,मगर,कटवा,पोष्टी,कोलस,झिंगा इत्यादी प्रकारचे मासे आढळून येतात. सन 2006-07 मध्ये मत्स्यव्यवसायासाठी उपयोगात आणलेल्या 15037 हेक्टर क्षेत्रापासून 8200 मे.टन भूजल मत्स्योत्पादन घेण्यात आले. त्याचे एकूण मूल्य 2549 लाख रुपये एवढे आहे. तसेच मत्स्यबीज उत्पादन केंद्रांना मत्स्यव्यवसायासाठी 288 लाख मत्स्यबीजे पुरविण्यात आली. मासेमारी व्यवसायात सहकारी संस्थामार्फत गुंतलेल्या सभासदांची संख्या 10521 इतकी असल्याचे दिसून येते.

7.2 मत्स्य विकास उत्पादनाचे कार्यक्रम :-

नागपूर जिल्हयामध्ये मत्स्यव्यवसायाचा विकास करण्याकरिता जिल्हा योजनेअंतर्गत खालील प्रमाणे कार्यक्रम राबविण्यात येत आहे.

1. मत्स्यबीज उत्पादन केंद्राची स्थापना
2. अवरुद्ध पाण्यातील मत्स्य संवर्धन
3. मत्स्योपयोगी आवश्यक सामुग्रीच्या खरेदीसाठी अर्थ सहाय्य.
4. मत्स्यसंवर्धन विकास यंत्रणा स्थापन करणे
5. मच्छीमार सहकारी संस्थांचा विकास

तसेच इतरही महत्वाच्या योजना राबविण्यात येतात. सन 2006-07 मध्ये मत्स्योत्पादन कार्यक्रमांतर्गत बिगर आदिवासी व आदिवासी उपयोजनेअंतर्गत एकूण 18.07 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

8 विद्युत

8.1 विद्युतीकरण :-

किमान 10 टक्के कुटंबाकडे गावात विद्युत पुरवठा झाला असल्यास त्या गावाचे विद्युतीकरण झाले असे नविन व्याख्येनुसार म्हणता येईल. 2001 चे जनगणनेनुसार नागपूर जिल्हयामध्ये 1628 वस्ती असलेली व 241ओसाड अशी एकूण 1869 गावे आणि 29 शहरे आहेत. मार्च,1987 पर्यंत सर्व गावांचे व शहरांचे महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळाद्वारे विद्युतीकरण पूर्ण करण्यात आले आहे. म्हणजेच तेव्हा पासून नागपूर जिल्हयामध्ये 100 टक्के विद्युतीकरण झाले आहे.

8.2 विद्युतीकरण केलेले शेतीचे पंप:-

जिल्हयामध्ये 31 मार्च, 2006 पर्यंत महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळामार्फत एकूण 80197 शेतीचे पंपाना वीज पुरवठा करण्यात आला.

8.3 वीजेचा वापर:-

2006-2007 मध्ये 2447.84 दशलक्ष युनिटस वीजेचा वापर करण्यात आला. त्यापैकी घरगुती वापरासाठी 26.06 टक्के, व्यापारी कामासाठी व लघुशेडसाठी 6.50 टक्के , औद्योगिक

वापरासाठी 61.07 टक्के, सार्वजनिक दिवाबत्तीसाठी 1.77 टक्के, कृषीकामाकरिता 2.20 टक्के व इतर कामाकरिता 2.40 टक्के विद्युत वापर करण्यात आला. तसेच जिल्ह्यामध्ये 767576 विद्युत संवर्धने (कनेक्शन्स) दिल्या गेलेले आहेत. यावरून असे आढळून येते की, मागील वर्षाच्या तुलनेत 2005-06 या वर्षात वीजेच्या वापरात 63.08 टक्के वाढ, व सर्वधनात 1.26 टक्के नी वाढ झालेली आहे.

8.4 विद्युत निर्मिती केंद्रे :-

नागपूर जिल्ह्यामध्ये खापरखेडा व कोराडी याठिकाणी कोळशाच्या सहाय्याने विद्युत निर्मिती केली जाते. तसेच पेंच प्रकल्पापासून जलविद्युत निर्माण केली जाते.

9. खाणकाम व उद्योग

9.1 खनिज उत्पादने :-

नागपूर जिल्हा खनिजाचे बाबतीत समृद्ध आहे. जिल्ह्यामध्ये आढळणारी महत्वाची खनिजे म्हणजे कोळसा, मॅंगनीज, डोलोमाईट व चुन्याचे दगड, पांढरी माती व लोखंड ही होत. मॅंगनीज या खनिजाचे साठे मुख्यत्वे करून नागपूर व भंडारा जिल्ह्यामध्ये असल्यामुळे मॅंगनीज उत्पादनाचे बाबतीत नागपूर जिल्ह्याला भारतामध्ये महत्वाचे स्थान प्राप्त झालेले आहे. कच्चे लोखंड भिवापूर तालुक्यामध्ये भिवापूर नजीक 3 कि.मी. परिसरामध्ये आढळून येते. तेथील दगडामध्ये 55 ते 58 टक्के लोखंडाचे प्रमाण असल्याबाबतचे अनुमान काढण्यात आलेले आहे. चुन्याचे दगड सावनेर, पारशिवनी व रामटेक तालुक्यामध्ये आढळून येतात. अभ्रक आणि टंगस्टन हे देखील नागपूर जिल्ह्यामध्ये आढळून येतात. अत्यंत महत्वाचे म्हणजे इमारती बांधकामाच्या उपयोगात वापरल्या जाणारी कन्हान नदीतील रेती उत्कृष्ट दर्जाची समजल्या जाते. या रेतीचा साठा नागपूर जिल्ह्यामध्ये भरपूर प्रमाणात होता. परंतु मागील अनेक वर्षांचे अव्याहत वापरामुळे साठा संपुष्टात आला व सध्या स्थितीत अन्य जिल्ह्यातून रेती आणावी लागत आहे. इतर खनिजात पीगमेंट, फेल्सपार, क्वॉर्ट्ज, टंगस्टन, अँटीमनी व इमारतीस उपयुक्त दगड नागपूर जिल्ह्यामध्ये थोड्याफार प्रमाणात आढळून येतो.

9.2 उद्योग व कामगार :-

नागपूर हे शहर महाराष्ट्रातील इतर औद्योगिक शहरापैकी एक होय. जिल्ह्यामध्ये औद्योगिकरण प्रामुख्याने नागरी भागातच आढळून येते. जिल्ह्यामध्ये प्रामुख्याने आढळणारे उद्योग म्हणजे कापसापासून सरकी काढणे व गासंडया बांधणे, सुतगिरणी, लाकुड कटाई, कापड गिरण्या, पेपर व स्ट्रॉबोर्ड तयार करणे, सोयाबीन प्रक्रिया प्रकल्प, रसायने व रासायनिक पदार्थ, फेरोमॅंगनीज, प्रकाशनासंबंधी उद्योग, औषधी कारखाने, यंत्रसामुग्री, तांत्रिक अवजारे व सुटे भाग, मुलभत धातू व मिश्र धातू, रबर, प्लॉस्टिक वगैरे हे होत. जिल्ह्यात नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या 2005 मध्ये 1710 होती. व 1012 चालू कारखान्यामध्ये 40228 कामगारांना रोजगार उपलब्ध करून देण्यात आला.

9.3 औद्योगिक वसाहत:-

1) हिंगणा औद्योगिक वसाहत:-

जिल्हयामध्ये उद्योगाचे विकासाकरिता महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक विकास महामंडळामार्फत नागपूर पासून 8 कि.मी. अंतरावर हिंगणा येथे औद्योगिक वसाहत स्थापन करण्यात आली आहे. सदर वसाहत 749.60 हेक्टर क्षेत्रात स्थापन करण्यात आले आहे. या वसाहतीत 1147 घटकामध्ये उत्पादन सुरु आहे. त्यात 1785 कोटी रुपयांची गुंतवणूक असून सुमारे 20882 रोजगाराना रोजगार उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

2) बुटीबोरी औद्योगिक वसाहत:-

नागपूर विभागात नागपूर पासून 30 कि.मी. अंतरावर हैद्राबादकडे जाणा-या महामार्गावर बुटीबोरी येथे 2500 हेक्टर जागेवर औद्योगिक वसाहत उभारल्या गेली आहे. त्यापैकी सद्यस्थितीत विकसीत क्षेत्र 1756.52 हेक्टर इतके आहे. कायमस्वरूपी पाण्याच्या सोयीसाठी वडगांव व नांद धरणातून तसेच कृष्णा नदीतून पाणी देण्यात येत आहे. वसाहतीतील वाढीव पाण्याच्या मागणीची पूर्तता करण्यासाठी रुपये 39.85 कोटी खर्चाच्या बुटीबोरी औद्योगिक क्षेत्राची पाणीपुरवठा योजनेस (61.00 दशलक्ष लिटर) मंजूरी प्रदान झालेली आहे. त्याचप्रमाणे वसाहतीतील घनकच-याची विल्हेवाट बाबतचा प्रकल्प प्रस्तावित आहे. 11200 चौ.मी. जागा दूरध्वनी केंद्रासाठी मंजूर केली आहे. हे केंद्र ऑप्टिकल फायबर या नविनतम तंत्रज्ञानावर आधारित असल्यामुळे देश-विदेशाच्या संपर्कासाठी त्याचा फायदा होईल. औद्योगिक वसाहतीपासून विमानतळ केवळ 22 कि.मी. अंतरावर आहे. त्याचेही आधुनिकीकरण व विस्तारीकरणाचे काम सुरु आहे. या विमानतळामुळे देशाविदेशातील मोठी प्रमुख औद्योगिक शहरे जोडण्यात येत आहे. सध्या औद्योगिक वसाहतीत येणा-या उद्योगात निर्यात प्रमुख उद्योगही असल्यामुळे त्यांच्या सोयीसाठी कंटेनर कॉर्पोरेशन मार्फत डेपो उभारण्यात आला आहे. उद्योजकांना वित्तीय सहाय्य पुरविण्यासाठी राष्ट्रीयकृत बँकानी त्यांच्या शाखा येथे उघडल्या असून त्यातील एक औद्योगिक बँकेची शाखा आहे.

या औद्योगिक वसाहतीस पंचतारांकीत दर्जा देण्यात आला आहे. वसाहतीत प्रामुख्याने खाली नमूद केलेल्या उद्यानासाठी विशेष सोयी व सवलती उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या आहेत.

1) माहिती तंत्रज्ञान उद्यान :- सुमारे 20 हेक्टर जागेवर खाजगी संस्थेद्वारे हे उद्यान विकसित करण्यात येणार आहे.

2) वस्त्रोद्योग विकासासाठी 3 उद्याने :- टेक्सटाईल पार्क 204 हेक्टर, ॲपरेल पार्क 68 हेक्टर, तर व्हीवर्स पार्क 147 हेक्टर क्षेत्रात प्रस्तावित आहे. यातील ॲपरेल पार्क (प्रकल्प किंमत रुपये 16.20 कोटी) विकसीत करण्यासाठी केन्द्रशासनाकडून 10 कोटी मंजूर झालेले आहे. टेक्सस्टाईल पार्क मध्ये सद्यस्थितीत 92 भुखंडावर उत्पादन सुरु आहे. त्यात प्रामुख्याने मे.इंडोरामा टेक्सस्टाईल, मोरारजी ब्रेम्बाना प्रा.लि., युनिवर्थ इंडिया लि., मे.इडोवर्थ (इंडिया) लि. इत्यादी मोठे उद्योग एकूण 145.82 हेक्टर जमिनीवर उभारलेले आहेत. याशिवाय ऑरेज सिटी अन्न प्रक्रिया उद्यानाची उभारणी करण्यात आलेली आहे. या प्रकल्पास केन्द्र शासनाचे अर्थसहाय्य आहे.

वरील विवेचनावरून असे दिसेल की, बुटीबोरी येथील औद्योगिक वसाहतीमुळे नागपूर विभागातील इतर जिल्हयातील लोकांना रोजगार मिळेल व अनेक पुरक उद्योग येथे सुरु होऊ शकतील. या औद्योगिक वसाहतीत 222 घटकामध्ये उत्पादन सुरु असून त्यात रुपये 3262 कोटी रुपयाची गुंतवणूक आहे. या घटकाकडून सुमारे 10837 रोजगारांना रोजगार उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

9.4 “ मिहान “ - मल्टी मॉडेल इंटरनॅशनल एअरपोर्ट हब, नागपूर

भारत - वैश्विक संपन्नतेच्या यशोमंदीराकडे मार्गक्रमण

विद्यमान शतकात भारत आर्थिक परिवर्तन, सौहार्द वातावरण निर्मिती आणि सुनियोजित मुलभूत मानवी गुणांवर आरुढ होवून एक जागतिक महासत्ता म्हणून उदयास येणार सद्यपरिस्थितीतील नागपूर येथे नियोजित “मल्टी मॉडेल इंटरनॅशनल एअरपोर्ट हब “ (मिहान) हा महत्वाकांक्षी प्रकल्प अतिजल्द जागतिक आर्थिक स्पर्धेत भारताला मानाचे स्थान प्राप्त करून देणार आहे.

महाराष्ट्र - भारताचे आर्थिक शक्तीस्थान

उद्योगांना प्रोत्साहित करणा-या पायाभूत सोई उपलब्ध करून देण्यात महाराष्ट्र राज्य देशातील इतर राज्याच्या तुलनेत अग्रेसर आहे. आंतरराष्ट्रीय बाजारपेठेत भारतीय मालाची निर्यात करण्यात महाराष्ट्र राज्याचा सिंहाचा वाटा आहे.

नागपूर - भारताचे केंद्रीय शक्तीस्थान

राज्याची उपराजधानी, आंतरराष्ट्रीय वायुमार्गावरील अंत्यत महत्वाचे स्थानी असलेले शहर. भारतीय उपखंडातील केंद्रस्थान, दक्षिण-पूर्व आशिया आणि मध्य-पूर्व आशिया /युरोप या मार्गावरील नागरी उड्डायन व मालवाहतूकीच्या मार्गावरील एक आदर्श स्थान आहे. सर्वांगीन पायाभूत सोईनी युक्त असलेल्या या शहराला सन 2001 मध्ये सर्वात्तम शहर म्हणून अलंकृत केले आहे. तसेच देशातील द्वितीय क्रमांकाचे हिरवेगार शहर म्हणून ओळख आहे. तीन राष्ट्रीय महामार्ग, तीन राज्य महामार्ग, 75 रेल्वे ट्रेन्स, 60 मालवाहतूक रेल्वे ट्रेन्सच्या सक्षम वाहतूक व्यवस्थेमुळे नागपूर हे चारही दिशांना जोडले गेले आहे. खनिज संपत्ती, शेतलागवडीकरिता उत्तम दर्जाची सुपिक जमिन, नैसर्गिक संपदा व समृद्ध वनक्षेत्र याशिवाय सर्व स्तरीय शैक्षणिक सुविधा या सर्व मुलभूत समृद्ध सोयीचा विचार करून मिहान प्रकल्पाच्या स्थापनेसाठी नागपूर शहराची निवड करण्यात आली.

मा.मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य हे अध्यक्ष असलेल्या महाराष्ट्र एअरपोर्ट डेव्हलपमेन्ट कंपनी लि. या संस्थेच्या माध्यमातून आजमितीस सदर प्रकल्पाची उभारणी सुरु झाली आहे. देशातील पहिला ‘ इंटरनॅशनल हब एअरपोर्ट ‘ दक्षिण-पूर्व आशिया खंडातील ख्यातनाम हब म्हणून ओळखल्या जाणार आहे.

मिहान - भविष्यकालीन व्यापार सुलभता

मिहान प्रकल्प 4354 हॅक्टर परिसरात विस्तारीत राहाणार असून त्यात इंटरनॅशनल हब एअरपोर्ट, स्पेशल इकॉनॉमिक झोन (सेझ) रोडस,आर.ओ.बी. वॉटर सप्लॉय, सिवरेज सिस्टीम, इंटरटेन्टमेंट इ. बाबीसाठी विशिष्ट व निर्धारित जमिनी उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे. प्रकल्पातर्गत प्रस्तावित धावपट्टी 3600X60 मिटर, संमांतर धावपट्ट्या 4000X60 मीटर लांबीच्या बांधण्यात येणार आहेत. एकाच वेळेस 50 विमाने तळावर तर 50 विमाने दूरवरच्या परिसरात उभी ठेवण्याची व्यवस्था करण्यात येत आहे. 3 लाख चौरस मीटर अर्धगोलाकार परिसरात विविध वास्तुंची बांधणी टप्या टप्याने पूर्णत्वास नेणार आहे. प्रकल्पामुळे येत्या दोन दशकात 140 लक्ष प्रवासी व 8.70 लक्ष टन मालवाहतूक शक्य होणार आहे. रेल्वे /रस्ता मालवाहतूक, हवाईमालवाहतूकीला पूरक ठरून प्रतिवर्षी मालवाहतूकीचे उद्दिष्ट 25 लक्ष टनापर्यन्त गाठता येईल. त्यासाठी ट्रक (मल्टी एक्सल) पार्कींग

(1000), ट्रक मेन्टेन्स,इंधन सुविधा, ओपन स्टॉक यार्डस,वेअर हाऊसिंग,कोल्ड स्टोरेज,प्रायव्हेट गोडावून, यासारख्या विविध सुविधा देण्यात येणार आहे.

विशेष आर्थिक विभाग (सेझ) - मुक्त व्यापार व्यवस्थेचा स्वर्ग

. मान्यता प्राप्त विशेष आर्थिक विभाग (सेझ) नागपूर विमानतळाच्या समिपच स्थापित आहे. सेझ अर्तगत कार्यरत उद्योगांना उच्च स्तरीय पायाभूत सुविधा आधारभूत सेवा, भांडवलीमालमत्ता,प्रमुख कच्च्यामालावर जकात व अन्य कोणतेही कर न आकारता आयात करण्याची सवलत, पक्क्या मालाची उत्पादन, प्रक्रिया, आवश्यक सेवा, जुळवणी,व्यापार, दुरुस्ती व रिपॅकींग या विभागाची निर्मिती. सेझ अर्तगत सुलभ कर निर्धारण,मैत्रीपूर्ण कामगार कायदे, उत्कृष्ट कामगारांना प्रोत्साहनपर विशेष भत्ता अशा विविध प्रशासकीय पद्धती सुद्धा कार्यान्वीत करण्यात येणार आहे.

औष्णिक उर्जा केंद्र -

200 मॅगावॅट क्षमतेचे औष्णिक उर्जा केंद्र 60 हेक्टर जागेत उभारण्यात येणार आहे. सेझच्या कार्यप्रणालीमुळे या प्रकल्पाची किंमत 30 टक्क्यांनी कमी होणार आहे. केन्द्राची निर्मिती BOT तत्वावर पब्लीक-प्रायव्हेट पार्टनरशिप अर्तगत होणार आहे. या केंद्रामुळे प्रकल्पाअर्तगतच्या उद्योगांना विजेचा अखंडीत पुरवठा $\pm 5\%$ च्या दाबाने होत राहिल.

माहिती तंत्रज्ञान पार्क -

“सेझ “ या संस्थेचे प्रमुख अंग (भाग) म्हणजे माहिती तंत्रज्ञान पार्क. या विभागाचा विस्तार आय टी क्षेत्रातील नामवंत कंपनीच्या माध्यमातून करण्यात येणार आहे. यात कॉल सेंटरर्स, डाटा सेंटरर्स, सॉफ्टवेअर प्रॉडक्शन हाऊसेस,अॅनिमेशन स्टुडीओज कार्यरत करण्यात येणार आहेत.

आंतरराष्ट्रीय विद्यालय, उपहारगृहे, मनोरंजन व निवासी जागा -

“सेझ“ ही एक आंतरराष्ट्रीय चळवळ असल्यामुळे त्या अंतर्गत देशाविदेशातील पर्यटक,उद्योजक व त्यांचे कुटुंबीय आणि सर्व संबंधीतांना निवास व्यवस्था, पर्यटन,मनोरंजन अशा विविध सोयी उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे.

मिहान योजनेचा लाभ -

* मिहान प्रकल्प भारताच्या केंद्र स्थानी स्थापित असल्यामुळे देशातील चारही दिशाकडून सुलभरित्या जोडण्यात येईल.

* मिहान प्रकल्प सेझ या संस्थेच्या माध्यामातून कार्यरत होत असल्यामुळे उत्पादित मालाचे बाजारमूल्य किफायत किंमतीत राहाणार आहे.

* इतर महानगराच्या तुलनेत या शहरातील नागरिकांचा राहणीमानाचा खर्च कमी राहिल.

* विशिष्ट शैक्षणिक अर्हता व कुशल असं भरपूर मनुष्यबळ किफायत वेतनावर/मोबदल्यावर उपलब्ध होईल

* मोकळ्या जागेची किफायत दरावर उपलब्धता

- * सभोवतालच्या परिसरातून सुलभतेने भरपूर कच्च्यामालाची उपलब्धता
- * प्रस्तावित विज केंद्राद्वारे अखंड विज पुरवठा
- * कुशल व्यवस्थापणाद्वारे बँक व पोष्टाची सेवा
- * एक खिडकी योजनेद्वारे निपटारा
- * सुलभ पाणीपुरवठा
- * आंतरराष्ट्रीय प्रमाणबद्ध सर्पकव्यवस्था
- * सशक्त व्यवस्थापनेचा आधार

स्वास्थ्य व्यवस्था -

“सेझ” अर्तगत 50 हेक्टरच्या विस्तृत परिसरात स्वास्थ्य केंद्र उभारण्यात येणार आहे. 2500 खाटाच्या व्यवस्थेसह “सुपर स्पेशालिटी हॉस्पिटल्स” हे आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील गुणवत्ता दर्जाचे राहाणार आहे. अशा या बहुआयामी प्रकल्पाची उभारणी नागपूर येथे सुरु आहे ही अभिमानाची बाब आहे.

9.5 सुशिक्षित बेरोजगारांसाठी नवीन बीज भांडवल योजना -

सुशिक्षित बेरोजगारांना स्वतःचा छोटा उद्योग किंवा व्यवसायामधून स्वयंरोजगारांसाठी प्रवृत्त करण्यासाठी पुर्वीच्या योजनेत कांही ठळक फेरबदल करुन अधिक व्यापक पध्दतीने नवीन बीज भांडवल योजना 1 ऑक्टोबर,1993 पासून लागू करण्यात आली आहे. यासाठी 18 ते 50 वयोगटातील किमान 7 वी पास व्यक्ती किंवा समूह यांना प्रकल्प किंमतीच्या 15 टक्के पर्यंत, जास्तीत जास्त 1.50 लाख रुपये किंवा आर्थिक दुर्बल किंवा अ.जा. जमातीपैकी 1 लाख रुपयापर्यंत प्रकल्प किंमत असल्यास 20 टक्के व 22.5 टक्के पर्यंत मदत मिळू शकते. सदर रक्कम दरसाल 10 टक्के व्याजदराने असून पूढील 7 वर्षात परतफेड करावयाची आहे. ही योजना पूर्णपणे जिल्हा उद्योग केंद्रामार्फत राबविण्यात येत आहे.

10.वाहतूक व दळणवळण

10.1 लोहमार्ग :-

नागपूर जिल्हयामध्ये एकेरी , दुहेरी व नॅरोगेज लोहमार्गाची लांबी अनुक्रमे 68.05, 178.94 व 133.07 कि.मी. आहे. नागपूर शहर हे भारताचे मध्यवर्ती ठिकाण असून ते दिल्ली,मद्रास,मुंबई व कलकत्ता इ. प्रमुख शहरांना लोहमार्गाने जोडलेले आहे. नागपूर जिल्हयामध्ये महत्वाच्या रेल्वेमार्गाने विद्युतीकरण पूर्ण करण्यात आले असून सर्व प्रवासी गाडया विद्युत इंजिनाद्वारे धावू लागलेल्या आहेत.

10.2 रस्त्यांची लांबी :-

जिल्हयामध्ये मार्च 2007 पर्यंत 9093 कि.मी. लांबीच्या रस्त्याचे काम ग्रामीण भागात व 2635 कि.मी. लांबीच्या रस्त्याचे काम महानगरपालिका व नगरपालिका हद्दीत पूर्ण करण्यात आले.

10.3 नोंदणी करण्यात आलेली वाहने :-

जिल्हयामध्ये निरनिराळ्या प्रकारच्या नोंदणी झालेल्या मोटार वाहनांची संख्या मार्च,2007 अखेर 946528 एवढी आहे. त्यात 83 टक्के दुचाकी वाहने असून 95 टक्के प्रवासी वाहने आहेत व 5 टक्के मालवाहतूक वाहने आहेत. मागील वर्षाच्या तुलनेत नोंदणी केलेल्या वाहनात चालू वर्षी 9.87 टक्क्यांनी वाढ झालेली आढळते.

10.4 टपाल व तार कार्यालये :-

जिल्हयामध्ये मार्च,2007 अखेर 363 टपाल कार्यालये व 1 तार कार्यालये विमानतळ नागपूर येथे कार्यरत आहे. दरलाख लोकसंख्येमागे 9 टपाल कार्यालये उपलब्ध आहेत. जिल्हयामध्ये दूरध्वनीची संख्या 190530 आहे. 2005-2006च्या तुलनेत 2006-2007 मध्ये 0.32 टक्क्यांनी दूरध्वनीच्या संख्येत वाढ झालेली आहे. तसेच जिल्हयामध्ये पोस्टांची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या 270 आहे.

11.कामगार व रोजगार

11.1 जिल्हयात निरनिराळ्या उद्योगामध्ये मार्च,2007 अखेर 209365 कामगार असून त्यापैकी 84917 शासकीय,67826 निमशासकीय व 56622 खाजगी क्षेत्रात आहेत. म्हणजेच सार्वजनिक क्षेत्रामध्ये 73 टक्के व खाजगी क्षेत्रामध्ये 27 टक्के आहेत.

11.2 रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारीवरून स्पष्ट होते की, सन 2007 मध्ये 27569 उमेदवारांनी काम मिळविण्याकरिता आपली नांवे नोंदविली होती. तथापी एकूण 248714 उमेदवारांपैकी त्या वर्षात फक्त 523 उमेदवारांना रोजगार मिळाल्याचे दिसून येते. त्यात 45 टक्के अनुसूचित जाती-जमाती व 55 टक्के इतर वर्गाचे उमेदवार होते.

पाचवी आर्थिक गणना 2005 (अस्थायी)

आर्थिक गणना म्हणजे देशातील सर्व उपक्रमांची गणना होय. राज्य शासनाचे अर्थ व सांख्यिकी संचालनालयामार्फत राज्यात सन 2005 मध्ये पाचवी आर्थिक गणना घेण्यात आली. यात कृषी (पीक उत्पादन व मळे वगळता) व बिगर कृषी क्षेत्रातील जे उपक्रम वस्तु उत्पादन ,वितरण व सेवा पुरवणे यात गुंतलेले आहेत. अशा उपक्रमांची गणना करण्यात करण्यात आली. त्यातून मिळालेल्या माहिती व आकडेवारीचा उपयोग पुढील संस्करणासाठी करण्यात आहे. सद्यस्थितीत देण्यात आलेली आकडेवारी ही अस्थायी स्वरूपाची आहे.

कृषी व बिगर कृषी आस्थापना :-

अस्थायी निष्कर्षानुसार पीक उत्पादन व मळे वगळता निरनिराळ्या आर्थिक कार्यात जिल्हयामध्ये कृषी व बिगरकृषी क्षेत्रात एकूण 209490 उपक्रम कार्यरत असून त्यापैकी ग्रामिण भागात 59075 तर नागरी भागात मात्र 150415 इतके उपक्रम आहेत. मोकळ्या जागेवर कार्यरत असलेले उपक्रम सुमारे 22.6 टक्के आहेत. सुमारे 21 टक्के उपक्रमांमध्ये 10 किंवा त्यापेक्षा ज्यादा कामगार

कार्यरत आहेत. जिल्हयातील एकूण उपक्रमांपैकी कृषी क्षेत्रात 7.9 टक्के तर बिगर कृषीक्षेत्रात 92.1 टक्के उपक्रम कार्यरत असून यातील कामगारांपैकी सुमारे 56.1 टक्के कामगार वेतनावर काम करीत आहेत.

11.3 कामगार:-

कृषी व बिगर कृषी आस्थापनामध्ये 485097 कामगार काम करीत होते. यापैकी 27.74 टक्के कामगार ग्रामीण भागात तर 72.26 टक्के कामगार नागरी भागात काम करीत होते. एकूण कामगारांपैकी वेतनावर काम करणारे कामगार (339320) होते. जिल्हयातील प्रत्येक आस्थापनेत सरासरी 3 कामगार काम करीत होते. तर ग्रामीण व नागरी भागातील आस्थापनेकरीता हेच प्रमाण 3 व 2 असे होते.

11.4 उद्योग गटानुसार वर्गीकरण:-

प्रत्येक उद्योग गटात किती कामगार काम करीत होते. याची गटवार माहिती या प्रकाशनातील तक्ता क्र. 9.7 मध्ये देण्यांत आली आहे. एकूण 44663 आस्थापनापैकी सामुहीक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा या उद्योग गटात सर्वाधिक म्हणजे (15300) आस्थापना होत्या व त्यामध्ये एकूण कामगारांपैकी (122492) कामगार काम करीत होते. या उद्योग गटाचा दुसरा क्रमांक लागतो. त्यामध्ये एकूण (12044) आस्थापना होत्या. कामगार संख्येच्या दृष्टिकोनातून विचार केल्यास या आस्थापनेमध्ये (37699) कामगार काम करीत होते. वस्तुनिर्माण या उद्योग गटात (6470) आस्थापना होत्या. या आस्थापनेमध्ये (89511) कामगार काम करीत होते. उर्वरित उद्योग गटातील (10849) आस्थापनामध्ये (89618) कामगार गुंतलेले होते.

11.5 सहकार क्षेत्रातील आस्थापना:-

बिगर कृषी सहकार क्षेत्रात असणा-या एकूण 43833 आस्थापनापैकी (11723) आस्थापना ग्रामीण भागात तर (32110) आस्थापना नागरी भागात होत्या. एकूण आस्थापनापैकी केवळ (19.43टक्के) आस्थापना विजेवर चालणा-या होत्या. एकूण कामगारांपैकी बिगर कृषी सहकारी क्षेत्रातील आस्थापनामध्ये (467070) कामगार या क्षेत्रात काम करीत होते.

11.6 स्वकार्यरत उद्योग:-

या जिल्हयातील सर्व गट मिळून एकत्र या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या (141854) आहे. यापैकी ग्रामीण भागात (33180) व नागरी भागात (108674) उद्योग अस्तित्वात आहेत. स्वकार्यरत उद्योगातील व्यक्तींची / कामगारांची संख्या (145777) असून त्यापैकी ग्रामीण भागात (46425) तर नागरी भागात (99352) व्यक्ती कार्यरत आहेत.

12. सहकार

12.1 सहकारी संस्था:-

नागपूर जिल्हयामध्ये विविध प्रकारच्या सहकारी संस्थांची संख्या 31 मार्च,2007 अखेर 4822 असून त्यातील एकूण सभासदांची संख्या 2279 हजार आहे. 2005-06 वर्षाच्या तुलनेत

2006-07 वर्षी एकूण सहकारी संस्थांच्या संख्येत 2.49 टक्के वाढ तर एकूण सभासदांच्या संख्येत 12.06 टक्के वाढ झाल्याचे आढळून येते.

12.2 सभासदांची संख्या व कर्ज वाटप:-

सर्व संस्थांच्या सभासदांची संख्या 31 मार्च,2007 अखेर 2279 हजार एवढी आहे. त्यापैकी सर्वात जास्त सभासदांची संख्या ही प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थांची आहे. प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्था एकूण संस्थांच्या 12 टक्के आहे. प्राथमिक कृषी सहकारी पतसंस्थेमार्फत 31 मार्च,2007 रोजी संपणा-या वर्षामध्ये 31482 शेतकरी सभासदांना 5686.57 लाख रुपये अल्प,मध्यम व दीर्घ मुदतीच्या कर्जाचे वाटप करण्यात आले. तसेच मार्च,2007 अखेर कर्जाची एकूण थकबाकी 7163.61 लाख असून रुपये आहे. हे या थकबाकीदारांची संख्या 59567 इतकी आहे. सहकार उपशिर्षातर्गत जिल्हा वार्षिक योजनेतून डॉ.पंजाबराव देशमुख पिक उत्पादन प्रोत्साहन योजना राबविण्यात येते. त्यातून शेतक-यांना प्राथमिक कृषी पथसंस्थेकडून रुपये 15000 पर्यन्त कर्ज देण्याची सुविधा आहे.

13. अधिकोष

13.1 नागपूर जिल्हयामध्ये वर्गीकृत अधिकोष शाखा कार्यालयांची एकूण संख्या सन 2006-07 या वर्षात 346 आहे. त्यापैकी 42 टक्के शाखा ह्या एकटया नागपूर शहरामध्ये व 58 टक्के ह्या जिल्हयातील इतर भागामध्ये आहेत. जिल्हयामध्ये सहकारी बँकाच्या (वर्गीकृत) शाखांची संख्या 103 आहे. दरलाख लोकसंख्येमागे वर्गीकृत बँकाच्या शाखांची संख्या अंदाजे 8.50 इतकी येते.

14. बाजारभाव

14.1 घाऊक बाजार भाव :-

मार्च, 2007 ला संपणा-या वर्षाकरिता तांदुळ,गहू व ज्वारी यांचे सरासरी घाऊक बाजार भाव दर क्विंटल मागे अनु. 1214, 970 व 598 रुपये असल्याचे आढळते. मागील वर्षाच्या तुलनेत सन 2006-07 चे भावात अनुक्रमे 3.06, 19.90 व 21.54 टक्के वाढ आढळते.

2006-07 वर्षात द्विदल धान्यामध्ये तूर व हरभरा यांचे भाव दर क्विंटलमागे अनुक्रमे 1790 व 2071 रुपये असे होते. तेलबियामध्ये जवस व सोयाबिन यांचे भाव अनुक्रमे 1907 व 1274 रुपये होते. रोखीचे पिकामध्ये नागपूर जिल्हयामध्ये कापूस व संत्री ही महत्वाचे पिके होत. कापसाची खरेदी महाराष्ट्र स्टेट को-ऑपरेटिव्ह मार्केटिंग फेडरेशन तर्फे होत असल्यामुळे कापसाचे जातवार भाव शासनाने निर्धारित केलेले आहेत.

14.2 किरकोळ बाजारभाव :-

सन 2006-07 मध्ये जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या जीवनावश्यक वस्तुच्या सरासरी किरकोळ किंमतीत मागील वर्षाचे तुलनेत वाढ झाल्याचे आढळते. यामध्ये विशेष अशी वाढ तांदुळ,ज्वारी,डाळी,मांस,पेट्रोल,सोने व चांदी इ. वस्तुच्या किंमतीत 10 टक्क्यापासून

50 टक्क्यापेक्षा जास्त वाढ झाल्याचे आढळून येते. तर खोबरेल तेल,ब्रायलर कॉबडी,चहापत्ती इ. वस्तुच्या किंमतीत घट झाल्याचे निदर्शनास येते.

14.3 ग्राहक किंमतीचा निर्देशांक:-

पायाभुत वर्ष 2001 बरोबर 100 धरून 2006-07 मध्ये सरासरी सर्वसाधारण निर्देशांक 134 व अन्नगट निर्देशांक 133 आहे. पानसुपारी,तंबाखु इ. 129, इंधन व दिवाबत्ती 149, घरबांधणी निर्देशांक 145,कापड बिछाने व पादत्राणे निर्देशांक 114 तर संकीर्ण निर्देशांक 126 आहे.

15 शैक्षणिक सुविधा

15.1 नागपूर जिल्हयामध्ये सन 2006-07 या वर्षात प्राथमिक शाळांची एकूण संख्या 2469 आहे. माध्यमिक शाळांची संख्या 524, उच्च माध्यमिक शाळा 205, व सामान्य शिक्षणाचे महाविद्यालये 237 आहेत.

15.2 2006-07 मध्ये एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या 978101 आहे. त्यापैकी प्राथमिक शाळेमध्ये 43.17 टक्के,माध्यमिक शाळेमध्ये 22.04 टक्के, उच्च माध्यमिक शाळेमध्ये 24.38 टक्के,महाविद्यालयातून 10.41 टक्के विद्यार्थी शिक्षण घेत आहेत.

16 सार्वजनिक आरोग्य सेवा

16.1 वैद्यकीय सेवा :-

सार्वजनिक आरोग्याचे दृष्टीने जिल्हयामध्ये वैद्यकीय सेवा ही शासनातर्फे जिल्हा परिषदा,नगरपालिका,तसेच धर्मादाय संस्थामार्फत उपलब्ध करून दिल्या जाते. नागपूर जिल्हयात सन 2006-07 मध्ये 37 रुग्णालये,162 दवाखाने,49 प्राथमिक आरोग्य केंद्रे, 314 आरोग्य उपकेंद्र व 17 प्रसुतिगृहे कार्यरत आहेत. दरलाख लोकसंख्येमागे रुग्णालयांची संख्या 0.91 येते. हे प्रमाण महाराष्ट्राच्या तुलनेत फारच कमी आहे. महाराष्ट्रात दरलाख लोकसंख्येमागे रुग्णालयांची संख्या 1.08 आहे. नागपूर जिल्हयात दरलाख लोकसंख्येमागे सार्वजनिक,वैद्यकीय संस्थातील खाटांची संख्या 76 येते. तसेच उपचार केलेल्या आंतररुग्णाची संख्या 79526 व बाहयरुग्णांची संख्या 1384816 इतकी आहे.

16.2 जन्म-मृत्यू प्रमाण :-

नागपूर जिल्हयात सन 2003 या वर्षातील जन्म 80996 आणि मृत्यू 28357 नोंदविल्याचे आढळून येते. ग्रामीण भागामध्ये जन्म-मृत्यूंची नोंद होत नसल्यामुळे हे प्रमाण कमी वाटते. तक्त्यातील प्राप्त माहितीवरून 2003 वर्षासाठी नागपूर जिल्हाकरिता दरहजारी जन्माचे प्रमाण 19.91 व मृत्यूचे प्रमाण 6.97 इतके आहे. तसेच बालमृत्यूचे प्रमाण 0.14 असे आढळते. 2002-03 च्या तुलनेत 2003-04 वर्षी जन्माचे प्रमाणात वाढ झाली आहे.

16.3 कुटुंब कल्याण कार्यक्रम:-

नागपूर जिल्हयामध्ये 31.3.2007 रोजी एकूण 65 कुटुंब नियोजन केंद्रे कार्यरत आहेत. सन 2006-07 मध्ये नसबंदी केलेल्यांची एकूण संख्या 23635 आहे. 596 पुरुष नसबंदी व 23039 स्त्रियांची नसबंदी करण्यांत आली. शिवाय 18527 स्त्रिया लूप पध्दतीचा वापर करीत असल्याचे आढळते. लोकसंख्येला आळा घालण्याकरिता शासनामार्फत कुटुंब कल्याण कार्यक्रम राबविण्यात येतो. याशिवाय माताबाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टोचणीचा कार्यक्रम जिल्हयात ग्रामीण व नागरी स्तरावर राबविण्यात येतो. यामध्ये डी.पी.टी., पोलिओ, बी.सी.जी. गोवर, बी.टी. तसेच 10 वर्षे व 16 वर्षे वयोगटातील मुला-मुलींना व गरोदर स्त्रियांना धनुर्वात प्रतिबंधक लस टोचण्यात येते.

17 कमजोर घटकांचे कल्याण

17.1 कमजोर घटकांचे कल्याणासाठी महाराष्ट्र शासनातर्फे जिल्हास्तरावर निरनिराळ्या योजना राबविण्यात येतात. उदा. कृषी विभागांतर्गत १) मागासवर्गीय नवबौध्द दारिद्र रेषेच्या वर आणण्यासाठी विशेष अर्थ सहाय्य योजना २) अनुसूचित जाती/नवबौध्द शेतक-यांसाठी विशेष घटक योजनांतर्गत संकरीत कालवडी जोपासण्यासाठी सहाय्य (दुग्ध कार्यक्रम) ३) दुधाळ जनावरांना वैरणेसाठी व औषधीसाठी अर्थसहाय्य (केंद्र पुरुस्कृत योजना) सहकार विभागांतर्गत ४) आदिवासी/अनुसूचित जाती व नवबौध्द यांना सहकारी साखर कारखान्याचे भाग खरेदीसाठी अर्थसहाय्य, ५) जमीन सुधारणेकरिता अतिरिक्त जमीनी दिलेल्या अभिहस्तांकितांना अर्थसहाय्य देणे ६) शिक्षण विभागांतर्गत शैक्षणिक दृष्ट्या मागासलेल्या भागातील प्राथमिक शाळेतील अनु.जाती/जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती, तसेच मागासवर्गीयांचे कल्याण कार्यक्रमांतर्गत ७) मुलांना शिष्यवृत्त्या देणे, आय.टी.आय च्या विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन देणे, हरिजन वस्त्यांची सुधारणा व संजय गांधी स्वालंबन योजना, तसेच समाज कल्याण विभागांतर्गत देखील मागासवर्गीयांचे कल्याणासाठी ब-याच योजना राबविण्यात येतात.

17.2 विशेष घटक योजना :-

माननीय पंतप्रधानांच्या वीससुत्री कार्यक्रमांतर्गत बाब 7 मध्ये विशेष घटक योजना समाविष्ट करण्यात आली असून महाराष्ट्र शासनाच्या दिनांक 18.6.82 च्या निर्णयाद्वारे ही योजना सुरु करण्यात आली आहे. या योजनेअंतर्गत प्रत्येक पंचायत समितीमधून पात्र अनुसूचित जाती व नवबौध्द शेतक-यांची निवड करण्यात येते. ज्या अनुसूचित जाती व नवबौध्द कुटुंबाजवळ 6 हेक्टर पर्यंत जमीन आणि ज्या कुटुंबाचे शेती व्यतिरिक्त इतर वार्षिक उत्पन्न 3600 रुपयाच्या आंत असते अशाच कुटुंबांना ही योजना लागू आहे. अशा प्रत्येक कुटुंबाकरिता 9650 रुपयाचे अनुदान तीन ते चार वर्षांमध्ये जमीन सुधारणा सुधारित अवजारे, बैलगाडी व बैलजोडी निविष्टा संच व लघुसिंचन याबाबीवर खर्च करण्याकरिता देण्यात येतात. सन 2006-07 मध्ये विशेष घटक योजनेतर्गत जिल्हयात 3713.67 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

17.3 सुवर्ण जयंती ग्राम स्वरोजगार योजना :-

जिल्हयातील दारिद्र रेषेखाली जीवन जगणा-या कुटुंबाला आर्थिक सहाय्य देऊन त्यांचे राहणीमान उंचाविण्याकरिता सुवर्ण जयंती ग्राम स्वरोजगार योजना राबविण्याची केंद्र शासनाचे

धोरणानुसार वीस कलमी कार्यक्रमातील तिस-या कलमानुसार महाराष्ट्र शासनाने ठरविले आहे. नागपूर जिल्हयातील दारिद्र रेषेखालील जीवन जगणा-या कुटुंबाची गणना सन 2002 मध्ये घेण्यात आली. या योजनेअंतर्गत दारिद्र रेषेखालील कुटुंबाना राष्ट्रीयकृत व इतर बँकाकडून कर्ज रुपाने मदत मिळवून देऊन त्यांची आर्थिक परिस्थिती सुधारण्यास हातभार लावणे हा या कार्यक्रमाचा मुळ उद्देश आहे. हा कार्यक्रम राबविण्यासाठी शासनाने जिल्हा पातळीवर जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा स्थापन केली आहे. या योजनेअंतर्गत सन 2006-07 मध्ये 126.46 लाख रुपये खर्च करण्यात आले.

18 इतर

18.1 जिल्हा परिषदा,नगरपरिषद व ग्रामपंचायत यांचे उत्पन्न व खर्च :-

2006-07 मध्ये नागपूर जिल्हा परिषदेचे एकूण उत्पन्न (पूर्वीच्या शिल्लकेसह) 42167.92 लाख रुपये असून खर्च 42467.92 लाख रुपये आहे. नागपूर जिल्हयामध्ये 1 महानगरपालिका,10 नगरपालिका व 1 कटक मंडळ नगरपालिकेची स्वनिर्मित उत्पादनाची साधने म्हणजे जकात कर, घर व जमीनीवरील कर, नगरपालिकेच्या मालमत्तेतून मिळालेला कर व इतर उत्पन्न होय. सन 2006-07 मध्ये सर्व नगरपालिका,महानगरपालिका व कटक मंडळ यांचे पूर्वीच्या शिल्लकेसह एकूण उत्पन्न 55237.65 लाख रुपये व खर्च 50111.79 लाख रुपये झाला.

तसेच नागपूर जिल्हयात 2006-07 मध्ये एकूण 777 ग्रामपंचायती असून पूर्वीच्या शिल्लकेसह एकूण उत्पन्न 5051.93 लाख रुपये व खर्च 2889.18 लाख रुपये झालेला आढळतो.

18.2 जिल्हयात प्रत्यक्ष जमा झालेला महसूल -

जिल्हयामध्ये महसूल विभागामार्फत जमीन महसूल गोळा केल्या जातो. 2006-07 या वर्षात नागपूर जिल्हयामध्ये गोळा झालेला एकूण जमीन महसूल 19.31 लाख रुपये आहे. जिल्हयामध्ये जमीन महसूल देणा-या खातेदारांची संख्या 209512 आहे.

नागपूर जिल्हयात 2006-07 वर्षातील कायम चित्रपटगृहांची संख्या 32, फिरते चित्रपटगृहांची संख्या 1, व सरकारमान्य व्हिडीओ केंद्राची संख्या 31 असून एकूण वसूल झालेला करमणूक कर 780.97 लाख रुपये आहे. हया व्यतिरिक्त विक्री कर,वाहनकर,नोंदणी फी,आयकरातील जिल्हयाला मिळालेला वाटा तसेच विद्युत व सिंचन यापासून मिळालेले उत्पन्न इत्यादी बाबीपासून उत्पन्न प्राप्त होते.

18.3 वृत्तपत्रे व नियत कालिके -

नागपूर जिल्हयामध्ये 31मार्च,2007 यादिवशी 38 दैनिके तसेच 46 साप्ताहिके, 1 पाक्षिके व 8 मासिके मराठी,हिंदी व इंग्रजी भाषेतून प्रकाशित करण्यात आलेत. जिल्हयामध्ये 660 मुद्रणालये आहेत.

18.4 वाचनालये:-

नागपूर जिल्हयामध्ये मुख्यालयी एक अ वर्गाचे शासकीय प्रादेशिक ग्रंथालय आहे. व तसेच जिल्हास्तरावर जिल्हा ग्रंथालये कार्यरत आहे. शिवाय वेगवेगळ्या संस्थेकडून जिल्हयातील

ग्रामीण व नागरी भागामध्ये ग्रंथालये चालविली जातात. ग्रंथालयाचा विकास करण्याकरिता शासनामार्फत व्यवस्थापनेकरिता अनुदान देण्यात येते.

18.5 पोलिस यंत्रणा व गुन्हे संख्या -

नागपूर जिल्हयामध्ये 2006-07 या वर्षात सुरक्षितेच्या दृष्टीने 58 पोलिस ठाणी, 41 आऊटपोस्ट, 88 लॉकअप व 68 पोलिस चौकी स्थापन केली आहेत. जिल्हयात पोलिस अधिकारी व कर्मचारी यांची एकूण संख्या 10744 इतकी असून त्यापैकी स्त्री अधिकारी व कर्मचारी 405 आहेत.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन सन 2006-07

दृष्टिक्षेपात जिल्हा

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3	4	5
एक	प्राकृतिक रचना			
1	भौगोलिक स्थान			
	1.1 उत्तर अक्षांश	अंश	20.35ते21.44	16.40-22.10
	1.2 पूर्व रेखांश	अंश	78.15ते79.40	72.60-80.90
	1.3 क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	9892	308713
2	प्रशासकीय रचना			
	2.1 तालुके	संख्या	14	353
	2.2 शहरे	संख्या	29	378
	2.3 एकूण गावे	संख्या	1869	41095
	2.4 पैकी निर्जन गावे	संख्या	241	2616
दोन	स्थानिक स्वराज्य संस्था			
1	महानगरपालिका	संख्या	1	22
2	नगरपरिषदा	संख्या	10	222
3	कटकमंडळे	संख्या	1	7
4	पंचायत समित्या	संख्या	13	351
5	ग्रामपंचायती	संख्या	777	27968
तीन	लोकसंख्या (2001)			
1	ग्रामीण	हजार	1454	55778
2	नागरी	हजार	2614	41101
3	एकूण	हजार	4068	96879
4	पुरुष	हजार	2105	50401
5	स्त्रिया	हजार	1962	46478
6	स्त्रिया प्रति हजार पुरुष	संख्या	932	922
7	अनुसूचित जातींची लोकसंख्या	हजार	696	9882
	7.1 एकूण लोकसंख्येशी प्रमाण	टक्के	17.10	10.20
8	अनुसूचित जमातींची लोकसंख्या	हजार	444	8577
	8.1 एकूण लोकसंख्येशी प्रमाण	टक्के	10.93	8.90
9	घनता (लोकसंख्या प्रति चौ.कि.मी.)	संख्या	411	315

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन सन 2006-07

दृष्टिक्षेपात जिल्हा

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3	4	5
10	साक्षरतेचे प्रमाण			
	10.1 ग्रामीण	टक्के	77.58	70.40
	10.2 नागरी	टक्के	88.65	85.50
	10.3 एकूण	टक्के	84.03	76.90
	10.4 पुरुष	टक्के	90.18	86.00
	10.5 स्त्रिया	टक्के	77.42	67.00
	10.6 साक्षरतेमध्ये जिल्हयाचा राज्यात क्रमांक	क्रम संख्या	3	2
11	दारिद्र्य रेषेखालील ग्रामीण कुटुंबे (1998)	लाख	1.04	45.20
चार	जिल्हा उत्पन्न अंदाज			
1	चालू किंमतीनुसार (1999-00)			
	1.1 एकूण उत्पन्न (स्थूल)	कोटी रु.	20819	432413
	1.2 दरडोई उत्पन्न (स्थूल)	रुपये	46873	41514
	1.3 एकूण उत्पन्न (निव्वळ)	कोटी रु.	18661	386241
	1.4 दरडोई उत्पन्न (निव्वळ)	रुपये	42016	37081
2	स्थिर किंमतीनुसार (1999-00)			
	2.1 एकूण उत्पन्न (स्थूल)	कोटी रु.	16096	339425
	2.2 दरडोई उत्पन्न (स्थूल)	रुपये	36241	32587
	2.3 एकूण उत्पन्न (निव्वळ)	कोटी रु.	14427	302952
	2.4 दरडोई उत्पन्न (निव्वळ)	रुपये	32482	29085
पाच	कृषि (2004-05) अर्थायी		2000-01	2004-05
1	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	986	30758
2	जंगलव्याप्त क्षेत्र	हजार हेक्टर	159	5213
3	जंगलव्याप्त क्षेत्राचे भौगोलिक क्षेत्राशी प्रमाण	टक्के	16.13	16.95
4	शेतीला उपलब्ध नसलेली जमीन			
	4.1 बिगर- शेती वापराखालील	हजार हेक्टर	87	1393
	4.2 पडीत आणि लागवाडीलायक नसलेली	हजार हेक्टर	34	1726
	4.3 एकूण (4.1 + 4.2)	हजार हेक्टर	121	3119

दृष्टिक्षेपात जिल्हा

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3	4	5
5	पडीत जमिनीव्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन			
	5.1 कायम गुरेचरण व इतर	हजार हेक्टर	55	1251
	5.2 झाडे-झुडपांखालील	हजार हेक्टर	10	249
	5.3 लागवडीलायक परंतु पडीत	हजार हेक्टर	41	918
6	पडीत जमीन			
	6.1 चालू पड	हजार हेक्टर	62	1316
	6.2 इतर पड	हजार हेक्टर	40	1204
7	पिकाखालील क्षेत्र			
	7.1 पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	499	17490
	7.2 दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	116	4878
	7.3 एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	615	22368
8	ओलिता खालील क्षेत्र			
	8.1 निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	109	2943
	8.2 एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	134	3665
9	महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र			
	9.1 तृणधान्ये	हजार हेक्टर	138	9309
	9.2 कडधान्ये	हजार हेक्टर	93	3432
	9.3 तेलबिया	हजार हेक्टर	241	3058
	9.4 ऊस	हजार हेक्टर	1	N.A.
	9.5 कापूस	हजार हेक्टर	71	2875
10	पर्जन्य (सरासरी)	मि.मी.	1157	N.A.
11	जमीन वहिती धारण संख्या (1997)			
	11.1 क्षेत्र 2 हेक्टरपेक्षा कमी	हजार	114	6693
	11.2 क्षेत्र 2 ते 10 हेक्टर	हजार	97	11308
	11.3 क्षेत्र 10 हेक्टरपेक्षा जास्त	हजार	4	1879
सहा	जलसिंचन पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्यांखालील लाभक्षेत्र			
1	मोठे पाटबंधारे प्रकल्प	संख्या	1	32
	1.1 लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	188	2331
2	मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प	संख्या	15	183
	2.1 लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	58	709

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन सन 2006-07

दृष्टिक्षेपात जिल्हा

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3	4	5
3	लघु पाटबंधारे प्रकल्प (राज्यक्षेत्र)	संख्या	74	2394
	3.1 लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	25	1056
4	सिंचन विहिरीखाली भिजणारे क्षेत्र	हजार हेक्टर	1	846.61
सात	पशुसंवर्धन (पशुगणना -2003)			
1	एकूण पशुधन	हजार	1019	36504
2	गो जातीय	हजार	638	16033
3	महिषवर्गीय	हजार	91	6145
4	मेंढया व शेळ्या	हजार	297	13778
5	कोंबडया व बदके	हजार	756	34534
आठ	सहकार क्षेत्र			
1	सहकारी संस्था	संख्या	4822	192797
2	प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्था	संख्या	580	21162
	2.1 सभासद संख्या	हजार	201	11987
	2.2 दिलेली कर्जे	कोटी रु.	57	493267
	2.2 येणे कर्जे	कोटी रु.	123	900032
3	सहकारी दुग्धसंस्था	संख्या	247	26881
नऊ	बीज			
1	विद्युतीकरण झालेली गावे	संख्या	1869	40351
2	बीज पुरवठा केलेले कृषी पंप संच	हजार	80	2653
3	विजेचा वापर			
	3.1 घरगुती	हजार कि.वॅ.तास	638	13572
	3.2 वाणिज्यिक	हजार कि.वॅ.तास	159	4841
	3.3 औद्योगिक	हजार कि.वॅ.तास	1495	25692
	3.4 कृषि	हजार कि.वॅ.तास	54	11094
	3.5 इतर	हजार कि.वॅ.तास	102	49
	3.6 एकूण (3.1 ते 3.5)	हजार कि.वॅ.तास	2448	55278

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन सन 2006-07

दृष्टिक्षेपात जिल्हा

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3	4	5
दहा परिवहन व दळणवळण				
1	रेल्वे मार्गाची एकूण लांबी	कि.मी.	421	5910
2	रस्त्यांनी जोडलेली गावे			
2.1	बारमाही	संख्या	1617	38483
2.2	हंगामी	संख्या	11	1397
3	रस्त्यांची लांबी (पृष्ठांकित)			
3.1	प्रमुख राज्य महामार्ग	कि.मी.	325	4367
3.2	राज्य महामार्ग	कि.मी.	1152	33571
3.3	प्रमुख जिल्हामार्ग	कि.मी.	1195	48987
3.4	इतर जिल्हामार्ग	कि.मी.	2731	45226
3.5	ग्रामीण रस्ते	कि.मी.	6390	99279
3.6	एकूण (3.1 ते 3.5)	कि.मी.	11793	231430
अकरा नोंदणीकृत कारखाने व रोजगार				
1	नोंदणीकृत कारखाने (2005)	संख्या	1710	35699
2	नोंदणीकृत चालू कारखाने	संख्या	1012	30385
	(त्यांतील कामगार)	संख्या	40228	1258000
3	साखर कारखाने	संख्या	3	142
	(साखरेचे उत्पादन)	हजार मे. टन	1.12	5158
4	सहकारी सूत गिरण्या	संख्या	12	190
बारा कर्मचारी गणना (1 जुलै 2005 रोजी भरलेली पदे)				
1	शासकीय	हजार	38	603
2	जिल्हा परिषदा	हजार	13	444
3	नगर परिषदा	हजार	2	569
4	महानगरपालिका	हजार	11	126

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन सन 2006-07

दृष्टिक्षेपात जिल्हा

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3	4	5
तेरा	शिक्षण क्षेत्र			
1	प्राथमिक शिक्षण			
	1.1 एकूण शाळा	संख्या	2469	69330
	1.2 विद्यार्थी	हजार	422	11688
	1.3 शिक्षक	हजार	12	340
	1.4 प्रति शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	35	34
2	माध्यमिक शिक्षण			
	2.1 एकूण शाळा	संख्या	729	20339
	2.2 विद्यार्थी	हजार	454	11063
	2.3 शिक्षक	हजार	13	291
	2.4 प्रति शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	34	38
3	उच्च शिक्षण			
	3.1 संस्था	संख्या	237	1677
	3.2 एकूण विद्यार्थी	हजार	102	1149
4	तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण			
	4.1 व्यवसाय पदवी शिक्षण संस्था	संख्या	16	312
	(प्रवेश क्षमता)	संख्या	6113	58179
	4.2 व्यवसाय पदविका शिक्षण संस्था	संख्या	10	648
	(प्रवेश क्षमता)	संख्या	2875	73767
	4.3 शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	15	369
	(प्रवेश क्षमता)	संख्या	2876	67240
	4.4 अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	22	191
	(प्रवेश क्षमता)	संख्या	3000	23496
चौदा	सार्वजनिक आरोग्य			
1	रुग्णालये	संख्या	37	1047
2	दवाखाने	संख्या	162	2072
3	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	49	1809
4	प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रे	संख्या	314	N.A.
5	प्राथमिक आरोग्य पथके	संख्या	0	177

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन सन 2006-07

दृष्टिक्षेपात जिल्हा

अ.क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र
1	2	3	4	5
पंधरा	आदिवासी कल्याणकारी योजना			
1	आदिवासी आश्रमशाळा (त्यांतील विद्यार्थी)	संख्या संख्या	8 2306	1103 398090
सोळा	मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना			
1	मागासवर्गीयांसाठी वसतिगृहे (त्यांतील विद्यार्थी)	संख्या संख्या	11 1030	271 22668
सतरा	सार्वजनिक वितरण व्यवस्था			
1	रास्त भावाची दुकाने	संख्या	1237	50083
2	पुरविलेला एकूण साठा			
	2.1 गहू	हजार टन	39	131.66
	2.2 तांदूळ	हजार टन	26	119.49
3	शासकीय गोदामे (साठवण क्षमता)	संख्या हजार टन	27 15.11	1025 588

* * *

निवडक निर्देशक

जिल्हा - नागपुर

संदर्भ कालावधी- 1960 ते 2007

अनु.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						2006-07
			1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	2000-01	2005-06	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(9)	(10)	(10)
एक	क्षेत्रफळ व लोकसंख्या :						2001	2001	2001
1	क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	9930	9928	9923	9931	9892	9892	9892
2	गावे	संख्या	1897	1942	1874	1878	1869	1869	1869
3	शहरे	संख्या	13	13	16	23	29	29	29
4	एकूण लोकसंख्या	हजार	1513	1943	2589	3287	4068	4068	4068
5	शहरी लोकसंख्येचे प्रमाण	टक्के	52.07	34.52	56.75	61.65	64.25	64.25	64.25
6	घनता (लोकसंख्या प्रति चौ.कि.मी.)	संख्या	152	196	260	332	411	411	411
7	स्त्रिया प्रति एक हजार पुरुष	संख्या	929	922	924	922	932	932	932
दोन	साक्षरतेचे प्रमाण						2001	2001	2001
1	पुरुष	टक्के	48.06	56.10	63.74	81.79	90.18	90.18	90.18
2	स्त्रिया	टक्के	21.26	33.50	44.62	64.74	77.42	77.42	77.42
3	एकूण	टक्के	35.15	45.26	54.56	73.64	84.03	84.03	84.03
4	ग्रामीण	टक्के	21.46	32.00	31.80	31.64	77.58	77.58	77.58
5	नागरी	टक्के	51.07	56.41	67.2	68.36	88.65	88.65	88.65
तीन	स्थानिक स्वराज्य संस्था								
1	महानगरपालिका	संख्या	1	1	1	1	1	1	1
2	नगरपरिषदा	संख्या	10	10	10	10	10	10	10
3	कटक मंडळे	संख्या	1	1	1	1	1	1	1
4	पंचायत समित्या	संख्या	13	13	13	13	13	13	13
5	ग्राम पंचायती	संख्या	196	659	699	765	778	778	777
चार	क्षेत्रवार जिल्हा व दरडोई उत्पन्न (चालू किंमतीनुसार)								
1	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	कोटी रु	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	9956	18661	-
2	निव्वळ दरडोई उत्पन्न	रुपये	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	24756	42016	-
3	राज्याच्या उत्पन्नात जिल्हाचा हिस्सा	टक्के	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	4.67	4.83	-
पाच	कृषि व सिंचन								
1	जंगलव्याप्त क्षेत्र	शंभर हेक्टर	1840	1830	1830	1810	1588	1588	1588
2	लागवडीलायक क्षेत्र	--"--	7320	6230	6130	6590	6564	6804	6848

निवडक निर्देशक

जिल्हा - नागपुर

संदर्भ कालावधी- 1960 ते 2007

अनु.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						2006-07
			1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	2000-01	2005-06	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(9)	(10)	(10)
3	पिकांखालील एकूण क्षेत्र		5380	5570	5300	5590	6152	5779	5779
3.1	तृणधान्ये	शंभर हेक्टर	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	2974	1383	1357	1357
3.2	कडधान्ये	--"--	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	834	933	793	793
3.3	तेलबिया	--"--	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	2414	1846	1846
3.4	ऊस	--"--	उ. ना.	1	2	5	11	446	446
3.5	कापूस	--"--	700	930	800	640	711	908	908
4	पिकांखालील निव्वळ क्षेत्र	--"--	उ. ना.	5436	5600	5612	4989	5015	5015
5	दुसोटा क्षेत्राचे निव्वळ परलेल्या क्षेत्राशी प्रमाण	टक्के	1.6	2.53	11.03	11.33	23.31	15.23	15.23
6	सिंचनाखालील स्थूल क्षेत्र	शंभर हेक्टर	270	390	580	1710	1340	1456	1456
7	सिंचनाखालील स्थूल क्षेत्राचे एकूण पिकांखालील स्थूल क्षेत्राशी प्रमाण	टक्के	5.2	7.3	10.3	30.42	21.78	25.19	25.19
8	निव्वळ सिंचन क्षेत्र	शंभर हेक्टर	270	370	430	490	1090	936	936
9	कालव्यांद्वारे सिंचित क्षेत्र	--"--	60	100	190	230	408	361	361
10	विहिरीद्वारे सिंचित क्षेत्र	--"--	140	190	250	260	603	496	496
11	इतर साधनांनी सिंचित क्षेत्र	--"--	80	90	168	199	79	79	79
सहा	कृषि अवजारे (कृषि गणना)		1997						
1	लाकडी नांगर	हजार	70	61	72	90	48	33	33
2	लोखंडी नांगर	हजार	2	4	5	12	12	17	17
3	बैलगाड्या	हजार	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	51	44	44
4	ट्रॅक्टर	हजार	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	2	1	1	1
5	सिंचनाकरिता तेलावर चालणारे पंप	संख्या 00	10	20	30	30	50	44	43
6	सिंचनाकरिता विद्युत्पंप	संख्या 00	20	80	180	250	373	309	309
7	उसाचे चरक	संख्या	उ. ना.	61	69	75	216	197	197
7.1	शक्तीवर चालणारे	संख्या	उ.ना	25	29	30	75	3	3
7.2	बैलाच्या मदतीने	संख्या	उ.ना	36	40	45	141	194	194

निवडक निर्देशक

जिल्हा - नागपुर

संदर्भ कालावधी- 1960 ते 2007

अनु.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						2006-07
			1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	2000-01	2005-06	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(9)	(10)	(10)
	पशुधन (पशुगणना)		1967	1977	1982	1987	1997	2003	2003
1	एकूण पशुधन	हजार	उ.ना	871	1070	1121	1094	1019	1019
2	दुभत्या गायी	--"--	उ.ना	67	75	91	86	77	77
3	दुभत्या म्हशी	--"--	उ.ना	18	22	27	29	30	30
4	शेळ्या व मेंढ्या	--"--	उ.ना	149	257	323	346	297	297
5	कोंबड्या व तत्सम पक्षी	--"--	उ.ना	237	377	432	694	756	756
	आठ मत्स्य व्यवसाय								
1	एकूण मत्स्य उत्पादन	मे. टन	उ.ना	उ.ना	926	4617	7080	8310	8200
2	मच्छीमार सहकारी संस्था	संख्या	उ.ना	उ.ना	38	74	_	113	105
3	संस्थातील सभासद	संख्या	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	_	9922	10521
	नऊ सहकार क्षेत्र								
1	संस्था								
1.1	कृषि पतसंस्था	संख्या	829	643	611	597	594	594	594
1.2	बिगर कृषि पतसंस्था	संख्या	521	113	204	541	778	948	968
1.3	उत्पादक संस्था	संख्या	उ.ना	1175	1300	2884	1118	1358	1436
1.4	पणन संस्था	संख्या	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	14	15	15
1.5	सामाजिक सेवा संस्था	संख्या	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	1420	1790	1809
2	सभासद								
2.1	कृषि पतसंस्था	संख्या 000	उ.ना	89	129	193	211	225	210
2.2	बिगर कृषि पतसंस्था	संख्या 000	उ.ना	13	30	348	उ.ना	1165	1209
2.3	उत्पादक संस्था	संख्या 000	उ.ना	111	352	290	उ.ना	उ.ना	उ.ना
2.4	पणन संस्था	संख्या 000	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	23	23
2.5	सामाजिक सेवा संस्था	संख्या 000	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
3	खेळते भांडवल								
3.1	कृषि पतसंस्था	लाख रुपये	उ.ना	113	125	1148	11686	14235	14319
3.2	बिगर कृषि पतसंस्था	लाख रुपये	उ.ना	31	36	1557	83857	119735	125990
3.3	उत्पादक संस्था	लाख रुपये	उ.ना	130	441	1276	उ.ना	उ.ना	उ.ना
3.4	पणन संस्था	लाख रुपये	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	829	873	817
3.5	सामाजिक सेवा संस्था	लाख रुपये	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना

निवडक निर्देशक

जिल्हा - नागपुर

संदर्भ कालावधी- 1960 ते 2007

अनु.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						2006-07
			1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	2000-01	2005-06	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(9)	(10)	(10)
4	दिलेली कर्जे								
4.1	शेती पतसंस्था	लाख रुपये	उ.ना	107	35	467	4996	5737	5754
4.2	बिगर शेती पतसंस्था	लाख रुपये	उ.ना	उ.ना	उ.ना	848	32611	115840	123081
4.3	उत्पादक संस्था	लाख रुपये	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
4.4	पणन संस्था	लाख रुपये	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
4.5	सामाजिक सेवा संस्था	लाख रुपये	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
दहा	विजेचा वापर								
1	घरगुती	हजार कि.वॅ.तास	उ.ना	उ.ना	उ.ना	237	558	123	638
2	वाणिज्यिक	हजार कि.वॅ.तास	उ.ना	उ.ना	उ.ना	53	108	73	159
3	औद्योगिक	हजार कि.वॅ.तास	उ.ना	उ.ना	उ.ना	353	340	1143	1495
4	कृषि	हजार कि.वॅ.तास	उ.ना	उ.ना	उ.ना	3131	25	132	54
5	इतर	हजार कि.वॅ.तास	उ.ना	उ.ना	उ.ना	63	119	30	102
6	एकूण	हजार कि.वॅ.तास	उ.ना	उ.ना	उ.ना	788	1150	1501	2448
7	विद्युतीकरण झालेली गावे	संख्या	78	655	1309	1322	1869	1869	1869
अकरा	वाहतूक व दळणवळण								
1	रस्त्यांची एकूण लांबी	कि.मी.	745	1159	3683	5792	9159	9315	14271
2	दर 100 चौ.कि.मी. क्षेत्रामागे रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	8	12	37	58	93	94	144
3	दरलाख लोकसंख्ये मागेरस्त्याची लांबी,	कि.मी.	49	60	142	224	225	229	351
4	एकूण मालवाहतूक वाहने	संख्या	उ.ना	उ.ना	उ.ना	1683	22679	42030	45026
5	एकूण प्रवासी वाहने	संख्या	उ.ना	उ.ना	उ.ना	15323	520835	819460	901502
6	रेल्वे मार्गाची एकूण लांबी	कि.मी.	322	343	350	383	421	421	421
7	डाक कार्यालये	संख्या	156	266	339	323	354	363	363
8	तार कार्यालये	संख्या	33	47	71	84	96	82	1
9	दूरध्वनी	संख्या	उ.ना	उ.ना	उ.ना	31821	182254	189929	190530
बारा	नोंदणीकृत कारखाने व रोजगार								
1	चालू कारखाने	संख्या	284	426	459	1279	1353	1012	1012
2	कामगारांची दैनिक उपस्थिती	संख्या 000	32	35	36	49	50	38	40

निवडक निर्देशक

जिल्हा - नागपुर

संदर्भ कालावधी- 1960 ते 2007

अनु.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						2006-07
			1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	2000-01	2005-06	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(9)	(10)	(10)
तेरा	शिक्षण								
1	प्राथमिक								
1.1	संस्था	संख्या	659	1718	1796	2092	2475	2472	2469
1.2	विद्यार्थी	हजारात	73	216	328	416	451	431	422
1.3	शिक्षक	हजारात	2	7	8	10	13	16	12
1.4	प्रति शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	27	32	24	24	35	27	35
2	माध्यमिक व उच्च माध्यमिक								
2.1	संस्था	संख्या	83	289	303	522	695	729	729
2.2	विद्यार्थी	हजारात	43	128	205	306	403	453	454
2.3	शिक्षक	हजारात	2	7	7	9	12	12	13
2.4	प्रति शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	22	18	27	29	33	38	34
3	महाविद्यालये								
3.1	संस्था	संख्या	उ.ना	22	24	49	99	219	237
3.2	विद्यार्थी	हजारात	उ.ना	21	32	56	82	82	102
3.3	शिक्षक	हजारात	उ.ना	2	2	1	2	2	3
3.4	प्रति शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	उ.ना	11	16	32	46	41	34
चौदा	सार्वजनिक आरोग्य								
1	दवाखाने	संख्या	67	125	140	135	124	119	162
2	रुग्णालये	संख्या	10	20	23	26	24	35	37
3	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	11	13	13	45	48	49	49
4	प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रे	संख्या	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	300	314	314
5	खाटा	संख्या	1567	1846	4275	4938	5059	2908	3084
6	दर लाख लोकसंख्येमागे खाटा	संख्या	103	95	220	191	123	71.56	75.81
पंधरा	संकीर्ण								
1	बँक शाखा	संख्या	30	80	148	369	269	345	346
2	दूरदर्शन केबल चालक	संख्या	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	662	662
3	दूरदर्शन केबल धारक	संख्या	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	70806	82186
4	गोबर गॅस संयंत्रे	संख्या	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	300	100	150

आधार :- जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 2.1
लोकसंख्या विषयक निवडक आकडेवारी

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : जनगणना 2001

अ. क्र.	बाब/ तहसील	ग्रामीण/ नागरी	क्षेत्र चौ.कि.मी.	लोकसंख्या			कुटुंबांची संख्या	लोकसंख्येची घनता	स्त्री-पुरुष प्रमाण
				एकूण	पुरुष	स्त्रिया			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	नरखेड	एकूण	711.92	143512	74176	69336	30422	202	935
		ग्रामीण	706.29	113238	58627	54611	24399	160	931
		नागरी	5.63	30274	15549	14725	6023	5377	947
2	काटोल	एकूण	909.02	155668	80303	75365	33353	171	938
		ग्रामीण	898.66	118233	60999	57234	25648	132	938
		नागरी	10.36	37435	19304	18131	7705	3613	939
3	कळमेश्वर	एकूण	503.73	114400	59490	54910	24857	227	923
		ग्रामीण	487.54	90001	46855	43146	19606	185	921
		नागरी	16.19	24399	12635	11764	5251	1507	931
4	सावनेर	एकूण	655.14	223165	116020	107145	47025	341	924
		ग्रामीण	634.71	143784	74868	68916	30961	227	920
		नागरी	20.43	79381	41152	38229	16064	3886	929
5	पारशिवनी	एकूण	935.41	141731	73128	68603	28858	152	938
		ग्रामीण	918.32	94585	48573	46012	19749	103	947
		नागरी	17.09	47146	24555	22591	9109	2759	920
6	रामटेक	एकूण	1141.56	151626	77065	74561	31943	133	968
		ग्रामीण	1119.95	115020	58400	56620	24262	103	970
		नागरी	21.61	36606	18665	17941	7681	1694	961
7	मौदा	एकूण	608.22	135627	69381	66246	29140	223	953
		ग्रामीण	608.22	135627	69381	66246	29140	223	955
		नागरी	0.00	0	0	0	0	0	
8	कामठी	एकूण	392.19	209003	108779	100224	39639	533	921
		ग्रामीण	360.19	82906	43044	39862	17251	230	926
		नागरी	32.00	126097	65735	60362	22388	3941	918

तक्ता क्रमांक - 2.1
लोकसंख्या विषयक निवडक आकडेवारी

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : जनगणना 2001

अ. क्र.	बाब/ तहसील	ग्रामीण/ नागरी	क्षेत्र चौ.कि.मी.	लोकसंख्या			कुटुंबांची संख्या	लोकसंख्येची घनता	स्त्री-पुरुष प्रमाण	
				एकूण	पुरुष	स्त्रिया				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	645.60	199401	105658	93743	44165	309	888	
		ग्रामीण	638.34	138209	73134	65075	30283	217	890	
		नागरी	7.26	61192	32524	28668	13882	8429	881	
10	नागपूर(श)	एकूण	217.17	2052066	1059765	992301	409945	9449	936	
		ग्रामीण								
		नागरी	217.17	2052066	1059765	992301	409945	9449	936	
11	हिंगणा	एकूण	782.94	185115	99263	85852	41513	233	865	
		ग्रामीण	778.56	115537	60803	54734	25367	147	900	
		नागरी	4.38	69578	38460	31118	16146	15885	809	
12	उमरेड	एकूण	1088.74	146843	75883	70960	31322	135	935	
		ग्रामीण	1076.20	97266	50429	46837	21276	90	929	
		नागरी	12.54	49577	25454	24123	10046	3953	948	
13	कुही	एकूण	819.71	126316	64066	62250	27536	154	972	
		ग्रामीण	819.71	126316	64066	62250	27536	154	972	
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0	
14	भिवापूर	एकूण	611.24	83164	42337	40827	18881	136	964	
		ग्रामीण	611.24	83164	42337	40827	18881	136	964	
		नागरी	0.00							
एकुण जिल्हा		एकूण	9892.00	4067637	2105314	1962323	838599	405	932	
		ग्रामीण	9527.34	1453886	751516	702370	314359	150	935	
		नागरी	364.66	2613751	1353798	1259953	524240	7168	931	

तक्ता क्रमांक - 2.1
लोकसंख्या विषयक निवडक आकडेवारी

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : जनगणना 2001

अ. क्र.	बाब/ तहसील	ग्रामीण/ नागरी	गावांची संख्या	शहरांची संख्या	साक्षरता (%)			मागासवर्गीय लोकसंख्या (%)		प्रक्षेपित लोकसंख्या (1मार्च 2007)
					एकूण	पुरुष	स्त्रिया	अनुसूचित जाती	अनुसूचित जमाती	
(1)	(2)	(3)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)
1	नरखेड	एकूण	153	2	77.40	84.33	69.98	15.22	13.48	522910
		ग्रामीण	153	0	76.06	83.16	68.43	15.80	14.63	
		नागरी	0	2	82.38	88.77	75.68	13.08	9.18	
2	काटोल	एकूण	186	1	78.97	86.40	70.95	16.16	17.16	166368
		ग्रामीण	186	0	76.33	84.49	67.56	8.11	19.68	
		नागरी	0	1	87.27	92.68	81.53	14.87	9.19	
3	कळमेश्वर	एकूण	106	2	80.00	87.48	71.86	14.66	10.25	121921
		ग्रामीण	106	0	78.36	86.08	69.98	16.00	10.42	
		नागरी	0	2	85.97	92.70	78.72	9.73	9.62	
4	सावनेर	एकूण	132	5	81.24	88.40	73.48	18.92	11.73	241335
		ग्रामीण	132	0	78.77	86.40	70.44	18.54	12.38	
		नागरी	0	5	85.70	92.02	78.91	19.62	10.56	
5	पारशिवनी	एकूण	114	3	76.45	84.57	67.76	19.15	11.48	152911
		ग्रामीण	114	0	73.04	81.95	63.61	17.29	14.37	
		नागरी	0	3	83.09	89.63	75.96	22.87	5.69	
6	रामटेक	एकूण	153	4	72.30	82.40	61.80	12.22	32.88	162064
		ग्रामीण	153	0	69.11	79.89	57.92	11.22	38.22	
		नागरी	0	4	82.06	90.03	73.72	15.37	16.10	
7	मौदा	एकूण	124	0	75.06	83.78	65.95	13.84	9.10	141360
		ग्रामीण	124	0	75.06	83.78	65.95	13.84	9.10	
		नागरी	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
8	कामठी	एकूण	75	4	84.43	90.59	77.72	22.12	4.23	231715
		ग्रामीण	75	0	79.59	86.68	71.93	16.72	6.32	
		नागरी	0	4	87.56	93.10	81.50	25.68	2.86	

तक्ता क्रमांक - 2.1
लोकसंख्या विषयक निवडक आकडेवारी

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : जनगणना 2001

अ. क्र.	बाब/ तहसील	ग्रामीण/ नागरी	गावांची संख्या	शहरांची संख्या	साक्षरता (%)			मागासवर्गीय लोकसंख्या (%)		प्रक्षेपित लोकसंख्या (1मार्च 2007)
					एकूण	पुरुष	स्त्रिया	अनुसूचित जाती	अनुसूचित जमाती	
(1)	(2)	(3)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	158	3	83.41	89.53	76.45	20.01	10.91	214564
		ग्रामीण	158	0	80.32	87.09	72.64	15.79	13.57	
		नागरी	0	3	90.27	94.92	84.96	29.61	4.90	
10	नागपूर(श)	एकूण	0	1	89.28	93.90	84.36	16.72	8.87	2364640
		ग्रामीण	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
		नागरी	0	1	89.28	93.90	84.36	16.72	8.87	
11	हिंगणा	एकूण	153	3	82.01	89.15	73.62	14.02	13.70	200597
		ग्रामीण	153	0	78.25	86.26	69.25	13.04	18.43	
		नागरी	0	3	88.40	93.80	81.55	15.65	5.85	
12	उमरेड	एकूण	192	1	77.33	85.83	68.25	17.51	17.31	158506
		ग्रामीण	192	0	73.57	82.67	63.74	19.23	17.39	
		नागरी	0	1	84.58	91.98	76.81	14.12	17.16	
13	कुही	एकूण	186	0	71.94	81.30	62.33	21.59	4.10	131656
		ग्रामीण	186	0	71.94	81.30	62.33	21.59	4.10	
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0	
14	भिवापूर	एकूण	137	0	70.14	80.02	59.89	21.51	16.20	86680
		ग्रामीण	137	0	70.14	80.02	59.89	21.51	16.20	
		नागरी	0	0	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
	एकुण जिल्हा	एकूण	1869	29	84.03	90.18	77.42	17.12	10.93	4527227
		ग्रामीण	1869	0	75.58	83.97	66.56	16.59	14.98	
		नागरी	0	29	88.65	93.57	83.36	17.42	8.67	

तक्ता क्रमांक - 2.2
लोकसंख्या आणि वृद्धीदर

जिल्हा- नागपूर

संदर्भ वर्ष : 1951 -2011

जनगणना वर्ष	ग्रामीण/ नागरी	लोकसंख्या			दशवार्षिक वृद्धीदर	वार्षिक चक्रवाढ वृद्धीदर
		एकूण	पुरुष	स्त्रिया		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1951	एकूण	1234556	631199	603357	-	-
	ग्रामीण	656906	333777	323129	-	-
	नागरी	577650	297422	280228	-	-
1961	एकूण	1512807	784161	728646	22.54	2.03
	ग्रामीण	725107	367760	357347	10.38	0.99
	नागरी	787700	416401	371299	36.36	3.10
1971	एकूण	1942688	1010911	931777	28.42	2.27
	ग्रामीण	887331	455175	432156	22.37	1.50
	नागरी	1055357	555736	499621	33.98	3.01
1981	एकूण	2588811	1345377	1243434	33.26	2.47
	ग्रामीण	1119532	577082	542450	26.17	1.78
	नागरी	1469279	768295	700984	39.22	3.11
1991	एकूण	3287139	1710404	1576735	26.97	2.45
	ग्रामीण	1256225	649900	606325	12.21	1.62
	नागरी	2030914	1060504	970410	38.23	3.14
2001	एकूण	4067637	2105314	1962323	23.74	2.38
	ग्रामीण	1453886	751516	702370	15.73	1.59
	नागरी	2613751	1353798	1259953	28.70	3.02
2011 प्रक्षेपित	एकूण	4639000	0	0	14.05	2.21
	ग्रामीण	1546000			6.34	1.43
	नागरी	3093000			18.34	2.80

आधार - भारताची जनगणना.

तक्ता क्रमांक - 2.3

शहरांची वर्गवारी आणि त्यांची लोकसंख्या

जिल्हा : नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2001

अ. क्र.	शहराचे नाव	शहराचे वर्गीकरण	लोकसंख्या			लोकसंख्या वाढीचा दशवार्षिक वृद्धीदर
			एकूण	पुरुष	स्त्रिया	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	नागपूर	अ वर्ग म.न.पा.	2052066	1059765	992301	26.30
2	नरखेड	क वर्ग न.प.	21537	11060	10477	10.88
3	मोवाड	क वर्ग न.प.	8737	4489	4248	11.24
4	काटोल	क वर्ग न.प.	37435	19304	18131	36.96
5	कळमेश्वर	क वर्ग न.प.	17331	9052	8279	39.19
6	मोहपा	क वर्ग न.प.	7068	3583	3485	4.05
7	सावनेर	क वर्ग न.प.	26712	13766	12946	35.13
8	खापा	क वर्ग न.प.	14972	7599	7373	4.86
9	रामटेक	क वर्ग न.प.	22516	11554	10962	12.18
10	कामठी	ब वर्ग न.प.	84344	42626	41718	7.29
11	उमरेड	ब वर्ग न.प.	49577	25454	24123	13.77
12	कामठी	कटक मंडळ	13125	8333	4792	7.28
13	वलनी	गणना शहर	10716	5644	5072	-4.58
14	सिलेवाडा	गणना शहर	8503	4530	3973	-12.18
15	चिचोली	गणना शहर	18478	9613	8865	7.01
16	टेकाडी	गणना शहर	17180	9144	8036	-2.45
17	कन्हानपिंपरी	गणना शहर	21842	11167	10675	16.85
18	कांद्री ता.पारशिवनी	गणना शहर	8124	4244	3880	44.86
19	तोतलाडोह	गणना शहर	2336	1188	1148	-58.71
20	कांद्री ता.रामटेक	गणना शहर	5295	2683	2612	11.17

तक्ता क्रमांक - 2.3

शहरांची वर्गवारी आणि त्यांची लोकसंख्या

जिल्हा : नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2001

अ. क्र.	शहराचे नाव	शहराचे वर्गीकरण	लोकसंख्या			लोकसंख्या वाढीचा दशवार्षिक वृद्धीदर
			एकूण	पुरुष	स्त्रिया	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
21	मंनसर	गणना शहर	6459	3240	3219	24.64
22	येरखेडा	गणना शहर	10376	5344	5032	75.63
23	महादुला	गणना शहर	18252	9432	8820	6.46
24	देवलामेटी	गणना शहर	8769	4572	4197	43.59
25	सोनेगांव (नि)	गणना शहर	12005	6345	5660	-1.32
26	वाडी	गणना शहर	40418	21607	18811	84.74
27	हिंगडोह	गणना शहर	37016	20637	16379	113.03
28	वानाडोंगरी	गणना शहर	17181	9218	7963	130.62
29	निलडोह	गणना शहर	15381	8605	6776	171.65
एकूण नागरी			2613751	1353798	1259953	25.87

आधार - भारताची जनगणना 2001

तक्ता क्रमांक - 2.4

मुख्य व सीमांतिक काम करणा-यांचे उद्योग गटनिहाय वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2001

अ. क्र.	काम करणा-यांचे क्षेत्र	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	4	5
मुख्य काम करणारे				
1	शेतकरी	199076	190140	8936
2	शेतमजूर	241648	223315	18333
3	वस्तुनिर्माण प्रक्रिया, सेवा व दुरुस्त्या इ. घरगुती उद्योगात काम करणारे	28424	8937	19487
4	इतर काम करणारे	813931	137614	676317
5	एकूण मुख्य काम करणारे	1283079	560006	723073
सीमांतिक काम करणारे				
6	शेतकरी	26270	24885	1385
7	शेतमजूर	127559	116598	10961
8	वस्तुनिर्माण प्रक्रिया, सेवा व दुरुस्त्या इ. घरगुती उद्योगात काम करणारे	9659	2655	7004
9	इतर काम करणारे	91782	23157	68625
10	एकूण सीमांतिक काम करणारे	255270	167295	87975
काम करणा-यांचे वर्गीकरण				
11	एकूण काम करणारे	1538349	727301	811048
12	काम करणा-यांची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	37.82	50.02	31.03
13	एकूण काम न करणारे	2529288	726585	1802703
14	काम न करणा-यांची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	62.18	49.98	68.97
15	जिल्ह्याची एकूण लोकसंख्या	4067637	1453886	2613751

आधार - भारताची जनगणना 2001

तक्ता क्रमांक - 2.5

धर्म व वयोगटानुसार लोकसंख्या

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2001

अ.क्र.	बाब	एकूण	ग्रामीण	नागरी
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
धर्मानुसार (आकडे शंभरात)				
1	बौद्ध	5892	1867	4025
2	ख्रिश्चन	317	31	286
3	हिंदू	30906	12228	18678
4	जैन	226	18	208
5	मुस्लिम	2967	261	2706
6	शीख	196	18	178
7	इतर	172	116	56
	सर्व धर्म (एकूण)	40676	14539	26137
वयोगटानुसार (आकडे शंभरात)				
1	0 - 6	525850	202187	323663
2	7 - 14	694601	256457	438144
2	15 - 19	416361	147393	268968
3	20 - 24	400847	131370	269477
4	25 - 29	370307	122850	247457
5	30 - 34	327439	109449	217990
6	35 - 39	296940	101135	195805
7	40 - 49	431661	146327	285334
8	50 - 59	261116	91006	170110
9	60 वर्षावरील	338049	143492	194557
10	वय अनिर्देशित	4466	2220	2246
	सर्व वयोगट (एकूण)	4067637	1453886	2613751

आधार - भारताची जनगणना

तक्ता क्रमांक - 2.6

दारिद्र्य रेषेखालील ग्रामीण कुटुंबे

जिल्हा :- नागपूर

संदर्भ - 2002

अ. क्र	तालुका	ग्रामीण कुटुंबाची एकूण संख्या	दारिद्र्य रेषेखालील ग्रामीण कुटुंबे				दारिद्र्य रेषे-खालील एकूण कुटुंबांची संख्या	दारिद्र्य रेषे-खालील कुटुंबांची टक्के वारी)
			अनुसूचित जाती	अनुसूचित जमाती	इतर	एकूण		
(1)	(2)	(3)	(4)	(7)	(10)	(13)	(16)	(17)
1	नरखेड	28815	2153	3174	9295	14622	14622	50.74
2	काटोल	28695	3194	3363	9807	16364	16364	57.03
3	कळमेश्वर	21150	694	1595	4497	6786	6786	32.09
4	सावनेर	34266	2322	1983	6092	10397	10397	30.34
5	पारशिवनी	28429	2109	1311	5160	8580	8580	30.18
6	रामटेक	26467	4503	2468	4686	11657	11657	44.04
7	मौदा	27569	1605	1124	7063	9792	9792	35.52
8	कामठी	21847	1055	1613	5719	8387	8387	38.39
9	नागपूर(ग्रा)	40122	2013	3231	6846	12090	12090	30.13
10	नागपूर(श)	0	0	0	0	0	0	0
11	हिंगना	31737	1847	1494	5129	8470	8470	26.69
12	उमरेड	20975	1292	1391	3974	6657	6657	31.74
13	कुही	28363	1249	2546	7920	11715	11715	41.30
14	भिवापूर	20090	1687	1584	4090	7361	7361	36.64
एकूण		358525	25723	26877	80278	132878	132878	37.06

आधार:- प्रकल्प अधिकारी, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, नागपूर

टिप -शेतकरी व शेतमजूर व इतर अशी स्वतंत्र माहिती उपलब्ध नसल्यामुळे एकत्रित माहिती इतर या रकान्यात दर्शविण्यात आली.

तक्ता क्रमांक - 3.1

क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न - चालू किंमतीनुसार

जिल्हा :- नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2004-05 व 2005-06

(लाखात रू)

अ. क्र.	क्षेत्र	वर्ष 2004-05 *		वर्ष 2005-06 @	
		स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1.1	कृषी	143275	136434	162623	154858
1.2	वन संवर्धन	6699	6561	10584	10367
1.3	मासेमारी	3695	3281	3950	3508
1.4	खाण व दगड खाणकाम	68725	58291	74125	62871
प्राथमिक क्षेत्र एकूण		222394	204568	251282	231604
2.1	नोंदणीकृत उद्योग	145426	113951	239528	187685
2.2	अनोंदणीकृत उद्योग	79470	57420	86981	62847
2.3	बांधकाम	175851	171717	215509	210443
2.4	वीज, गॅस व पाणीपुरवठा	34761	21523	35974	22274
द्वितीय क्षेत्र एकूण		435508	364611	577991	483249
3.1	रेल्वे	24815	18519	28005	20961
3.2	परिवहन, साठवणूक	79100	63141	89672	71580
3.3	दळणवळण	48092	38899	56287	45527
3.4	व्यापार व उपाहारगृहे	336801	327811	389147	378759
3.5	बँका व विमा उद्योग	206392	197584	232918	222977
3.6	व्यवसाय सेवा	168619	153362	184794	168073
3.7	सार्वजनिक प्रशासन	99617	86215	114804	99358
3.8	इतर सेवा	143384	131576	156967	144041
तृतीय क्षेत्र एकूण		1106820	1017106	1252593	1151276
एकूण जिल्हा उत्पन्न		1764722	1586285	2081866	1866130
दरडोई जिल्हा उत्पन्न(रु)		40486	36393	46873	42016
एकूण राज्य उत्पन्न		37883889	33825401	43241313	38624067
दरडोई राज्य उत्पन्न (रु)		36936	32979	41514	37081
एकूण जिल्हा उत्पन्नाची राज्य उत्पन्नाशी टक्केवारी		4.66	4.68	4.81	4.83

टिप : 1) * अस्थायी @ प्रारंभिक 2) आकडे पूर्णांकात दिल्याने बेरजा जुळतीलच असे नाही.

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्रमांक - 3.2

क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई जिल्हा उत्पन्न - स्थिर किंमतीनुसार (1999-00)

जिल्हा :- नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2004-05 व 2005-06(लाखात रू)

अ. क्र.	क्षेत्र	वर्ष 2004-2005 *		वर्ष 2005-06@	
		स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न	स्थूल जिल्हा उत्पन्न	निव्वळ जिल्हा उत्पन्न
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1.1	कृषी	116225	110890	126743	120925
1.2	वन संवर्धन	3817	3716	6491	6320
1.3	मासेमारी	2402	2094	2458	2144
1.4	खाण व दगड खाणकाम	57552	48639	61583	52046
प्राथमिक क्षेत्र एकूण		179995	165340	197275	181435
2.1	नोंदणीकृत उद्योग	108884	84058	154420	119211
2.2	अनोंदणीकृत उद्योग	65507	48192	69447	51091
2.3	बांधकाम	128217	124615	144926	140855
2.4	वीज, गॅस व पाणीपुरवठा	40886	27025	40179	26558
द्वितीय क्षेत्र एकूण		343495	283890	408972	337714
3.1	रेल्वे	21621	17249	23443	18771
3.2	परिवहन, साठवणूक	66180	52939	70530	56419
3.3	दळणवळण	59744	51452	66635	57386
3.4	व्यापार व उपाहारगृहे	270754	263465	299699	291631
3.5	बँका व विमा उद्योग	176165	169074	191007	183317
3.6	व्यवसाय सेवा	126882	114963	138214	125230
3.7	सार्वजनिक प्रशासन	78800	67515	89439	76631
3.8	इतर सेवा	116364	106739	124432	114140
तृतीय क्षेत्र एकूण		916511	843396	1003398	923526
एकूण जिल्हा उत्पन्न		1440001	1292627	1609645	1442675
दरडोई जिल्हा उत्पन्न(रु)		33037	29656	36241	32482
एकूण राज्य उत्पन्न		31083689	27733929	33942498	30295239
दरडोई राज्य उत्पन्न (रु)		30306	27040	32587	29085
एकूण जिल्हा उत्पन्नाची एकूण राज्य उत्पन्नाशी टक्केवारी		4.63	4.66	4.74	4.76

टिप : 1) * अस्थायी @ प्रारंभिक 2) आकडे पूर्णांकात दिल्याने बेरजा जुळतीलच असे नाही.

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्रमांक - 4.1

निवडक कृषि मालाच्या सरासरी घाऊक किंमती

जिल्हा : नागपूर

संदर्भ - 2006-07

अ. क्र.	कृषि मालाचे नांव	कृषि मालाचा वाण	मासिक सरासरी घाऊक किंमती (प्रति क्विंटल मूल्य रुपये)							
			एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	गहू	संकरित	866	913	886	906	966	998	975	1045
2	सोयाबीन	स्थानिक	1190	1227	1202	1221	1258	1246	1177	1269
3	हरभरा	संकरित	1782	1969	2040	1881	2026	2259	2364	2235
4	तूर	गावरान	1729	1759	1709	1647	1619	1721	1691	1669
5	उडीद	संकरित	2600	2089	1400	2338	2031	2691	3030	2567
6	तांदुळ	लुचई	1185	1159	1152	1176	1184	1237	1196	1258
7	ज्वारी	संकरित	510	533	538	618	572	570	570	608
8	मूग	चिनई	2794	2523	2500	2525	2501	2454	2368	2430
9	भुईमूग	एचबी	1499	1512	1570	1781	1694	1731	1953	1921
10	मिरची	भिवापूर	2869	3340	3497	3277	3428	3651	3722	4059
11	जवस	गावरान	1853	1854	1869	1786	1867	1942	1921	1823
12	वटाणा	गावरान	963	931	912	--	1021	--	--	--
13	सुर्यफुल	--	1540	1552	1561	1519	1479	1525	1560	1505
14	कापूस	लक्ष्मी 51	1907	1845	--	--	--	--	2062	2020
15	संत्रा	नागपूरी	1870	1600	--	--	425	500	1554	1693

तक्ता क्रमांक - 4.1

निवडक कृषि मालाच्या सरासरी घाऊक किंमती

जिल्हा : नागपूर

संदर्भ - 2006-07

अ.क्र.	कृषि मालाचे नांव	कृषि मालाचा वाण	मासिक सरासरी घाऊक किंमती (प्रति क्विंटल मूल्य रुपये)					
			डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
1	2	3	12	13	14	15	16	17
1	गहू	संकरित	1051	1049	1015	964	970	817
2	सोयाबीन	स्थानिक	1304	1355	1371	1467	1274	1150
3	हरभरा	संकरित	2225	1976	2022	2068	2071	1584
4	तूर	गावरान	1711	2054	2093	2078	1790	1588
5	उडीद	संकरित	2583	2518	2846	2700	2450	1686
6	तांदुळ	लुचई	1260	1221	1265	1277	1214	1203
7	ज्वारी	संकरित	657	652	686	668	598	503
8	मूग	चिनई	2050	2538	2697	2641	2502	1870
9	भुईमूग	एचबी	2022	2350	2190	2400	1885	1529
10	मिरची	भिवापूर	4201	4121	3518	3761	3620	1632
11	जवस	गावरान	1871	1925	2098	2079	1907	1821
12	वटाणा	गावरान	700	--	1000	1163	956	952
13	सुर्यफुल	--	1580	1608	1568	1780	1565	1422
14	कापूस	लक्ष्मी 510	2002	1977	2117	2200	2016	1881
15	संत्रा	नागपूरी	2035	1338	1877	1954	1485	1694

आधार- कृषि उत्पन्न बाजार समित्या, जिल्हा नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 4.2

जिल्हा:- नागपूर

जिल्हा मुख्यालयातील महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

(रुपये)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव व प्रत	परिमाण	एप्रिल 2006	मे 2006	जून 2006	जुलै 2006	ऑगस्ट 2006
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	तांदूळ	किलो	22.00	22.00	22.00	22.00	22.50
2	गहू	किलो	13.00	13.00	14.00	14.00	14.00
3	गव्हाचे पीठ	किलो	14.00	14.00	14.50	14.50	14.50
4	ज्वारी (संकरित)	किलो	9.00	10.00	10.00	10.00	10.00
5	ज्वारी (देशी)	किलो	12.75	14.00	14.00	14.00	14.00
6	बाजरी	किलो	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
7	काबुली चणा (अख्खा)	किलो	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00
8	हरभरा डाळ	किलो	30.00	31.00	31.00	30.50	31.60
9	तूरडाळ	किलो	32.00	34.00	34.00	32.50	31.40
10	मूगडाळ	किलो	48.00	49.60	48.25	41.75	46.40
11	उडीदडाळ	किलो	40.00	49.00	54.00	49.00	45.40
12	मसूरडाळ	किलो	28.00	26.60	25.25	25.75	25.00
13	मटकी	किलो	38.00	38.00	38.00	40.00	40.00
14	पांढरा वाटाणा	किलो	18.00	18.80	20.00	20.00	20.00
15	साबुदाणा	किलो	30.00	30.00	30.00	30.00	30.40
16	शेंगदाणे	किलो	38.00	38.00	38.00	36.75	34.80
17	रवा	किलो	15.00	14.40	14.00	14.37	15.40
18	मैदा	किलो	16.00	16.00	16.00	17.00	17.00
19	पोहे	किलो	18.00	18.00	18.00	18.00	19.00
20	साखर	किलो	20.00	20.60	21.00	21.00	20.40
21	गूळ पिवळा	किलो	22.00	20.00	20.50	22.00	22.00
22	गोडेतेल भुईमुगाचे(सुटे)	किलो	54.75	55.40	55.00	56.50	59.20
23	वनस्पती तूप (सुटे)	किलो	50.00	50.00	50.00	52.75	56.40
24	खोबरेल तेल (सुटे)	100ग्रॅम	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00
25	म्हशीचे दूध (सुटे)	लीटर	14.00	14.00	15.00	16.00	16.00

तक्ता क्रमांक - 4.2

जिल्हा:- नागपूर

जिल्हा मुख्यालयातील महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

(रुपये)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव व प्रत	परिमाण	सप्टेंबर 2006	ऑक्टोबर 2006	नोव्हेंबर 2006	डिसेंबर 2006
(1)	(2)	(3)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	तांदूळ	किलो	23.00	23.00	23.00	24.00
2	गहू	किलो	14.00	14.00	13.60	13.47
3	गव्हाचे पीठ	किलो	14.50	14.50	14.50	14.50
4	ज्वारी (संकरित)	किलो	10.00	10.00	10.00	10.00
5	ज्वारी (देशी)	किलो	13.25	13.00	11.50	11.00
6	बाजरी	किलो	10.00	10.00	10.00	10.00
7	काबुली चणा (अख्खा)	किलो	40.00	40.00	40.00	40.00
8	हरभरा डाळ	किलो	41.25	49.25	46.50	40.00
9	तूरडाळ	किलो	32.00	35.00	34.80	33.00
10	मूगडाळ	किलो	50.00	51.50	49.00	48.00
11	उडीदडाळ	किलो	49.25	54.00	56.00	54.25
12	मसूरडाळ	किलो	25.00	25.00	25.00	25.00
13	मटकी	किलो	40.00	40.00	40.00	40.00
14	पांढरा वाटाणा	किलो	20.00	20.00	20.00	20.00
15	साबुदाणा	किलो	32.00	33.37	30.80	30.00
16	शेंगदाणे	किलो	38.00	39.37	40.00	40.00
17	रवा	किलो	16.00	17.62	16.60	15.00
18	मैदा	किलो	17.00	17.00	18.00	18.00
19	पोहे	किलो	19.00	19.00	19.00	19.00
20	साखर	किलो	20.00	20.00	20.00	20.00
21	गूळ पिवळा	किलो	22.00	22.00	22.00	22.00
22	गोडेतेल भुईमुगाचे(सुटे)	किलो	60.00	63.75	63.40	62.25
23	वनस्पती तूप (सुटे)	किलो	58.00	61.25	61.60	60.00
24	खोबरेल तेल (सुटे)	100ग्रॅम	8.00	8.00	8.80	9.00
25	म्हशीचे दूध (सुटे)	लीटर	16.00	16.00	16.00	16.00

तक्ता क्रमांक - 4.2

जिल्हा:- नागपूर

जिल्हा मुख्यालयातील महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

(रुपये)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव व प्रत	परिमाण	जानेवारी 2007	फेब्रुवारी 2007	मार्च 2007	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
(1)	(2)	(3)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)
1	तांदूळ	किलो	15.00	15.00	15.38	20.74	15.71
2	गहू	किलो	13.60	12.90	12.00	13.47	11.80
3	गव्हाचे पीठ	किलो	14.00	14.00	14.00	14.29	13.42
4	ज्वारी (संकरित)	किलो	10.00	10.00	10.00	9.92	6.71
5	ज्वारी (देशी)	किलो	11.00	11.00	11.00	12.54	8.67
6	बाजरी	किलो	10.00	10.00	10.00	10.00	9.23
7	काबुली चणा (अख्खा)	किलो	41.75	42.00	42.00	40.48	35.29
8	हरभरा डाळ	किलो	37.25	33.50	31.00	36.07	23.38
9	तूरडाळ	किलो	36.75	32.50	30.75	33.23	30.00
10	मूगडाळ	किलो	48.00	48.00	49.50	48.17	28.38
11	उडीदडाळ	किलो	54.00	54.00	54.00	51.08	22.38
12	मसूरडाळ	किलो	25.00	25.00	25.00	25.47	27.04
13	मटकी	किलो	38.00	38.00	38.00	39.00	34.83
14	पांढरा वाटाणा	किलो	19.00	18.00	18.00	19.32	19.71
15	साबुदाणा	किलो	30.00	28.00	28.00	30.21	25.31
16	शेंगदाणे	किलो	40.00	40.00	40.00	38.58	35.54
17	रवा	किलो	15.00	15.00	15.00	15.28	12.32
18	मैदा	किलो	16.00	16.00	16.00	16.67	14.67
19	पोहे	किलो	17.00	17.00	17.00	18.17	19.50
20	साखर	किलो	18.75	18.00	17.00	19.73	19.71
21	गूळ पिवळा	किलो	22.00	22.00	22.00	21.71	22.13
22	गोडेतेल भुईमुगाचे(सुटे)	किलो	66.50	68.00	70.00	61.23	57.85
23	वनस्पती तूप (सुटे)	किलो	58.25	55.00	55.00	55.69	50.08
24	खोबरेल तेल (सुटे)	100ग्रॅम	9.00	9.00	9.00	8.40	10.81
25	म्हशीचे दूध (सुटे)	लीटर	16.00	16.00	17.00	15.67	14.00

तक्ता क्रमांक - 4.2

जिल्हा:- नागपूर

जिल्हा मुख्यालयातील महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

(रुपये)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव व प्रत	परिमाण	एप्रिल 2006	मे 2006	जून 2006	जुलै 2006	ऑगस्ट 2006
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
26	म्हशीचे शुध्द तूप	किलो	180.00	180.00	180.00	180.00	200.00
27	बोकडाचे मांस	किलो	150.00	148.00	150.00	150.00	150.00
28	कोंबडी (ब्रॉयलर) न सोललेली	किलो	25.00	29.00	36.25	40.00	40.00
29	ताजे मासे (स्थानिक)	किलो	75.00	75.00	70.00	61.25	57.00
30	अंडी कोंबडीची (सुधारित)	डझन	10.50	12.60	12.75	17.25	18.00
31	आयोडीनयुक्त मीठ	किलो	9.00	9.00	9.00	9.00	9.00
32	हळद पावडर (सुटी)	100 ग्रॅम	11.00	11.00	11.00	11.00	11.00
33	गरम मसाला पावडर (स्थानिक)	100 ग्रॅम	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00
34	बटाटे	किलो	8.00	9.20	10.00	10.00	10.90
35	कांदे	किलो	4.75	4.00	6.25	7.75	8.70
36	लसूण	100 ग्रॅम	3.95	4.54	5.42	6.20	6.18
37	केळी (जळगाव)	डझन	9.00	15.00	15.00	15.00	16.20
38	सफरचंद	किलो	40.00	80.00	100.00	95.00	55.80
39	चहापत्ती	किलो	160.00	160.00	162.00	170.00	170.00
40	रॉकेल (खु.बा.)	लीटर	20.00	20.00	20.00	20.00	20.00
41	रॉकेल (स्व.धा.दू.)	लीटर	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
42	पेट्रोल	लीटर	50.74	50.74	53.95	54.44	54.44
43	काडेपेटी	1 नग	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
44	धुण्याचा साबण	250ग्रॅम	18.00	18.50	18.50	18.50	18.50
45	प्रसाधन साबण	1 वडी	13.00	13.00	13.00	13.00	13.00
46	ब्रेड (स्थानिक)	400 ग्रॅम	10.00	10.00	10.00	10.00	10.20
47	गॅस सिलिंडर (स्वयंपाकाचा)	प्रत्येकी	317.18	317.18	317.18	317.18	317.18
48	टाल्कम पावडर (पॉन्डस/तत्सम)	100 ग्रॅम	29.00	29.00	29.00	29.00	29.00
49	टुथ पेस्ट (कोलगेट साधी/ तत्सम)	100 ग्रॅम	26.00	26.00	26.00	26.00	26.00
50	सोने (स्टॅण्डर्ड)	10 ग्रॅम	9590	9800	8835	8835	9800
51	चांदी	10 ग्रॅम	140	145	145	150	160

तक्ता क्रमांक - 4.2

जिल्हा:- नागपूर

जिल्हा मुख्यालयातील महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

(रुपये)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव व प्रत	परिमाण	सप्टेंबर 2006	आक्टोबर 2006	नोव्हेंबर 2006	डिसेंबर 2006
(1)	(2)	(3)	(9)	(10)	(11)	(12)
26	म्हशीचे शुध्द तूप	किलो	200.00	200.00	200.00	200.00
27	बोकडाचे मांस	किलो	150.00	150.00	150.00	150.00
28	कोंबडी (ब्रॉयलर) न सोललेली	किलो	40.00	40.00	40.00	40.00
29	ताजे मासे (स्थानिक)	किलो	55.00	55.00	55.00	55.00
30	अंडी कोंबडीची (सुधारित)	डझन	20.00	21.00	26.80	30.00
31	आयोडीनयुक्त मीठ	किलो	9.00	9.00	9.00	9.00
32	हळद पावडर (सुटी)	100 ग्रॅम	11.00	11.00	11.00	11.00
33	गरम मसाला पावडर (स्थानिक)	100 ग्रॅम	13.00	13.00	13.00	13.00
34	बटाटे	किलो	14.00	15.00	15.20	14.00
35	कांदे	किलो	10.00	11.25	11.60	11.75
36	लसूण	100 ग्रॅम	8.00	10.00	10.00	10.00
37	केळी (जळगाव)	डझन	12.00	13.50	12.00	14.25
38	सफरचंद	किलो	45.00	45.00	56.40	60.00
39	चहापत्ती	किलो	170.00	170.00	120.00	120.00
40	रॉकेल (खु.बा.)	लीटर	20.00	20.00	20.00	20.00
41	रॉकेल (स्व.धा.दू.)	लीटर	10.00	10.00	10.00	10.00
42	पेट्रोल	लीटर	54.44	54.44	54.44	52.20
43	काडेपेटी	1 नग	0.50	0.50	0.50	0.50
44	धुण्याचा साबण	250ग्रॅम	18.50	19.00	19.00	19.00
45	प्रसाधन साबण	1 वडी	13.00	13.00	13.00	13.00
46	ब्रेड (स्थानिक)	400 ग्रॅम	10.00	10.50	14.00	14.00
47	गॅस सिलिंडर (स्वयंपाकाचा)	प्रत्येकी	317.18	317.18	317.18	317.18
48	टाल्कम पावडर (पॉन्डस/तत्सम)	100 ग्रॅम	29.00	29.00	29.00	29.00
49	दुध पेस्ट (कोलगेट साधी/ तत्सम)	100 ग्रॅम	26.00	26.00	26.00	26.00
50	सोने (स्टॅण्डर्ड)	10 ग्रॅम	9000	9000	9245	9200
51	चांदी	10 ग्रॅम	170	170	180	180

तक्ता क्रमांक - 4.2

जिल्हा:- नागपूर

जिल्हा मुख्यालयातील महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती

(रुपये)

अ. क्र.	वस्तूचे नाव व प्रत	परिमाण	जानेवारी 2007	फेब्रुवारी 2007	मार्च 2007	वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
(1)	(2)	(3)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)
26	म्हशीचे शुध्द तूप	किलो	200.00	200.00	200.00	193.33	180.00
27	बोकडाचे मांस	किलो	160.00	160.00	170.00	153.17	123.33
28	कोंबडी (ब्रॉयलर) न सोललेली	किलो	40.00	40.00	50.00	38.35	56.67
29	ताजे मासे (स्थानिक)	किलो	55.00	55.00	62.50	60.90	60.00
30	अंडी कोंबडीची (सुधारित)	डझन	30.00	30.00	30.00	21.58	20.29
31	आयोडीनयुक्त मीठ	किलो	9.00	9.00	9.00	9.00	7.88
32	हळद पावडर (सुटी)	100 ग्रॅम	11.00	11.00	11.00	11.00	10.81
33	गरम मसाला पावडर (स्थानिक)	100 ग्रॅम	13.00	13.00	13.00	13.00	13.13
34	बटाटे	किलो	11.40	10.00	8.25	11.33	7.90
35	कांदे	किलो	15.40	13.75	11.00	9.68	9.04
36	लसूण	100 ग्रॅम	10.00	10.00	6.75	7.59	3.03
37	केळी (जळगाव)	डझन	12.00	12.00	15.00	13.41	12.13
38	सफरचंद	किलो	53.00	67.50	120.00	61.48	49.02
39	चहापत्ती	किलो	120.00	120.00	120.00	146.83	161.25
40	रॉकेल (खु.बा.)	लीटर	20.00	20.00	20.00	20.00	17.23
41	रॉकेल (स्व.धा.दू.)	लीटर	10.00	10.00	10.00	10.00	10.00
42	पेट्रोल	लीटर	52.50	52.50	49.96	52.90	47.19
43	काडेपेटी	1 नग	0.50	0.50	0.50	0.50	0.50
44	धुण्याचा साबण	250ग्रॅम	18.00	18.00	18.00	18.46	16.75
45	प्रसाधन साबण	1 वडी	13.00	13.00	13.00	13.00	12.92
46	ब्रेड (स्थानिक)	400 ग्रॅम	14.00	14.00	14.00	11.73	11.13
47	गॅस सिलिंडर (स्वयंपाकाचा)	प्रत्येकी	317.18	317.18	317.18	317.18	315.98
48	टाल्कम पावडर (पॉन्डस/तत्सम)	100 ग्रॅम	29.00	29.00	29.00	29.00	25.42
49	टुथ पेस्ट (कोलगेट साधी/ तत्सम)	100 ग्रॅम	26.00	26.00	26.00	26.00	25.19
50	सोने (स्टॅण्डर्ड)	10 ग्रॅम	9200	9200	9200	9242.08	6578.00
51	चांदी	10 ग्रॅम	115	120	130	150.42	117.00

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्रमांक - 4.3

ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक (पायाभूत वर्ष :2001=100)

जिल्हा : नागपूर

केंद्र : नागपूर

संदर्भ - 2006-07

अ. क्र.	महिना/ वर्ष	अन्नगट	पान,सुपारी तंबाखू इ.	इंधन व दिवाबत्ती	घरबांधणी	कापड, बिछाने व पादत्राणे	संकीर्ण	सर्वसाधारण निर्देशांक
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	एप्रिल -06	116	118	143	141	112	121	123
2	मे -06	121	119	153	141	112	122	126
3	जून-06	133	128	154	141	112	125	133
4	जुलै-06	135	127	152	144	112	126	134
5	ऑगस्ट-06	135	126	155	144	112	126	134
6	सप्टेंबर-06	137	130	140	144	112	126	134
7	ऑक्टोबर-06	142	136	136	144	115	128	137
8	नोव्हेंबर-06	137	134	144	144	114	127	135
9	डिसेंबर-06	137	134	144	144	117	127	135
10	जानेवारी-07	135	132	159	151	117	128	137
11	फेब्रुवारी-07	136	132	161	151	117	129	138
12	मार्च-07	135	132	145	151	117	128	136
वार्षिक सरासरी		133	129	149	145	114	126	134

आधार:- श्रम केन्द्र,भारत सरकार,शिमला

तक्ता क्रमांक - 4.4
किंमतीचे महत्त्वाचे निर्देशांक

जिल्हा :-नागपूर

संदर्भ - 2006-07

अ. क्र.	महिना / वर्ष	अखिल भारतीय घाऊक किंमत निर्देशांक (पायाभूत वर्ष 1993-94)	ग्राहक किंमत निर्देशांक							
			औद्योगिक कामगारांसाठी (पायाभूत वर्ष 2001)		महाराष्ट्र (पायाभूत वर्ष 2003)		शेतमजुरांसाठी (पायाभूत वर्ष 1986-87)		शहरी अश्रमिक कर्मचा-यांसाठी (पायाभूत वर्ष 1984-85)	
			मुंबई	अखिल भारत	ग्रामीण	नागरी	महाराष्ट्र	अखिल भारत	नागपुर	अखिल भारत
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	एप्रिल -06	199.0	123	120	108.13	108.52	370	360	448	465
2	मे-06	201.3	124	121	110.42	110.31	378	365	452	471
3	जून-06	203.1	126	123	110.86	112.07	382	370	462	477
4	जुलै-06	204.0	127	124	111.51	112.79	385	372	466	481
5	ऑगस्ट-06	205.3	129	124	113.09	113.73	390	375	471	484
6	सप्टेंबर-06	207.8	129	125	114.08	114.10	395	380	473	488
7	ऑक्टोबर-06	208.7	131	127	115.72	114.97	400	386	477	493
8	नोव्हेंबर-06	209.1	130	127	116.71	115.10	401	390	477	494
9	डिसेंबर-06	208.4	130	127	117.63	115.34	403	390	477	493
10	जानेवारी-07	208.8	131	127	119.26	116.23	406	391	476	496
11	फेब्रुवारी-07	208.9	131	128	119.05	116.28	407	392	474	497
12	मार्च-07	209.8	130	127	118.26	115.82	405	392	473	498

आधार:-1) केंद्रीय सांख्यिकीय संघटना, नवी दिल्ली. 2) आर्थिक सल्लागार, उद्योग मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली.

3) श्रम केंद्र, भारत सरकार, सिमला 4) कामगार आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई

5) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्रमांक - 5.1
गोळा केलेला जमीन महसूल

जिल्हा : नागपूर

संदर्भ वर्ष-2006-07
(रुपये हजार)

अ. क्र.	तालुका	जमीन महसुलाची एकूण चालू मागणी	जमीन महसुलाची थकबाकी	एकूण मागणी	सूट	निलंबित वसुलीची रक्कम	वसुली पात्र रक्कम {5-(6+7)}	प्रत्यक्ष वसुली	खातेदारांची संख्या
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	नरखेड	164	1	165	0	0	165	156	17410
2	काटोल	141	4	145	0	0	145	130	14516
3	कळमेश्वर	216	0	216	0	0	216	216	14228
4	सावनेर	328	26	354	0	0	354	329	11861
5	पारशिवनी	158	0	158	0	0	158	129	17846
6	रामटेक	73	17	90	0	0	90	74	13388
7	मौदा	218	7	225	0	0	225	166	12934
8	कामठी	174	0	174	0	0	174	172	7174
9	नागपूर(ग्रा)	113	11	124	0	0	124	88	12223
10	नागपूर(श)	35	7	42	0	0	42	21	3540
11	हिंगना	94	0	94	0	0	94	94	16617
12	उमरेड	131	0	131	0	0	131	131	19011
13	कुही	156	1	157	0	0	157	157	32208
14	भिवापूर	70	0	70	0	0	70	68	16556
जिल्हा एकूण		2071	74	2145	0	0	2145	1931	209512

आधार -जिल्हाधिकारी कार्यालय नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 5.2

स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे उत्पन्न व खर्च

जिल्हा :- नागपूर

संदर्भ वर्ष-2006 -07

(रूपये हजारात)

अ. क्र.	बाब	ग्राम-पंचायत	जिल्हा परिषद	महानगर पालिका	नगर परिषदा	कटक मंडळ
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
	स्थानिक स्वराज्य संस्थांची संख्या	777	1	1	10	1
अ) जमा						
1	सुरूवातीची शिल्लक	192392	1286426	88446	174351	48818
2	चालू वर्षातील जमा					
	2.1 शासकीय अनुदाने व वर्गणी	105810	1983701	374883	482040	16624
	2.2 सर्व प्रकारचे कर	206991	47000	2715395	56548	14485
	2.3 इतर जमा	0	980710	1298264	242779	11132
	2.4 एकूण (बाब 2.1 ते 2.3)	312801	3011411	4388542	781367	42241
	एकूण प्राप्ती (सुरूवातीची शिल्लक मिळून)	505193	4297837	4476988	955718	91059
ब) खर्च						
3	चालू वर्षातील खर्च					
	3.1 सामान्य प्रशासन	58126	119221	573068	73408	2856
	3.2 शिक्षण	2278	946762	322442	141413	2426
	3.3 सार्वजनिक आरोग्य	78785	326367	1354620	119869	11720
	3.4 इतर	149729	2824442	2057564	331139	20654
	एकूण (3.1 ते 3.4)	288918	4216792	4307694	665829	37656
4	अखेरची शिल्लक	216275	81045	169294	289889	53403
		505193	4297837	4476988	955718	91059

आधार :- 1) जिल्हा परिषद, 2) ग्रामपंचायत विभाग, जिल्हा परिषद, नागपूर.

3) महानगरपालिका/ कटक मंडळ/ नगरपरिषदा, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 5.3

बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या, ठेवी व कर्जे

जिल्हा: -नागपूर

संदर्भ वर्ष-2006-07

अ. क्र.	तालुका	बँकांची कार्यालये असलेली गावे व शहरे	वर्गीकृत बँका (संख्या)	वर्गीकृत बँकांची शाखा कार्यालये	वर्गीकृत बँकांच्या ठेवी (लाख रुपये)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	नरखेड	11	10	19	उ.ना.
2	काटोल	8	8	16	उ.ना.
3	कळमेश्वर	6	5	11	उ.ना.
4	सावनेर	12	8	19	उ.ना.
5	पारशिवनी	6	4	11	उ.ना.
6	रामटेक	8	6	14	उ.ना.
7	मौदा	12	10	17	उ.ना.
8	कामठी	5	5	12	उ.ना.
9	नागपूर(ग्रा)	9	9	21	उ.ना.
10	नागपूर(श)	1	12	145	उ.ना.
11	हिंगना	9	8	20	उ.ना.
12	उमरेड	11	8	19	उ.ना.
13	कुही	9	5	13	उ.ना.
14	भिवापूर	5	5	9	उ.ना.
जिल्हा एकूण		112	103	346	1010345

आधार :- जिल्हा अग्रणी बँक, (बँक ऑफ इंडिया), नागपूर.

अ.क्र.	योजनेचे नाव	2006-07 अखेर अल्पबचत खातेदारांची संख्या	2005-06 मधील अल्पबचत खात्यांतील गुंतवणूक		सन 2006-07 मधील अल्पबचत खात्यांतील गुंतवणूक	
			ढोबळ	निव्वळ	ढोबळ	निव्वळ
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	टपाल बचत खाते	1793	22570.23	1534.32	24761.43	1553.70
2	पुनरावर्ती ठेवी	185859	14019.88	4120.81	15123.91	3756.76
3	समयबद्ध ठेवी	2982	7762.73	3535.79	7642.99	1133.46
4	सार्वजनिक भविष्य निर्वाह निधी					
	4.1 स्टेट बँक	6822	18794.42	11676.52	12226.35	5260.50
	4.2 बँक ऑफ महाराष्ट्र	-	0.00	0.00	0.00	0.00
	4.3 टपाल खाते	311	1564.19	1206.75	1676.39	1158.82
	4.4 इतर बँका	--	0.00	0.00	0.00	0.00
5	राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे	--	5967.38	1261.64	5202.92	427.68
6	इंदिरा विकास पत्रे	--	--	(-)987.65	---	(-)70.68
7	किसान विकास पत्रे	--	10193.80	3307.93	7758.96	2101.63
8	मासिक प्राप्ती योजना	10128	28598.08	25796.60	16685.86	13000.48
9	राष्ट्रीय बचत योजना-87	--	--	(-)335.54	2.17	(-)340.01
10	राष्ट्रीय बचत योजना-92	--	--	(-)7.90	--	(-)8.00
11	इतर सर्व योजना	--	--	(-)25.03	--	--
12	जेष्ठ नागरीक ठेव योजनेसह	514	7189.29	7182.00	5031.16	4850.95
जिल्हा एकूण		208409	116660.00	58266.24	96112.14	32825.29

आधार :- सहायक संचालक (अल्पबचत), जिल्हाधिकारी कार्यालय नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 5.5
आयुर्विमा विषयक आकडेवारी

जिल्हा :-nagpur

संदर्भ वर्ष-2006-07

अ. क्र.	बाब	परिमाण	तपशील
(1)	(2)	(2)	(4)
1	आयुर्विमा महामंडळाच्या जिल्हयातील शाखा	संख्या	13
2	चालू विमा पॉलिसीज् (मार्च 2007 अखेर)	संख्या	1417187
3	मार्च अखेर व्यपगत विमा पॉलिसीज्	संख्या	52118
4	नवीन व्यवसाय (2006-07)		
	4.1 उतरविलेली विमापत्रे	संख्या	260204
	4.2 विमा रक्कम	(रु लाख)	233286
	4.3 विम्याचा प्रथम हप्ता रक्कम	(रु लाख)	24296.77
5	जिल्हयातील विमा प्रतिनिधीची संख्या		
	5.1 एकूण विमा प्रतिनिधी	संख्या	6032
	5.2 एकूण पैकी ग्रामीण विमा प्रतिनिधी	संख्या	1112
	5.3 एकूण पैकी महिला विमा प्रतिनिधी	संख्या	1683
	5.4 एकूण महिला प्रतिनिधीपैकी ग्रामीण महिला प्रतिनिधी	संख्या	184

टीप - वरील माहिती केवळ भारतीय जीवन विमा निगम यांच्याकडील असून यात खाजगी विमा कंपन्यांचा समावेश केलेला नाही

आधार :- भारतीय जीवन विमा निगम,नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 6.1

जमिनीचा वापर

जिल्हा :- नागपूर

संदर्भ वर्ष :2000-01

अ. क्र.	तालुका	एकूण भौगोलिक क्षेत्र	जंगल व्याप्त क्षेत्र	शेतीला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र			पडीत जमिनीव्यतिरिक्त लागवड न झालेली एकूण जमीन
				बिगर शेती वापराखालील जमीन	पडीत/ लागवडी लायक नसलेली जमीन	एकूण '(5+6)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	नरखेड	76825	4555	5311	838	6149	7938
2	काटोल	84182	8558	5017	192	5209	6542
3	कळमेश्वर	54345	3323	5999	4978	10977	7567
4	सावनेर	61859	0	10871	4395	15266	4769
5	रामटेक	78694	27348	8748	6242	14990	10335
6	पारशिवनी	114290	61407	2981	1532	4513	6770
7	मौदा	61287	971	6575	766	7341	1460
8	कामठी	42382	2428	5039	1076	6115	3164
9	नागपूर(ग्रा)	61979	3674	6403	2528	8931	7978
10	नागपूर(श)	20921	0	7324	1178	8502	5812
11	हिंगना	78564	9694	4782	6556	11338	15927
12	उमरेड	97910	24557	6005	681	6686	17840
13	कुही	82948	1586	9344	1464	10808	3590
14	भिवापूर	70197	10762	2763	1275	4038	6789
जिल्हा एकूण		986383	158863	87162	33701	120863	106481

तक्ता क्रमांक - 6.1

जमिनीचा वापर

जिल्हा :- नागपूर

संदर्भ वर्ष :2000-01

अ. क्र.	तालुका	पडीत जमीन			निव्वळ क्षेत्र	एकापेक्षा अधिक (दुसोटा क्षेत्र)	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र (12+13)	लागवडी-लायक क्षेत्र
		चालू पड	इतर पड	एकूण पड '(4+10)				
(1)	(2)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)
1	नरखेड	5008	522	5530	52653	7585	60238	61478
2	काटोल	5423	1884	7307	56566	13454	70020	73542
3	कळमेश्वर	2520	1029	3549	28929	10843	39772	43319
4	सावनेर	2765	1327	4092	35632	10934	46566	49750
5	रामटेक	1059	1086	2145	32223	9375	41598	46823
6	पारशिवनी	3349	3629	6978	28375	8825	37200	40517
7	मौदा	6760	7439	14199	37316	5984	43300	43433
8	कामठी	3677	1448	5125	25550	6551	32101	32702
9	नागपूर(ग्रा)	3526	2624	6150	35246	5949	41195	45389
10	नागपूर(श)	3286	1906	5192	1415	639	2054	6971
11	हिंगना	4529	514	5043	36562	10401	46963	52767
12	उमरेड	4375	3388	7763	41064	11497	52561	55868
13	कुही	7729	8294	16023	50941	5721	56662	57512
14	भिवापूर	7636	4518	12154	36454	8561	45015	46332
जिल्हा एकूण		61642	39608	101250	498926	116319	615245	656403

आधार- कृषि आयुक्तालय, पुणे

तक्ता क्रमांक - 6.2
निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र

जिल्हा - नूगपूर

संदर्भ वर्ष : 2000-01
(क्षेत्र हेक्टर)

अ. क्र.	तालुका	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	नरखेड	98	3197	7660	1231	8891	23	74
2	काटोल	178	1552	14346	2045	16391	21	20
3	कळमेश्वर	22	2144	5210	652	5862	2	21
4	सावनेर	92	2528	2972	842	3814	0	0
5	पारशिवनी	3324	2017	2431	162	2593	0	21
6	रामटेक	12068	1791	1964	366	2330	0	208
7	मौदा	10176	3125	4313	987	5300	0	155
8	कामठी	1039	2250	2550	20	2570	0	26
9	नागपूर(ग्रा)	176	2867	3317	37	3354	12	1
10	नागपूर(श)	79	303	405	-	405	0	38
11	हिंगना	375	2066	6469	242	6711	0	0
12	उमरेड	1948	3655	2212	1410	3622	0	0
13	कुही	6008	3786	2444	1022	3466	0	0
14	भिवापूर	2119	1119	1249	981	2230	0	0
जिल्हा एकूण		37702	32400	57542	9997	67539	58	564

तक्ता क्रमांक - 6.2
निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र

जिल्हा - नूगपूर

संदर्भ वर्ष : 2000-01
(क्षेत्र हेक्टर)

अ. क्र.	तालुका	इतर तृण धान्ये	एकूण तृण धान्ये
(1)	(2)	(10)	(11)
1	नरखेड	8	12291
2	काटोल	-	18162
3	कळमेश्वर	-	8051
4	सावनेर	-	6434
5	पारशिवनी	7	7962
6	रामटेक	-	16397
7	मौदा	-	18756
8	कामठी	-	5885
9	नागपूर(ग्रा)	-	6410
10	नागपूर(श)	-	825
11	हिंगना		9152
12	उमरेड	-	9225
13	कुही	-	13260
14	भिवापूर	-	5468
जिल्हा एकूण		15	138278

तक्ता क्रमांक - 6.2
निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र

जिल्हा - नूगपूर

संदर्भ वर्ष : 2000-01
(क्षेत्र हेक्टर)

अ. क्र.	तालुका	हरभरा	तूर	मूग	उडीद	कुळीथ	मठ	वाल
(1)	(2)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)
1	नरखेड	2441	6759	430	335	15	13	37
2	काटोल	2270	3710	779	707	39	63	1
3	कळमेश्वर	2319	2314	183	162	123	0	106
4	सावनेर	2037	4726	238	453	0	17	119
5	पारशिवनी	2195	3786	214	229	238	114	66
6	रामटेक	2286	1802	243	168	6	16	249
7	मौदा	2150	584	57	87	96	0	11
8	कामठी	2080	2092	21	0	0	0	1
9	नागपूर(ग्रा)	1490	6642	282	13	0	276	108
10	नागपूर(श)	103	63	0	0	0	0	0
11	हिंगना	2684	8883	42	24	3	12	12
12	उमरेड	3969	2744	37	49	0	27	1
13	कुही	2216	2486	216	193	0	0	0
14	भिवापूर	2147	2119	223	187	0	21	3
जिल्हा एकूण		30387	48710	2965	2607	520	559	714

तक्ता क्रमांक - 6.2
निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र

जिल्हा - नूगपूर

संदर्भ वर्ष : 2000-01
(क्षेत्र हेक्टर)

अ. क्र.	तालुका	वाटाणा	इतर कडधान्ये	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	ऊस	मिरची	इतर मसाल्याचे पदार्थ
(1)	(2)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)
1	नरखेड	79	346	10455	22746	61	332	180
2	काटोल	55	370	7994	26156	20	194	77
3	कळमेश्वर	148	421	5776	13827	14	425	139
4	सावनेर	15	337	7942	14376	20	345	115
5	पारशिवनी	148	270	7260	15222	124	1362	230
6	रामटेक	148	498	5416	21813	2	694	237
7	मौदा	210	319	3514	22270	398	3570	316
8	कामठी	56	131	4381	10266	346	1773	153
9	नागपूर(ग्रा)	14	326	9151	15561	20	642	117
10	नागपूर(श)	0	0	166	991	0	14	1
11	हिंगना	0	101	11761	20913	4	830	76
12	उमरेड	251	514	7592	16817	16	2630	228
13	कुही	385	594	6090	19350	60	2667	216
14	भिवापूर	203	865	5768	11236	0	2228	172
जिल्हा एकूण		1712	5092	93266	231544	1085	17706	2257

तक्ता क्रमांक - 6.2
निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र

जिल्हा - नूगपूर

संदर्भ वर्ष : 2000-01
(क्षेत्र हेक्टर)

अ. क्र.	तालुका	एकूण मसाल्याचे पदार्थ	संत्रा	मोसंबी	पेरु	एकूण फळे	कांदे	टोमॅटो
(1)	(2)	(26)	(27)	(28)	(29)	(30)	(31)	(32)
1	नरखेड	512	8619	257	5	8990	105	47
2	काटोल	271	6351	363	6	6882	66	139
3	कळमेश्वर	564	3822	20	22	3950	181	220
4	सावनेर	460	2930	7	13	3050	104	139
5	पारशिवनी	1592	1033	3	93	1219	25	229
6	रामटेक	931	716	7	52	922	23	166
7	मौदा	3886	233	3	10	292	36	168
8	कामठी	1926	439	9	12	512	40	55
9	नागपूर(ग्रा)	759	2204	29	20	2393	31	116
10	नागपूर(श)	15	67	3	4	101	2	42
11	हिंगना	906	2432	16	8	2631	20	67
12	उमरेड	2858	294	13	18	419	145	41
13	कुही	2883	225	18	19	293	110	168
14	भिवापूर	2400	38	0	3	63	6	144
जिल्हा एकूण		19963	29403	748	285	31717	894	1741

तक्ता क्रमांक - 6.2
निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र

जिल्हा - नूागपूर

संदर्भ वर्ष : 2000-01
(क्षेत्र हेक्टर)

अ. क्र.	तालुका	एकूण भाजी-पाला	संकीर्ण खाद्य पिके	एकूण खाद्य पिके	कापूस	अंबाडी	इतर तंतू पिके
(1)	(2)	(33)	(34)	(35)	(36)	(37)	(38)
1	नरखेड	1426	0	33735	9272	-	67
2	काटोल	1230	0	34559	5211	-	0
3	कळमेश्वर	1814	0	20169	7006	-	298
4	सावनेर	1560	0	19466	12864	-	0
5	पारशिवनी	1335	0	19492	4984	-	6
6	रामटेक	1011	0	24679	1136	-	58
7	मौदा	1532	0	28378	914	-	0
8	कामठी	1462	0	14512	840	-	0
9	नागपूर(ग्रा)	1453	0	20186	9080	-	0
10	नागपूर(श)	171	74	1278	0	-	0
11	हिंगना	1107	0	25561	11452	-	8
12	उमरेड	973	0	21083	6372	-	0
13	कुही	961	0	23547	812	-	0
14	भिवापूर	407	0	14106	1154	-	0
जिल्हा एकूण		16442	0	300751	71097	0	437

तक्ता क्रमांक - 6.2
निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र

जिल्हा - नूगपूर

संदर्भ वर्ष : 2000-01
(क्षेत्र हेक्टर)

अ. क्र.	तालुका	एकूण तंतू पिके	भुईमूग	तीळ	सोंयाबीन	सूर्यफूल	जवस
(1)	(2)	(39)	(40)	(41)	(42)	(43)	(44)
1	नरखेड	9339	3833	0	13075	0	139
2	काटोल	5211	3783	0	26155	0	232
3	कळमेश्वर	7304	1241	0	10716	12	225
4	सावनेर	12864	1447	81	12482	0	148
5	पारशिवनी	4990	65	106	11028	572	830
6	रामटेक	1194	49	181	14400	0	960
7	मौदा	914	0	22	13345	198	383
8	कामठी	840	9	30	15607	201	760
9	नागपूर(ग्रा)	9080	1	64	11316	0	213
10	नागपूर(श)	0	0	0	582	0	53
11	हिंगना	11460	259	58	8857	0	351
12	उमरेड	6372	0	77	23982	46	863
13	कुही	812	0	16	31360	20	825
14	भिवापूर	1154	2	0	28906	12	798
जिल्हा एकूण		71534	10689	635	221811	1061	6780

तक्ता क्रमांक - 6.2
निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र

जिल्हा - नूगपूर

संदर्भ वर्ष : 2000-01
(क्षेत्र हेक्टर)

अ. क्र.	तालुका	कारळे	इतर गळीत धान्ये	एकूण गळीत धान्ये	इतर औषधी व मादक पदार्थ	आयुर्वेदिक व मादक पदार्थाची पिके	एकूण औषधी व मादक पदार्थ
(1)	(2)	(45)	(46)	(47)	(48)	(49)	(50)
1	नरखेड	-	95	17142	-	-	0
2	काटोल	-	20	30190	1	-	1
3	कळमेश्वर	-	79	12273	-	-	0
4	सावनेर	-	14	14172	-	-	0
5	पारशिवनी	-	26	12627	-	-	0
6	रामटेक	-	64	15654	-	-	0
7	मौदा	-	6	13954	-	-	0
8	कामठी	-	44	16651	-	-	0
9	नागपूर(ग्रा)	-	38	11632	-	-	0
10	नागपूर(श)	-	18	653	-	-	0
11	हिंगना	-	12	9537	-	-	0
12	उमरेड	-	27	24995	-	-	0
13	कुही	-	16	32237	-	-	0
14	भिवापूर	-	14	29732	-	-	0
जिल्हा एकूण		0	473	241449	1	0	1

तक्ता क्रमांक - 6.2
निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र

जिल्हा - नूगपूर

संदर्भ वर्ष : 2000-01
(क्षेत्र हेक्टर)

अ. क्र.	तालुका	एकूण चारा पिके	संकीर्ण अखाद्य पिके	एकूण अखाद्य पिके	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र	दुसोटा क्षेत्र	लागवडी खालील निव्वळ क्षेत्र
(1)	(2)	(51)	(52)	(53)	(54)	(55)	(56)
1	नरखेड	16	21	26518	60238	7585	52653
2	काटोल	12	76	35490	70020	13454	56566
3	कळमेश्वर	4	25	19606	39772	10843	28929
4	सावनेर	21	35	27092	46566	10934	35632
5	पारशिवनी	15	76	17708	41598	9375	32223
6	रामटेक	35	36	16919	37200	8825	28375
7	मौदा	43	6	14917	43300	5984	37316
8	कामठी	0	120	17611	32101	6551	25550
9	नागपूर(ग्रा)	14	285	21011	41195	5949	35246
10	नागपूर(श)	5	118	776	2054	639	1415
11	हिंगना	59	349	21405	46963	10401	36562
12	उमरेड	27	78	31472	52561	11497	41064
13	कुही	4	59	33112	56662	5721	50941
14	भिवापूर	0	21	30907	45015	8561	36454
जिल्हा एकूण		255	1305	314544	615245	116319	498926

आधार- कृषी आयुक्तालय, पुणे

तक्ता क्रमांक - 6.3

मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी अंदाजित उत्पादन

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2006-07

1]प्रति हेक्टरी उत्पादन - किलो मध्ये

2] एकूण उत्पादन -- "00" मे. टन मध्ये

अ. क्र.	पिकाचे नाव	प्रति हेक्टरी उत्पादन	एकूण उत्पादन	अ. क्र.	पिकाचे नाव	प्रति हेक्टर उत्पादन	एकूण उत्पादन
(1)	(2)	(3)	(4)	(1)	(2)	(3)	(4)
1	तांदूळ	1371	617	18	भुईमूग	886	58
2	गहू	1111	558	19	मोहरी	0	0
3	ज्वारी	1200	334	20	तीळ	0	0
4	बाजरी	0	0	21	एरंडी	0	0
5	बाली	0	0	22		639	43
6	मका	1656	7	23	ऊस	0	296
7	नाचणी	0	0	24		1052	2575
8	इतर धान्ये	0	2647	25	कापूस	229	988
9	एकूण धान्ये	2158	1516	26	ताग	0	0
10	हरभरा	619	312	27	मेस्टा[अंबाडी]	0	0
11	तूर	699	364	28	तंबाखू	0	0
12	उडीद	247	4	29	औषधी पदार्थ	0	0
13	मूग	201	3	30	सुंठ [आले]	992	23
14	मसूर	0	0	31	मिरची [लाल]	168	31
15	इतर कडधान्ये	860	27	32	हळद	110	1085
16	एकूण कडधान्ये	1268	710	33	बटाटे	7366	467
17	जवस	321	8	34		12308	1797

टीप - 1)ऊसाचे उत्पादन ड्रेसड केनच्या स्वरूपात आहे.

2)बाब 26 मेस्टा: 1 गासडी =180 कि.ग्रॅ.

3)कापसाचे उत्पादन "00" गाठीच्या स्वरूपात आहे. 1 गासडी =170 कि.ग्रॅ.

4)उत्पादन अत्यल्प असल्यासे निरंक द्यावे.

आधार - कृषि आयुक्तालय, पुणे

तक्ता क्रमांक - 6.4

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2007

(पर्जन्य - मि.मी.)

अ. क्र.	तालुका / केंद्र	सरासरी		वर्ष 2007 मधील		सरासरीच्या तुलनेत वर्षातील पर्जन्याची टक्केवारी
		पर्जन्य दिवस (संख्या)	पर्जन्य	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(8)
1	नरखेड	54	1846.50	51	1279.50	69.29
2	काटोल	49	1846.50	47	1325.50	71.78
3	कळमेश्वर	56	885.52	52	1163.20	131.36
4	सावनेर	56	912.80	51	1157.40	126.80
5	पारशिवनी	60	948.6	48	865.00	91.19
6	रामटेक	54	1059.60	57	1392.50	131.42
7	मौदा	60	1143.92	48	1113.50	97.34
8	कामठी	58	1065.92	47	1196.70	112.27
9	नागपूर(ग्रा)	60	1065.92	48	961.30	90.18
10	नागपूर(श)	63	1074.82	52	742.70	69.75
11	हिंगना	56	1065.92	44	807.00	75.70
12	उमरेड	59	1086.50	55	1461.40	134.50
13	कुही	62	1206.32	56	1391.40	115.34
14	भिवापूर	63	1206.32	50	1331.40	110.37

आधार : जिल्हाधिकारी कार्यालय (महसुल), नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 6.5

विविध साधनांखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : (2000-01)

(क्षेत्र - हेक्टर)

अ. क्र.	तालुका	ओलिताखालील क्षेत्र		ओलिता खालील निव्वळ क्षेत्र(3+4)	ओलिता खालील स्थूल क्षेत्र	एकूण लागवडी खालील स्थूल क्षेत्र	ओलिता खालील स्थूल क्षेत्राची लागवडीखालील स्थूल क्षेत्राशी टक्केवारी
		पृष्ठभागीय	विहिरी				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	नरखेड	6210	7249	13459	15938	60238	26.46
2	काटोल	3857	4582	8439	10654	70020	15.22
3	कळमेश्वर	3600	4539	8139	9659	39772	24.29
4	सावनेर	3504	4211	7715	9358	46566	20.10
5	रामटेक	5010	6056	11066	13192	41598	31.71
6	पारशिवनी	3300	4057	7357	9183	37200	24.69
7	मौदा	4733	5118	9851	12207	43300	28.19
8	कामठी	2530	3947	6477	7713	32101	24.03
9	नागपूर(ग्रा)	3501	3852	7353	8981	41195	21.80
10	नागपूर(श)	111	213	324	795	2054	38.70
11	हिंगना	3069	3056	6125	7779	46963	16.56
12	उमरेड	3530	4983	8513	10438	52561	19.86
13	कुही	4529	5432	9961	12379	56662	21.85
14	भिवापूर	1181	3028	4209	5730	45015	12.73
एकूण		48665	60323	108988	134006	615245	21.78

आधार - कृषी आयुक्तालय, पुणे.

तक्ता क्रमांक - 6.6

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2000-01

(क्षेत्र - हेक्टर)

अ. क्र.	तालुका	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	नरखेड	3	2850	0	0	0	-
2	काटोल	0	1420	0	0	0	-
3	कळमेश्वर	0	1980	0	0	0	-
4	सावनेर	0	2280	0	0	0	-
5	रामटेक	7544	1670	0	0	0	-
6	पारशिवनी	2383	1865	0	0	0	-
7	मौदा	2428	3125	0	0	0	-
8	कामठी	225	1950	0	0	0	-
9	नागपूर(ग्रा)	667	2568	0	0	0	-
10	नागपूर(श)	14	303	0	0	0	-
11	हिंगना	50	1950	0	0	0	-
12	उमरेड	1175	3630	0	0	0	-
13	कुही	3344	3786	0	0	0	-
14	भिवापूर	950	1119	0	0	0	-
जिल्हा एकूण		18783	30496	0	0	0	0

तक्ता क्रमांक - 6.6

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2000-01

(क्षेत्र - हेक्टर)

अ. क्र.	तालुका	मका	नाचणी	इतर तृण धान्ये	एकूण तृण धान्ये	हरभरा	तूर
(1)	(2)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
1	नरखेड	-	-	-	2853	1605	-
2	काटोल	-	-	-	1420	454	-
3	कळमेश्वर	-	-	-	1980	869	-
4	सावनेर	-	-	-	2280	1487	-
5	रामटेक	-	-	-	9214	728	-
6	पारशिवनी	-	-	-	4248	412	-
7	मौदा	-	-	-	5553	222	-
8	कामठी	-	-	-	2175	1061	-
9	नागपूर(ग्रा)	-	-	-	3235	742	-
10	नागपूर(श)	-	-	-	317	47	-
11	हिंगना	-	-	-	2000	506	-
12	उमरेड	-	-	-	4805	1064	-
13	कुही	-	-	-	7130	690	-
14	भिवापूर	-	-	-	2069	567	-
जिल्हा एकूण		0	-	0	49279	10454	0

तक्ता क्रमांक - 6.6

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2000-01

(क्षेत्र - हेक्टर)

अ. क्र.	तालुका	वाटाणा	इतर कडधान्ये	एकूण कडधान्ये	एकूण अन्नधान्ये	ऊस	एकूण मसाल्याचे पदार्थ	एकूण फळे
(1)	(2)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)
1	नरखेड	79	71	1755	4608	61	531	8991
2	काटोल	55	40	549	1969	20	286	6885
3	कळमेश्वर	95	29	993	2973	14	578	3939
4	सावनेर	15	73	1575	3855	20	491	3051
5	रामटेक	92	42	862	10076	2	943	922
6	पारशिवनी	85	0	497	4745	124	1595	1229
7	मौदा	90	17	329	5882	398	3883	294
8	कामठी	56	53	1170	3345	346	1901	502
9	नागपूर(ग्रा)	14	14	770	4005	0	745	2395
10	नागपूर(श)	0	1	48	365	20	15	101
11	हिंगना	0	0	506	2506	4	878	2634
12	उमरेड	95	9	1168	5973	16	2856	424
13	कुही	90	70	850	7980	60	2884	307
14	भिवापूर	98	19	684	2753	0	2401	28
जिल्हा एकूण		864	438	11756	61035	1085	19987	31702

तक्ता क्रमांक - 6.6

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2000-01

(क्षेत्र - हेक्टर)

अ. क्र.	तालुका	एकूण भाजीपाला	सकीर्ण खाद्यपिके	एकूण खाद्यपिके	कापूस	इतर तंतू पिके
(1)	(2)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)
1	नरखेड	1498	-	15689	0	0
2	काटोल	1238	-	10398	0	0
3	कळमेश्वर	1852	-	9356	0	0
4	सावनेर	1552	-	8969	0	0
5	रामटेक	1005	-	12948	0	0
6	पारशिवनी	1323	-	9016	0	0
7	मौदा	1524	-	11981	0	0
8	कामठी	1435	-	7529	0	0
9	नागपूर(ग्रा)	1410	-	8555	0	0
10	नागपूर(श)	169	-	670	0	0
11	हिंगना	1095	-	7117	0	0
12	उमरेड	970	-	10239	0	0
13	कुही	972	-	12203	0	0
14	भिवापूर	412	-	5594	0	0
जिल्हा एकूण		16455	-	130264	0	0

तक्ता क्रमांक - 6.6

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2000-01

(क्षेत्र - हेक्टर)

अ. क्र.	तालुका	एकूण तंतू पिके	भुईमूग	जवस/सूर्यफूल	करडई	इतर गळिताची पिके	एकूण गळिताची पिके
(1)	(2)	(27)	(28)	(29)	(30)	(31)	(32)
1	नरखेड	0	21	26	0	165	212
2	काटोल	0	13	0	0	155	168
3	कळमेश्वर	0	143	22	0	122	287
4	सावनेर	0	178	0	0	155	333
5	रामटेक	0	47	0	0	150	197
6	पारशिवनी	0	0	0	0	96	96
7	मौदा	0	0	56	0	142	198
8	कामठी	0	9	39	0	16	64
9	नागपूर(ग्रा)	0	1	0	0	125	126
10	नागपूर(श)	0	0	0	0	2	2
11	हिंगना	0	99	0	0	175	274
12	उमरेड	0	0	36	0	62	98
13	कुही	0	0	15	0	85	100
14	भिवापूर	0	0	22	0	95	117
जिल्हा एकूण		0	511	216	0	1545	2272

तक्ता क्रमांक - 6.6

निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2000-01

(क्षेत्र - हेक्टर)

अ. क्र.	तालुका	तंबाखू	इतर औषधी व मादक पदार्थ	एकूण औषधी व मादक पदार्थ	चा-याची पिके	संकीर्ण अखाद्य पिके	एकूण अखाद्य पिके	ओलिता- खालील एकूण क्षेत्र
(1)	(2)	(33)	(34)	(35)	(36)	(37)	(38)	(39)
1	नरखेड	0	0	0	16	21	249	15938
2	काटोल	0	0	0	12	76	256	10654
3	कळमेश्वर	0	0	0	4	12	303	9659
4	सावनेर	0	0	0	21	35	389	9358
5	रामटेक	0	0	0	11	36	244	13192
6	पारशिवनी	0	0	0	15	56	167	9183
7	मौदा	0	0	0	12	16	226	12207
8	कामठी	0	0	0	0	120	184	7713
9	नागपूर(ग्रा)	0	0	0	15	285	426	8981
10	नागपूर(श)	0	0	0	5	118	125	795
11	हिंगना	0	0	0	39	349	662	7779
12	उमरेड	0	0	0	7	94	199	10438
13	कुही	0	0	0	4	72	176	12379
14	भिवापूर	0	0	0	0	19	136	5730
जिल्हा एकूण		0	0	0	161	1309	3742	134006

आधार- कृषि आयुक्तालय, पुणे

तक्ता क्रमांक - 6.7

सिंचन विहिरी

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 1999-00

अ. क्र.	तालुका	सिंचन विहिरींची एकूण संख्या	वापरात असलेल्या विहिरींवर बसविलेले		वापरात नसलेल्या सिंचन विहिरींची संख्या
			डिझेल पंप (संख्या)	विद्युत पंप (संख्या)	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	नरखेड	11794	49	7694	1422
2	काटोल	10827	0	7830	2685
3	कळमेश्वर	6327	53	6274	2139
4	सावनेर	3981	0	3981	514
5	पारशिवनी	3116	202	1003	359
6	रामटेक	1685	180	1550	305
7	मौदा	1971	0	105	136
8	कामठी	2059	31	1081	419
9	नागपूर(ग्रा)	3826	57	879	882
10	नागपूर(श)	385	5	360	75
11	हिंगना	2653	44	2865	505
12	उमरेड	1549	451	475	490
13	कुही	3131	362	2500	447
14	भिवापूर	1014	331	1101	253
जिल्हा एकूण		54318	1765	37698	10631

आधार - कृषि आयुक्तालय

तक्ता क्रमांक - 6.8

कूपनलिका, हातपंप व विद्युत् पंप

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2006-07

अ. क्र.	तालुका	2006-07 वर्षातील			मार्च 2007 अखेर	
		यशस्वी कूपनलिकांची संख्या	बसविलेल्या हातपंपांची संख्या	बसविलेल्या विद्युतपंपांची संख्या	चालू असलेल्या हातपंपांची संख्या	चालू असलेल्या विद्युतपंपांची संख्या
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	नरखेड	0	0	0	384	0
2	काटोल	2	2	0	340	22
3	कळमेश्वर	6	6	0	284	6
4	सावनेर	5	5	0	291	24
5	पारशिवनी	11	11	0	309	4
6	रामटेक	9	9	0	711	0
7	मौदा	11	11	0	533	10
8	कामठी	13	13	0	430	0
9	नागपूर(ग्रा)	65	65	0	698	0
10	नागपूर(श)	142	142	2	3822	384
11	हिंगना	15	15	0	547	0
12	उमरेड	0	0	0	281	0
13	कुही	14	14	0	554	20
14	भिवापूर	6	6	0	299	0
जिल्हा एकूण		299	299	2	9483	470

आधार - १) उपअभियंता, भूजल सर्वेक्षण यंत्रणा, जि.प., नागपूर.

२) कार्यकारी अभियंता, जलप्रदाय विभाग, नागपूर

३) खंड विकास अधिकारी, पं.स.(सर्व)

तक्ता क्रमांक - 6.9
लघुपाटबंधा-यांची कामे

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष 2006-07

अ. क्र.	बाब/ तालुका	नरखेड	काटोल	कळमेश्वर	सावनेर	पारशिवनी	रामटेक	मौदा	कामठी	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	
1	संदर्भ वर्षात पूर्ण झालेल्या कामांची संख्या	जिल्हा परिषद राज्य सहकारी एकूण	139 0 0 139	233 0 0 233	150 0 0 150	149 0 0 149	179 0 0 179	115 0 0 115	111 0 0 111	93 0 0 93
2	मार्च 2007 अखेर पूर्ण कामांची संख्या	जिल्हा परिषद राज्य सहकारी एकूण	1016 9 0 1025	1338 7 0 1345	711 3 0 714	923 6 0 929	949 3 0 952	704 7 0 711	539 4 0 543	416 0 0 416
3	मार्च 2007 अखेर वापरात असलेल्या कामांची संख्या	जिल्हा परिषद राज्य सहकारी एकूण	1016 9 0 1025	1338 7 0 1345	711 3 0 714	923 6 0 929	949 3 0 952	704 7 0 711	539 4 0 543	416 0 0 416
4	वापरात असलेल्या कामांचे लाभक्षेत्र (हेक्टर)	जिल्हा परिषद राज्य सहकारी एकूण	2607 2723 0 5330	4171 2009 0 6180	2034 2004 0 4038	1647 1953 0 3600	2134 1008 0 3142	7949 1940 0 9889	1898 745 0 2643	977 0 0 977
5	वापरात असलेल्या कामांखालील निव्वळ ओलित क्षेत्र (हेक्टर)	जिल्हा परिषद राज्य सहकारी एकूण	2607 352 0 2959	4171 485 0 4656	2034 611 0 2645	1647 523 0 2170	2134 565 0 2699	7949 600 0 8549	1898 203 0 2101	977 0 0 977

तक्ता क्रमांक - 6.9
लघुपाटबंधा-यांची कामे

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष 2006-07

अ. क्र.	बाब/ तालुका	नागपूर(ग्रा)	नागपूर(श)	हिंगना	उमरेड	कुही	भिवापूर	एकूण जिल्हा	
(1)	(2)	(11)	12	13	14	15	16	17	
1	संदर्भ वर्षात	जिल्हा परिषद	182	0	84	55	89	90	1669
	पूर्ण झालेल्या	राज्य	0	0	0	0	0	0	0
	कामांची संख्या	सहकारी	0	0	0	0	0	0	0
		एकूण	182	0	84	55	89	90	1669
2	मार्च 2007	जिल्हा परिषद	524	0	567	687	873	699	9946
	अखेर पूर्ण	राज्य	3	0	9	11	5	7	74
	कामांची संख्या	सहकारी	0	0	0	0	0	0	0
		एकूण	527	0	576	698	878	706	10020
3	मार्च 2007	जिल्हा परिषद	524	0	567	687	873	699	9946
	अखेर वापरात	राज्य	3	0	9	11	5	7	74
	असलेल्या	सहकारी	0	0	0	0	0	0	0
	कामांची संख्या	एकूण	527	0	576	698	878	706	10020
4	वापरात	जिल्हा परिषद	1622	0	1981	3540	5835	3626	40021
	असलेल्या	राज्य	639	0	2533	5422	1400	3067	25443
	कामाचे	सहकारी	0	0	0	0	0	0	0
	लाभक्षेत्र (हेक्टर)	एकूण	2261	0	4514	8962	7235	6693	65464
5	वापरात	जिल्हा परिषद	1622	0	1981	3540	5835	3626	40021
	असलेल्या	राज्य	236	0	610	2835	415	2541	9976
	कामांखालील	सहकारी	0	0	0	0	0	0	0
	निव्वळ ओलित क्षेत्र (हेक्टर)	एकूण	1858	0	2591	6375	6250	6167	49997

टिप :- 1) वरील माहितीमध्ये विहीरीखालील सिंचनक्षेत्राचा समावेश नाही.

2) वरिल माहितीमध्ये कोल्हापुरी बंधारेचा समावेश आहे.

आधार :- 1) कार्यकारी अभियंता लघु पाटबंधारे (राज्यस्तर) नागपूर.

2) कार्यकारी अभियंता लघुसिंचन विभाग (जि.प.) नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 6.10
मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2006-07

अ. क्र.	बाब	मोठे प्रकल्प	मध्यम प्रकल्प		
1	2	(3)	(4)	(5)	(6)
1	प्रकल्प ज्या तालुक्यात आहे त्या तालुक्याचे नांव	पेंच प्रकल्प पारशिवनी	खिंडसी रामटेक	वेणा नागपूर (ग्रा)	कान्होलीबारा हिंगणा
2	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1977	1914	1968	1978
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	4114.59	29.12	97.66	288.09
3	धरणाची उंची (मी)				
	अ) मंजूर झालेली	44.50	22.19	18.18	21.10
	ब) पूर्ण झालेली	44.50	22.19	18.18	21.10
4	कालवा	उजवा/डावा	जोडकालवा	उजवा	उजवा
	अ) मंजूर झालेली लांबी (कि.मी)	48.46/32.85	पेंच प्रकल्पाचे वितरण प्रणालित समाविष्ट	10.00	20.46
	ब) पूर्ण झालेलीलांबी	48.46/32.85	पेंच प्रकल्पाचे वितरण प्रणालित समाविष्ट	10.00	20.46
5	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	180	103	23.57	21.52
6	31.03.2007 रोजी पत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	153.12	23.71	4.10	5.10
7	एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	188150	--	2500	9424
8	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र (हेक्टर)	126913	पेंच प्रकल्पा अंतर्गत समाविष्ट आहे	2000	6025
9	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता खाली येणारे क्षेत्र (हे.)	101200	--	1214	4244
10	सध्या 2005-2006 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)	-	--	7	2
		75083		11	1454

पुढे सुरू . . . .

तक्ता क्रमांक - 6.10
मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2006-07

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
		(7)	(8)	(9)	(10)
1	प्रकल्प ज्या तालुक्यात आहे त्या तालुक्याचे नांव	पांढराबोडी उमरेड	मकरधोकडा उमरेड	चंद्रभागा कळमेश्वर	उमरीनाला सावनेर
2	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1967	1978	1974	1971
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	42.46	169.45	118.30	42.87
3	धरणाची उंची (मी)				
	अ) मंजूर झालेली	15.24	18.80	20.13	22.50
	ब) पूर्ण झालेली	15.24	18.80	20.13	22.50
4	कालवा	उजवा	डावा	उजवा	डावा
	अ) मंजूर झालेली लांबी (कि.मी)	19.30	25.38	9.00	8.00
	ब) पूर्ण झालेलीलांबी	19.30	25.38	9.00	8.00
5	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	13.87	21.36	8.88	5.77
6	31.03.2007 रोजी पत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	13.86	21.37	8.89	5.78
7	एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	1361	5182	3974	2469
8	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र (हेक्टर)	1044	3512	3181	1902
9	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता खाली येणारे क्षेत्र (हे.)	862	3365	2604	1185
10	सध्या 2005-2006 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)	--	--	91	26
		1672	2697	562	418

पुढे सुरू . . . .

तक्ता क्रमांक - 6.10
मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2006-07

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
		(11)	(12)	(13)	(14)
1	प्रकल्प ज्या तालुक्यात आहे त्या तालुक्याचे नांव	केसरनाला सावनेर	मोरधाम कळमेश्वर	कोलारनदी सावनेर	खेकरानाला सावनेर
2	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	1974	1979	1983	1993
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	--	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	66.08	74.05	23.00	1489.00
3	धरणाची उंची (मी)				
	अ) मंजूर झालेली	18.72	16.54	30.16	21.50
	ब) पूर्ण झालेली	18.72	16.54	30.16	21.50
4	कालवा	उजवा	उजवा	डावा	डावा
	अ) मंजूर झालेली लांबी (कि.मी)	6.00	5.94	4.59	23.70
	ब) पूर्ण झालेलीलांबी	6.00	5.94	4.59	23.70
5	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	4.28	5.44	35.38	26.13
6	31.03.2007 रोजी पत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	4.30	5.44	35.38	26.13
7	एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	1052	1713	10255	4837
8	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र (हेक्टर)	967	1413	8089	3810
9	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता खाली येणारे क्षेत्र (हे.)	788	1315	7546	3144
10	सध्या 2005-2006 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)	23	65	195	23
		200	333	2800	649

पुढे सुरू . . . .

तक्ता क्रमांक - 6.10
मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2006-07

अ. क्र.	बाब	मध्यम प्रकल्प			
		(15)	(16)	(17)	(18)
1	प्रकल्प ज्या तालुक्यात आहे त्या तालुक्याचे नांव	पेंढरीनाला सावनेर	जामनदी काटोल	हिवरानाला उमरेड	सायकी-मकर उमरेड
2	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष	--	--	अनु.अप्राप्त	1995-96
	ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	जुन 2008	--	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च लाखात	4700	158.65	--	2783.00
3	धरणाची उंची (मी)				
	अ) मंजूर झालेली	20.89	24.00	--	18.80
	ब) पूर्ण झालेली	--	24.00	--	18.80
4	कालवा	--	उजवा/डावा	उजवा/डावा	उजवा/डावा
	अ) मंजूर झालेली लांबी (कि.मी)	2.32	39.00	--	22.41
	ब) पूर्ण झालेलीलांबी	निरंक	27.00	--	22.41
5	कमाल क्षमता (द.ल.घ.मी.)	7.62	28.05	--	14.74
6	31.03.2007 रोजी पत्यक्ष साठा (द.ल.घ.मी.)	--	9.82	--	ल. पा. खाली
7	एकूण लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	2713	9880	--	2323
8	लाभक्षेत्राखालील लागवडीलायक क्षेत्र (हेक्टर)	2034	8430	--	2323
9	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिता खाली येणारे क्षेत्र (हे.)	1530	6247	--	2323
10	सध्या 2005-2006 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र (हेक्टर)	निरंक	निरंक	--	0
		निरंक	981	--	737

- आधार १) कार्यकारी अभियंता, मध्यम प्रकल्प विभाग, नागपूर
२) कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे विभाग, नागपूर
३) प्रकल्प अधिकारी, भु व जल पतदर्शी प्रकल्प नागपूर

तक्ता क्रमांक - 6.11

वहिली धारणेचा प्रकार आणि क्षेत्रफळ गटानुसार वर्गीकरण

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष - 1990-91

अ. क्र.	बाब		क्षेत्रफळ गट हेक्टर (आकार वर्ग)							
			0.0 ते 0.5	0.5 ते 1.0	1.0 ते 2.0	2.0 ते 5.0	5.0 ते 10.0	10.0 ते 20.0	20.0 व अधिक	एकूण
2	(2)		(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	वैयक्तिक धारण	संख्या	11277	29273	69936	71167	21464	3801	311	207229
		क्षेत्रफळ	3496	22935	102566	221245	143329	48362	8443	550376
2	संयुक्त धारण	संख्या	367	897	2091	3038	1128	264	30	7815
		क्षेत्रफळ	116	695	3089	9625	7612	3430	796	25363
3	संस्था धारण	संख्या	35	49	78	117	69	37	24	409
		क्षेत्रफळ	12	36	114	364	466	531	1243	2766
4	एकूण धारण	संख्या	11679	30219	72105	74322	22661	4102	365	215453
		क्षेत्रफळ	3624	23666	105769	231234	151407	52323	10482	578505
5	पूर्णपणे ओलिताखालील	संख्या	2719	4869	5984	3787	439	48	0	17846
		क्षेत्रफळ	876	3459	7976	10372	2377	396	0	25456
6	पूर्णपणे जिराईत धारण	संख्या	8073	22197	53082	50867	13711	2226	142	150298
		क्षेत्रफळ	2275	16370	71858	136922	75812	21800	2555	327592
7	अंशतः ओलिताखालील धारण क्षेत्र	संख्या	445	2871	12382	19164	8434	1796	227	45319
		क्षेत्रफळ	168	22197	17670	57409	51074	19034	4785	172337
		ओलिताखालील	109	1213	8021	21625	16203	5401	1441	54013
8	एकूण पिकाखालील क्षेत्र	ओलिताखालील	985	4672	15997	31997	18580	5797	1441	79469
		जिराईत	2275	16370	71858	136922	75812	21800	2555	327592
		एकूण	3260	21042	87855	168919	94392	27597	3996	407061

आधार - कृषि गणना -1997

तक्ता क्रमांक - 6.12
कृषि अवजारे

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 1990-91

(परिमाण - संख्या)

अ. क्र.	तालुका	नांगरांची संख्या		बैल गाडयांची संख्या	उसाचे चरक		ओलितासाठी		ट्रॅक्टर संख्या
		लाकडी	लोखंडी		शक्तीवर चालणारे	बैल मदतीने चालणारे	तेलावर चालणारे पंप	विद्युत् पंप	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	नरखेड	2560	1816	3708	-	-	458	3471	45
2	काटोल	3141	3011	4140	-	54	181	4126	68
3	कळमेश्वर	1570	1228	3681	-	-	43	4653	93
4	सावनेर	3468	1204	4055	-	2	93	3397	79
5	पारशिवनी	478	228	303	-	-	35	114	28
6	रामटेक	3039	740	3196	-	-	422	944	218
7	मौदा	2459	1723	3471	3	26	446	905	146
8	कामठी	57	0	2387	-	1	113	2113	95
9	नागपूर(ग्रा)	2133	1347	2795	-	17	141	1982	89
10	नागपूर(श)	138	28	126	-	-	-	58	1
11	हिंगना	1840	1581	2021	-	-	152	1445	53
12	उमरेड	2133	1347	4156	-	43	1109	1617	149
13	कुही	6132	1461	6485	-	13	709	4415	95
14	भिवापूर	4115	1649	3888	-	38	486	1680	80
जिल्हा एकुण		33263	17363	44412	3	194	4388	30920	1239

आधार - कृषी गणना 1997

तक्ता क्रमांक - 6.13

पशुधन

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2003

अ. क्र.	तालुका	विदेशी /संकरित गाई व बैल				
		अडीच वर्षावरील बैल				
		केवळ पैदाशी- करिता ठेवलेले वळू	पैदाशी व कामा करिता उपयोगात आणलेले	केवळ कामा- करिता उपयोगात आणलेले	पैदाशीसाठी अथवा कामासाठी उपयोगात न आणलेले	एकूण 3 ते 6
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	नरखेड	64	397	682	34	1177
2	काटोल	147	129	1076	26	1378
3	कळमेश्वर	31	11	301	5	348
4	सावनेर	88	69	895	14	1066
5	पारशिवनी	30	149	563	5	747
6	रामटेक	44	81	272	5	402
7	मौदा	112	55	1266	5	1438
8	कामठी	18	22	849	16	905
9	नागपूर(ग्रा)	15	5	185	1	206
10	नागपूर(श)	33	29	35	1	98
11	हिंगना	41	10	202	0	253
12	उमरेड	100	71	331	30	532
13	कुही	83	156	1100	39	1378
14	भिवापूर	20	4	231	14	269
जिल्हा एकूण		826	1188	7988	195	10197

तक्ता क्रमांक - 6.13

पशुधन

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2003

अ. क्र.	तालुका	विदेशी /संकरित गाई व बैल					
		अडीच वर्षावरील गाई				विदेशी संकरित अडीच वर्षा पर्यंतची वासरे	एकूण विदेशी संकरित गाई व बैल
		दुभत्या	एकदाही न व्यायलेल्या व आटलेल्या	इतर	एकूण (8+9+10)		
(1)	(2)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	नरखेड	1789	1491	35	3315	2739	7231
2	काटोल	2637	2413	88	5138	4322	10838
3	कळमेश्वर	1677	1496	54	3227	2702	6277
4	सावनेर	2181	2016	38	4235	4069	9370
5	पारशिवनी	798	677	47	1522	1351	3620
6	रामटेक	1122	702	13	1837	2602	4841
7	मौदा	2458	1778	53	4289	4560	10287
8	कामठी	790	562	70	1422	1443	3770
9	नागपूर(ग्रा)	1060	693	24	1777	1650	3633
10	नागपूर(श)	653	238	9	900	688	1686
11	हिंगना	974	700	98	1772	1763	3788
12	उमरेड	1042	822	28	1892	2099	4523
13	कुही	1370	1153	30	2553	2832	6763
14	भिवापूर	587	508	4	1099	1101	2469
जिल्हा एकूण		19138	15249	591	34978	33921	79096

तक्ता क्रमांक - 6.13

पशुधन

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2003

अ. क्र.	तालुका	देशी गाई व बैल						
		तीन वर्षावरील बैल					तीन वर्षावरील गाई	
		केवळ पैदाशी करिता ठेवलेले वळू	पैदाशी व कामा करिता उपयोगात आणलेले	केवळ कामा करिता उपयोगात आणलेले	इतर	एकूण	दुभत्या	आटलेल्या व एकदाही न व्याय-लेल्या
(1)	(2)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)
1	नरखेड	339	1133	15494	174	17140	6079	8641
2	काटोल	487	287	16313	120	17207	6761	8917
3	कळमेश्वर	85	31	11017	59	11192	3077	5630
4	सावनेर	391	265	15408	148	16212	4520	6751
5	पारशिवनी	227	718	11859	180	12984	4877	4240
6	रामटेक	400	501	20600	125	21626	5299	10665
7	मौदा	252	661	12821	88	13822	2931	3225
8	कामठी	200	337	10037	112	10686	3855	2891
9	नागपूर(ग्रा)	304	374	11430	9	12117	4624	4383
10	नागपूर(श)	48	134	550	32	764	2750	1013
11	हिंगना	206	42	12181	60	12489	3532	4564
12	उमरेड	577	747	18505	231	20060	4612	7446
13	कुही	433	925	21942	193	23493	2706	5188
14	भिवापूर	148	129	17447	132	17856	2186	5160
जिल्हा एकूण		4097	6284	195604	1663	207648	57809	78714

तक्ता क्रमांक - 6.13

पशुधन

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2003

अ. क्र.	तालुका	देशी गाई व बैल				विदेशी/ संकरित व देशी एकूण गाई व बैल (13+24)
		तीन वर्षावरील गाई		तीन वर्ष व त्या खालील देशी वासरे	एकूण देशी गाई व बैल (18+22+23)	
		इतर	एकूण गाई			
(1)	(2)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)
1	नरखेड	52	14772	12955	44867	52098
2	काटोल	323	16001	13699	46907	57745
3	कळमेश्वर	104	8811	6270	26273	32550
4	सावनेर	565	11836	10632	38680	48050
5	पारशिवनी	475	9592	8955	31531	35151
6	रामटेक	31	15995	11567	49188	54029
7	मौदा	125	6281	8071	28174	38461
8	कामठी	202	6948	6141	23775	27545
9	नागपूर(ग्रा)	57	9064	7532	28713	32346
10	नागपूर(श)	30	3793	2473	7030	8716
11	हिंगना	192	8288	7361	28138	31926
12	उमरेड	257	12315	9851	42226	46749
13	कुही	78	7972	7397	38862	45625
14	भिवापूर	113	7459	8586	33901	36370
जिल्हा एकूण		2604	139127	121490	468265	547361

तक्ता क्रमांक - 6.13

पशुधन

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2003

अ. क्र.	तालुका	म्हशी व रेडे						
		तीन वर्षावरील रेडे					तीन वर्षावरील म्हशी	
		केवळ पैदाशी साठी ठेवलेले	पैदाशीसाठी व कामासाठी ठेवलेले	फक्त कामा साठी ठेवलेले	इतर	एकूण	दुभत्या	आटलेल्या व एकदाही न व्यायलेल्या
(1)	(2)	(26)	(27)	(28)	(29)	(30)	(31)	(32)
1	नरखेड	120	8	23	10	161	2017	2413
2	काटोल	208	41	18	5	272	2695	2106
3	कळमेश्वर	108	0	4	9	121	1372	1536
4	सावनेर	104	11	4	7	126	1316	1133
5	पारशिवनी	147	14	11	13	185	1938	1192
6	रामटेक	281	3	128	7	419	2174	1787
7	मौदा	392	48	19	9	468	2714	2154
8	कामठी	121	56	4	3	184	2650	1113
9	नागपूर(ग्रा)	307	11	3	3	324	3594	2296
10	नागपूर(श)	144	12	63	12	231	3757	1181
11	हिंगना	166	9	7	21	203	1665	1398
12	उमरेड	252	13	6	17	288	2117	2002
13	कुही	108	11	3	10	132	1390	1185
14	भिवापूर	72	9	10	26	117	701	862
जिल्हा एकूण		2530	246	303	152	3231	30100	22358

तक्ता क्रमांक - 6.13

पशुधन

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2003

अ. क्र.	तालुका	म्हशी व रेडे				एकूण गोजातीय	मेंढया
		तीन वर्षावरील म्हशी		रेडके तीन वर्षे व त्या खालील	एकूण म्हशी व रेडे (30+34+35)		
		इतर	एकूण				
(1)	(2)	(33)	(34)	(35)	(36)	(37)	(38)
1	नरखेड	63	4493	2778	7432	59530	1155
2	काटोल	61	4862	2813	7947	65692	438
3	कळमेश्वर	7	2915	1745	4781	37331	3905
4	सावनेर	87	2536	1741	4403	52453	1304
5	पारशिवनी	52	3182	1783	5150	40301	108
6	रामटेक	17	3978	3261	7658	61687	2
7	मौदा	116	4984	3978	9430	47891	4
8	कामठी	52	3815	3131	7130	34675	18
9	नागपूर(ग्रा)	55	5945	2923	9192	41538	0
10	नागपूर(श)	1	4939	2210	7380	16096	54
11	हिंगना	86	3149	2115	5467	37393	669
12	उमरेड	39	4158	2818	7264	54013	978
13	कुही	20	2595	1960	4687	50312	792
14	भिवापूर	31	1594	1384	3095	39465	1109
जिल्हा एकूण		687	53145	34640	91016	638377	10536

तक्ता क्रमांक - 6.13

पशुधन

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2003

अ. क्र.	तालुका	बक-या	घोडे व शिंगरे	इतर पशुधन	एकूण पशुधन	एकूण कोंबडया	एकूण कुक्कुट पक्षी
(1)	(2)	(39)	(40)	(41)	(42)	(43)	(44)
1	नरखेड	21934	20	5754	88393	15356	51461
2	काटोल	20265	7	6383	92785	6793	15416
3	कळमेश्वर	19889	0	4886	66011	184467	220650
4	सावनेर	26525	13	5768	86063	13970	47988
5	पारशिवनी	19055	3	4178	63645	7195	15227
6	रामटेक	26472	30	6094	94285	11573	39240
7	मौदा	22158	3	3747	73803	7250	26702
8	कामठी	19820	9	6488	61010	5842	42476
9	नागपूर(ग्रा)	16691	6	5397	63632	8187	85645
10	नागपूर(श)	16245	75	18048	50518	9438	29930
11	हिंगना	18588	0	3550	60200	20401	55591
12	उमरेड	22473	1	7101	84566	37209	64248
13	कुही	22670	20	3924	77718	12132	41757
14	भिवापूर	13832	0	2782	57188	7075	20444
जिल्हा एकूण		286617	187	84100	1019817	346888	756775

आधार - पशुगणना - 2003

अ. क्र.	तालुका	पशुवैद्यकीय सर्व-चिकित्सालय / तालुका पशुवैद्यकीय चिकित्सालय	पशुवैद्यकीय दवाखाने (राज्य तथा स्थानिक स्तर)	पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्र	पशुरोग अन्वेषण प्रयोगशाळा (राज्य तथा स्थानिक स्तर)	फिरती पशुरोग नियंत्रण पथके	फिरते पशु वैद्यकीय दवाखाने
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	नरखेड	0	16	0	0	0	0
2	काटोल	1	18	0	0	0	1
3	कळमेश्वर	1	10	0	0	0	0
4	सावनेर	1	14	0	0	0	0
5	पारशिवनी	0	10	0	0	0	0
6	रामटेक	1	13	0	0	0	1
7	मौदा	0	11	0	0	0	0
8	कामठी	0	7	0	0	0	0
9	नागपूर(ग्रा)	0	14	0	0	0	0
10	नागपूर(श)	1	8	0	1	0	0
11	हिंगना	0	11	0	0	0	0
12	उमरेड	1	14	0	0	0	0
13	कुही	0	12	0	0	0	0
14	भिवापूर	0	12	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		6	170	0	1	0	2

अ. क्र.	तालुका	दक्षता पथके / तपासणी नाका	अ. क्र.		पशु पैदास क्षेत्र	सघन कुक्कुट घरटे	मेष पैदास क्षेत्र	शेळी पैदास क्षेत्र
			कृत्रिम रेतन केंद्रे	कृत्रिम रेतन उपकेंद्रे				
(1)	(2)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)
1	नरखेड	0	0	0	0	0	0	0
2	काटोल	0	0	0	0	0	0	0
3	कळमेश्वर	0	0	0	0	0	0	0
4	सावनेर	1	0	0	0	0	0	0
5	पारशिवनी	0	0	0	0	0	0	0
6	रामटेक	0	0	0	0	0	0	0
7	मौदा	0	0	0	0	0	0	0
8	कामठी	0	0	0	0	0	0	0
9	नागपूर(ग्रा)	0	0	0	0	0	0	0
10	नागपूर(श)	0	0	0	0	0	0	0
11	हिंगना	0	0	0	0	0	0	0
12	उमरेड	0	0	0	0	0	0	0
13	कुही	0	0	0	0	0	0	0
14	भिवापूर	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		1	0	0	0	0	0	0

आधार -जिल्हा उपसंचालक पशुसंवर्धन, नागपूर

टिप :- स्तंभ क्र. 10 व 11 बाबत - खात्यांच्या पूर्नरचनेमध्ये कृत्रिम रेतन केंद्रे व उपकेंद्रे यांचे नामकरण बदलले असून त्यांचा समावेश स्तंभ क्र 4 मध्ये करण्यात आलेला आहे.

तक्ता क्रमांक - 6.15

मान्यताप्राप्त पशुवध गृहे आणि त्यात कत्तल केलेल्या पशूंची संख्या

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष 2006-07

अ. क्र.	तालुका	पशुवध गृहांची संख्या	कत्तल केलेले पशू (संख्या)						
			बैल	महिष वर्गीय	मेंढया/ मेंढे	शेळया / बोकड	डुकरे	इतर	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	नरखेड	3	0	0	0	0	0	0	0
2	काटोल	2	0	0	0	0	0	0	0
3	कळमेश्वर	2	0	0	0	0	0	0	0
4	सावनेर	5	402	16	0	2675	0	0	3093
5	पारशिवनी	0	0	0	0	0	0	0	0
6	रामटेक	1	0	0	0	0	0	0	0
7	मौदा	0	0	0	0	0	0	0	0
8	कामठी	2	0	0	0	0	0	0	0
9	नागपूर(ग्रा)	0	0	0	0	0	0	0	0
10	नागपूर(श)	3	19058	1138	0	64885	0	0	85081
11	हिंगणा	0	0	0	0	0	0	0	0
12	उमरेड	2	0	0	0	0	0	0	0
13	कुही	0	0	0	0	0	0	0	0
14	भिवापूर	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		20	19460	1154	0	67560	0	0	88174

आधार : जिल्हा पशुसंवर्धन उपआयुक्त नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 6.16

वनक्षेत्र

जिल्हा - नागपूर.

संदर्भ वर्ष 2006-07

(वन क्षेत्र चौ. कि. मी.)

अ.क्र.	विभाग	राखीव	संरक्षित	अवर्गीकृत	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	महसूल विभाग	--	--	191	191
2	वन विभाग	1148	706	326	2180
जिल्हा एकूण		1148	706	517	2371

आधार :- मुख्य वन संरक्षक, महाराष्ट्र राज्य , नागपूर

तक्ता क्रमांक - 6.17
मुख्य व गौण वन उत्पादने

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष - 2006-07

अ. क्र.	वन उत्पादने	एकूण उत्पादन	विक्री केलेले एकूण उत्पादन	एकूण विक्रीचे मूल्य (मागील शिलकी उत्पादन धरून) (हजार रुपयांत)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	इमारती लाकूड (हजार घमी)	6.164	4.201	81147.00
2	जळाऊ लाकूड (हजार घमी)	70.38	54.075	33432.00
3	चंदन लाकूड (हजार घमी)	--	--	--
4	गौण वन उत्पादने			
	अ) बांबू (संख्या)	776141	740049	7643.00
	ब) गवत इत्यादी (किंवटल)	0	0	0.00
	क) विडी पाने (स्टॅ.बॅग)	38408	38408	31406.00
	ड) डिक (किंवटल)	10	10	43.00
5	इतर			
	1) आपटा पाने	--	--	--
	2) मोहाची फुले (किंवटल)	--	--	--
	3) काजू / फळे	--	--	--
	4) हिरडा /बेहडा (किंवटल)	--	--	--
	5) खाणी व खनिजे	--	--	--
	6) कारवी	--	--	--
	7) लाख (किंवटल)	--	--	--
	8) इतर (परमिट फी, महसूल, पास फी, इतर	10	10	14.00
6	एकूण गौण उत्पादने (4+5)	--	--	39106.00
	जिल्हा एकूण (1+2+3+6)	--	--	153685.00

आधार - 1) उपवनसंरक्षक, नागपूर व वन महामंडळ, नागपूर.

2) विभागीय व्यवस्थापक, एफ.डी.सी.एम., वन प्रकल्प, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 6.18

भूजल मत्स्यव्यवसाय

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष - 2006-07

अ.क्र.	तालुका	नदीची लांबी (किमी)	मत्स्य व्यवसायासाठी अनुकूल क्षेत्र (तळी,सरोवरे व जलाशये)		मत्स्य व्यवसाया-खाली आणलेले एकूण क्षेत्र (हेक्टर)	भूजल मत्स्य उत्पादन (मे.टन.)	पकडलेल्या माशांची उत्पादकास मिळालेली किंमत (लाख रुपयांत)	मत्स्य व्यवसाय क्षेत्रासाठी वापरलेले मत्स्यबीज (लाखांत)	मत्स्य व्यवसाय सहकारी संस्था		
			संख्या	एकूण क्षेत्र (हेक्टर)					संख्या	सभासदांची संख्या	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	
1	नरखेड		25	237	237	271	81.30	12.00	3	141	
2	काटोल		34	721	721	634	190.20	12.00	9	467	
3	कळमेश्वर		27	363	363	265	79.00	16.00	7	513	
4	सावनेर		23	819	819	735	220.50	16.00	8	653	
5	पारशिवनी		24	1832	1832	959	287.70	38.00	5	591	
6	रामटेक		97	1729	1729	1255	376.00	48.00	17	2487	
7	मौदा		14	230	230	295	88.50	14.00	3	197	
8	कामठी		7	256	256	305	91.00	12.00	2	190	
9	नागपूर(ग्रा)		22	222	222	20	96.00	17.00	5	893	
10	नागपूर(श)		5	864	864	374	112.20	13.00	2	576	
11	हिंगना		28	660	660	379	113.70	13.00	14	1324	
12	उमरेड		49	5778	5778	2105	631.50	49.00	16	1651	
13	कुही		65	550	550	289	87.00	13.00	8	541	
14	भिवापूर		10	776	776	314	94.20	14.50	6	297	
जिल्हा एकूण			650	430	15037	15037	8200	2548.80	287.50	105	10521

आधार :- जिल्हा मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 6.19
दुग्ध विकास सहकारी संस्था

जिल्हा - नागपूर.

संदर्भ वर्ष -2006-07

अ. क्र.	तालुका	दुग्ध विकास सहकारी संस्थांची संख्या	त्यांची एकूण सभासद संख्या	वर्षभरात संकलित केलेले दूध		शीत गृहांची संख्या	शीत गृहांची क्षमता (000 लिटर)
				एकूण (000 लिटर)	प्रतिदिन (सरासरी 000लिटर)		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	नरखेड	33	1409	2426	6.650	0	0
2	काटोल	41	2091	4637	12.700	1	10
3	कळमेश्वर	19	826	1467	4.020	0	0
4	सावनेर	35	3191	2325	6.370	1	20
5	पारशिवनी	10	630	280	0.770	0	0
6	रामटेक	17	997	1885	5.160	1	10
7	मौदा	21	831	823	2.250	0	0
8	कामठी	6	296	294	0.800	0	0
9	नागपूर(ग्रा)	15	563	220	0.600	1	60
10	नागपूर(श)	8	382	--	--	1	100
11	हिंगना	15	778	550	1.510	0	0
12	उमरेड	9	492	592	1.620	1	10
13	कुही	8	380	541	1.480	0	0
14	भिवापूर	10	476	840	2.300	0	0
जिल्हा एकूण		247	13342	16880	46.230	6	210

आधार - जिल्हा दुग्धशाळा विकास अधिकारी, नागपूर

अ.क्र.	सहकारी संस्थेचा प्रकार	संस्था
1	कृषि पतसंस्था (एकूण)	594
	1.1 जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका	1
	1.2 प्राथमिक कृषी सहकारी संस्था	580
	1.3 शेतकरी सेवा संस्था	0
	1.4 लॅम्प्स सहकारी संस्था (आदिवासी सहकारी संस्था)	13
	1.5 धान्य बँका	0
	1.6 इतर	0
2	बिगर - कृषी पतसंस्था (एकूण)	968
	2.1 नागरी बँका	22
	2.2 नागरी पतसंस्था	289
	2.3 कर्मचारी पतसंस्था	369
	2.4 इतर बिगर-कृषी पतसंस्था	288
3	पणन संस्था (एकूण)	15
	3.1 जिल्हा पणन संस्था	1
	3.11 सर्वसाधारण उद्देशीय	0
	3.12 विशेष उद्देशीय	0
	3.2 प्राथमिक पणन संस्था	12
	3.21 सर्वसामान्य तालुका खरेदी विक्री संघ	0
	3.22 विशेष पणन संस्था	0
	3.3 इतर पणन संस्था	2
4	एकूण उत्पादक सहकारी संस्था	1436
	4.1 साखर कारखाने	2
	4.2 इतर शेती प्रक्रिया संस्था	12
	4.3 विणकर संस्था	84
	4.4 विणकर संस्था (हातमाग)	390
	4.5 औद्योगिक वसाहती (संस्था)	6
	4.6 इतर औद्योगिक संस्था	304
	4.7 दुग्ध व्यवसाय संस्था	247
	4.8 मत्स्यव्यवसाय संस्था	100
	4.9 सहकारी सूत गिरण्या	12
	4.10 उपसा जलसिंचन संस्था	172
	4.11 इतर उत्पादक संस्था	107
5	सामाजिक सेवा सहकारी संस्था	1809
	5.1 ग्राहक भांडारे	271
	5.2 गृहनिर्माण संस्था	1053
	5.3 कामगार कंत्राटदार संस्था	104
	5.4 इतर सहकारी संस्था	381
	एकूण संस्था (1 ते 3)	4822

तक्ता क्रमांक - 7.2
सहकारी संस्थांची वित्तीय स्थिती

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ : 31 मार्च 2007

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संख्या
(1)	(2)	(3)	(4)
1	सहकारी संस्थांची संख्या	संख्या	4822
2	एकूण सभासद संख्या	हजार	2279
3	भरणा झालेले भागभांडवल		
	3.1 शासकीय भाग भांडवल	रुपये000	175389
	3.2 स्वनिधी	रुपये000	213521
	3.3 एकूण	रुपये000	388910
4	ठेवी	रुपये000	5437302
5	खेळते भांडवल	रुपये000	18833277
6	31 मार्च रोजी येणे कर्ज	रुपये000	5913741
7	वर्षभरात केलेले कर्जवाटप	रुपये000	743134
8	खरेदीची किंमत	रुपये000	993540
9	विक्रीची किंमत	रुपये000	923749
10	नफा /तोटा		
	10.1 नफ्यातील संस्था	संख्या	2728
	10.2 नफ्याची रक्कम	रुपये000	494533
	10.3 तोट्यातील संस्था	संख्या	1922
	10.4 तोट्याची रक्कम	रुपये000	82349
	10.5 ना-नफा, ना-तोटा झालेल्या संस्था	संख्या	172

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 7.3

सहकारी संस्थांची लेखापरीक्षण वर्गाप्रमाणे संख्या

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ : 31 मार्च 2007

अ. क्र.	तालुका	लेखापरीक्षण वर्गाप्रमाणे सहकारी संस्था				वर्गीकरण न केलेल्या	लेखापरीक्षण न झालेल्या	एकूण सहकारी संस्था
		अ	ब	क	ड			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	नरखेड	1	4	14	0	1	156	176
2	काटोल	4	10	40	1	0	147	202
3	कळमेश्वर	5	8	33	0	3	129	178
4	सावनेर	7	21	44	0	3	267	342
5	पारशिवनी	2	7	19	0	5	95	128
6	रामटेक	1	11	12	0	5	131	160
7	मौदा	1	4	21	0	1	147	174
8	कामठी	2	17	21	0	8	174	222
9	नागपूर(ग्रा)	165	175	197	6	18	2111	337
10	नागपूर(श)							2335
11	हिंगना	3	7	15	0	2	161	188
12	उमरेड	3	12	9	0	1	162	187
13	कुही	0	0	17	0	0	88	105
14	भिवापूर	0	6	18	0	0	64	88
जिल्हा एकूण		194	282	460	7	47	3832	4822

टिप - स्तंभ क्र.3 ते 8 नागपूर शहर व नागपूर ग्रामिण ची माहिती एकत्रित दर्शविण्यात आलेली आहे

आधार :- जिल्हा विशेष लेखापरीक्षक, सहकारी संस्था वर्ग-1, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 7.4

राज्य/ जिल्हा कार्यक्षेत्र असलेल्या सहकारी बँकाचे कार्य

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ : 31 मार्च 2007 (रू. हजारात)

अ. क्र.	बाब		बँक शाखा			
			महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक,	जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक लि.	जिल्हा औद्योगिक सहकारी बँक.	राज्य कृषी व ग्रामीण विकास बँक
1	(2)		(3)	(4)	(5)	(6)
1	बँक शाखा (संख्या)		0	95	0	12
2	सभासद	2.1 संस्था सभासद	0	2616	0	6
		2.2 वैयक्तिक सभासद	0	141	0	32525
3	भाग भांडवल		0	201250	0	16847
4	राखीव व इतर निधी		0	1237600	0	9110
5	ठेवी		0	3528700	0	150
6	खेळते भांडवल		0	19092840	0	0
7	अल्प मुदतीची कर्जे वाटप	7.1 रोख पत	0	784386	0	0
		7.2 वटविलेली बिले	0	0	0	0
		7.3 एकूण (7.1+7.2)	0	784386	0	0
		7.4 पैकी कृषि कर्जे	0	784386	0	0
8	मध्यम मुदतीची कर्जे वाटप		0	163114	0	0
9	दीर्घ मुदतीची कर्जे		0	0	0	0
10	येणे कर्जे	10.1 अल्प मुदतीची कर्जे	0	1017144	0	0
		10.2 मध्यम मुदतीची कर्जे	0	415104	0	0
		10.3 दीर्घ मुदतीची कर्जे	0	16610	0	2999
11	थकलेले कर्जे	11.1 अल्प मुदतीची कर्जे	0	602165	0	0
		11.2 मध्यम मुदतीची कर्जे	0	152840	0	0
		11.3 दीर्घ मुदतीची कर्जे	0	16610	0	1483

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 7.5
सहकारी संस्थांचे कार्य

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ : 31.3.2007

(रुपये - हजारात)

अ. क्र.	तालुका	संस्थांची संख्या	सभासद संख्या					भाग भांडवल	स्तंभ-9 पैकी शासकीय भागभांडवल	राखीव आणि इतर निधी	संस्थेने घेतलेली एकूण कर्जे
			अत्यल्प खातेदार	अल्प खातेदार	मोठे खातेदार	इतर सभासद	एकूण				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
संस्था प्रकार - प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था											
1	नरखेड	58	4739	3130	4132	1172	13173	25130	30	792	291142
2	काटोल	40	5332	4492	11147	35	21006	16168	112	12388	168903
3	कळमेश्वर	48	5548	4949	7972	952	19421	12332	68	397	97988
4	सावनेर	66	5689	4588	11361	37	21675	1835	71	2947	84731
5	पारशिवनी	46	3904	2872	9391	47	16214	3040	775	390	109987
6	रामटेक	11	1312	530	6328	837	9007	3631	41	2844	54489
7	मौदा	54	4731	4372	8181	132	17416	28562	382	3999	21731
8	कामठी	35	1432	1130	6377	437	9376	9135	0	293	59997
9	नागपूर(ग्रा)	56	3347	2599	8174	127	14247	6348	22	2145	48131
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगना	53	2841	2148	9379	629	14997	16748	73	13499	118230
12	उमरेड	38	2904	2182	8729	1288	15103	12449	12	3577	109133
13	कुही	46	5429	3195	9337	42	18003	8435	0	449	35734
14	भिवापूर	29	4105	2137	5331	103	11676	9937	282	918	67341
एकूण		580	51313	38324	105839	5838	201314	153750	1868	44638	1267537
संस्था प्रकार - शेतकरी सेवा संस्था											
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
संस्था प्रकार - आदिवासी सहकारी संस्था											
1	काटोल	3	312	272	383	705	1672	1109	112	2120	18487
2	रामटेक	10	874	1070	1070	892	3906	1341	216	25	21453
एकूण		13	1186	1342	1453	1597	5578	2450	328	2145	39940

तक्ता क्रमांक - 7.5
सहकारी संस्थांचे कार्य

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ : 31.3.2007

(रुपये - हजारात)

अ. क्र.	तालुका	खेळते भांडवल	एकूण दिलेली कर्जे		येणे कर्ज		एकूण कर्जाची थकबाकी		3 वर्षांपेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		3 वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
			कर्जदार सभासद संख्या	कर्जाची रक्कम	थकबाकी दार संख्या	रक्कम	थकबाकी दार संख्या	रक्कम	थकबाकी दार संख्या	रक्कम	थकबाकी दार संख्या	रक्कम
(1)	(2)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)
संस्था प्रकार - प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था												
1	नरखेड	33932	2799	34372	7431	128288	5104	147340	1504	25480	3600	121860
2	काटोल	190137	4137	59137	9545	143204	6432	61337	3240	26130	3192	35207
3	कळमेश्वर	99872	1673	22240	6432	82430	4041	49997	1130	22105	2911	27892
4	सावनेर	143530	2599	21931	6188	97931	4837	79140	2012	45480	2825	33660
5	पारशिवनी	179140	2530	54701	10240	98335	5840	54318	4030	34137	1810	20181
6	रामटेक	74140	781	6640	2237	37342	1641	27340	650	13140	991	14200
7	मौदा	17132	1983	67372	8531	130640	6130	25110	5630	6940	500	18170
8	कामठी	77972	1290	24371	4997	54312	3340	37519	2645	13872	695	23647
9	नागपूर(ग्रा)	73188	4699	39237	4680	37671	2104	11872	1732	11342	372	530
10	नागपूर(श)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	हिंगना	154940	1430	105535	6132	120841	5511	71499	2280	39387	3231	32112
12	उमरेड	134935	2547	61347	7405	124530	4609	35140	2312	27549	2297	7591
13	कुही	89385	3141	36133	832	91332	6330	58237	2640	43130	3690	15107
14	भिवापूर	89980	1873	35641	5531	80299	3648	57512	3530	39105	118	18407
एकूण		1358283	31482	568657	80181	1227155	59567	716361	33335	347797	26232	368564
संस्था प्रकार - शेतकरी सेवा संस्था												
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
एकूण		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
संस्था प्रकार - आदिवासी सहकारी संस्था												
1	काटोल	33642	1641	4370	1099	14822	704	12048	321	5302	383	6746
2	रामटेक	34105	169	2405	1071	14528	155	6799	37	1431	118	5368
एकूण		67747	1810	6775	2170	29350	859	18847	358	6733	501	12114

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 7.6

बिगर-कृषी सहकारी पत संस्थांचे कार्य

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ : 31.3.2007

(रुपये - हजारात)

अ. क्र.	बाब	संस्था प्रकार				
		प्राथमिक सहकारी बँका		इतर बिगर -कृषी पतसंस्था		
		नागरी बँका	कर्मचारी पतपेढी आणि इतर	नागरी बँका	कर्मचारी पतपेढी	इतर (नागरी पतपेढी)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	संस्था संख्या	22	0	0	369	577
2	सभासद संख्या	328161	0	0	382138	499142
3	भाग भांडवल	321729	0	0	1251380	1243931
4	राखीव व इतर निधी	214827	0	0	87148	32147
5	ठेवी	4237187	0	0	388177	531549
6	खेळते भांडवल	7143745	0	0	3218142	2237103
7	कर्जे					
	7.1 दिलेली कर्जे	7247388	0	0	3147147	1913531
	7.2 वसूल कर्जे	1517175	0	0	1115138	617349
	7.3 येणे कर्जे	4245731	0	0	1947143	1247140
	7.4 थकित कर्जे	1985137	0	0	988133	340107

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ : 31.3.2007

(रुपये-हजारात)

अ. क्र.	जिल्हा आणि प्राथमिक व इतर पणन संस्था	संस्था संख्या	सभासद संख्या	खेळते भांडवल	खरेदीची किंमत			विक्रीची किंमत		
					कृषी उत्पादन	शेतीच्या गरजेच्या वस्तू	उपभोगाच्या वस्तू	मालक म्हणून	अडत्या म्हणून	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	नरखेड	1	1663	2244	7249	0	0	7450	0	7450
2	काटोल	2	3890	4175	1530	5372	0	15631	0	15631
3	कळमेश्वर	1	2164	6578	15481	0	0	15412	0	15412
4	सावनेर	1	442	7241	7992	3242	0	10890	0	10890
5	पारशिवनी	1	1755	10641	34880	0	0	34370	0	34370
6	रामटेक	1	2132	3472	0	10971	0	10631	0	10631
7	मौदा	1	899	4547	0	9632	0	9640	0	9640
8	कामठी	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	नागपूर(ग्रा)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	नागपूर(श)	1	1622	12105	17310	14805	5118	24140	0	24140
11	हिंगना	2	2840	7137	0	5532	0	2710	0	2710
12	उमरेड	1	1992	4149	0	10380	0	9987	0	9987
13	कुही	1	1691	3231	0	9840	0	9640	0	9640
14	भिवापूर	1	971	4129	0	4992	0	4637	0	4637
जिल्हा एकूण प्राथ. व इतर पणन संस्था		14	22061	69649	84442	74766	5118	155138	0	155138
जिल्हा स्तर		1	1338	12025	16880	14367	4252	11801	0	11801

अ. क्र.	जिल्हा आणि प्राथमिक व इतर पणन संस्था	कृषी उत्पादनाची विक्री (अडते व मालक म्हणून)							
		भात व तांदूळ	गहू	इतर अन्नधान्ये	कापूस	गळिताची धान्ये	डाळी	इतर	एकूण
(1)	(2)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)
1	नरखेड	0	0	0	1340	0	0	130	1470
2	काटोल	0	4130	0	3737	0	0	237	8104
3	कळमेश्वर	0	2780	0	3999	0	0	0	6779
4	सावनेर	0	13520	0	4831	0	0	399	18750
5	पारशिवनी	0	0	0	1940	0	0	0	1940
6	रामटेक	4172	0	0	0	0	0	0	4172
7	मौदा	38180	0	0	0	0	0	0	38180
8	कामठी	0	0	0	0	0	0	0	0
9	नागपूर(ग्रा)	0	0	0	0	0	0	0	0
10	नागपूर(श)	0	50380	0	13812	0	0	853	65045
11	हिंगना	0	0	0	13431	0	0	0	13431
12	उमरेड	0	0	0	0	0	0	0	0
13	कुही	3140	0	0	0	0	0	0	3140
14	भिवापूर	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण प्राथ. व इतर पणन संस्था		45492	70810	0	43090	0	0	1619	161011
जिल्हा स्तर		0	41760	0	10376	0	0	719	52855

अ. क्र.	जिल्हा आणि प्राथमिक व इतर पणन संस्था	शेतीला आवश्यक वस्तूंची विक्री (अडते व मालक म्हणून)					उपभोग्य वस्तूंची एकूण विक्री
		खते	बियाणे	कृषी औजारे	इतर	एकूण	
(1)	(2)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)
1	नरखेड	1480	980	0	0	2460	0
2	काटोल	2131	335	0	0	2466	0
3	कळमेश्वर	5459	449	0	0	5908	0
4	सावनेर	2530	230	0	0	2760	0
5	पारशिवनी	1380	148	0	0	1528	0
6	रामटेक	2139	189	0	0	2328	0
7	मौदा	3471	137	0	0	3608	0
8	कामठी	0	0	0	0	0	0
9	नागपूर(ग्रा)	0	0	0	0	0	0
10	नागपूर(श)	1430	125	0	0	1555	0
11	हिंगना	1037	388	0	0	1425	0
12	उमरेड	2372	489	0	0	2861	0
13	कुही	1489	170	0	0	1659	0
14	भिवापूर	1980	105	0	0	2085	0
जिल्हा एकूण प्राथ. व इतर पणन संस्था		26898	3745	0	0	30643	0
जिल्हा स्तर		2091	116	0	0	2207	0

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 7.8

नियंत्रित बाजारपेठातील कृषि मालाची वार्षिक आवक.

जिल्हा: नागपूर

संदर्भ: 31/3/2007

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तालुका	कृषी उत्पन्न बाजार समित्यांची संख्या	उपबाजार पेठांची संख्या	भात		तांदूळ		नागली	
				आवक (टन)	मूल्य (रु.हजारात)	आवक (टन)	मूल्य (रु.हजारात)	आवक (टन)	मूल्य (रु.हजारात)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	नरखेड	1	2	0	0	0	0	0	0
2	काटोल	1	2	0	0	0	0	0	0
3	कळमेश्वर	1	3	0	0	0	0	0	0
4	सावनेर	1	1	0	0	0	0	0	0
5	पारशिवनी	1	0	0	0	0	0	0	0
6	रामटेक	1	0	100	684	20.0	231	0	0
7	कामठी नागपूर हिंगणा	1	2	0	0	10188	123275	0	0
8	उमरेड	1	3	0	0	3337.00	40066	0	0
9	कुही	1	1	0	0	61.00	651	0	0
10	भिवापूर	1	2	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		10	16	100	684	13606	164223	0	0

तक्ता क्रमांक - 7.8

नियंत्रित बाजारपेठातील कृषि मालाची वार्षिक आवक.

जिल्हा: नागपूर

संदर्भ: 31/3/2007

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तालुका	गहू		बाजरी		ज्वारी		तूर	
		आवक (टन)	मूल्य (रु.हजारात)	आवक (टन)	मूल्य (रु.हजारात)	आवक (टन)	मूल्य (रु.हजारात)	आवक (टन)	मूल्य (रु.हजारात)
(1)	(2)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)
1	नरखेड	0	0	0	0	0	0	0	0
2	काटोल	1920	17225	0	0	40	232	2300	42711
3	कळमेश्वर	290	2625	0	0	80	504	1512	30604
4	सावनेर	4.87	46	0	0	2.65	16	62.01	1233
5	पारशिवनी	42.24	360	0	0	2.18	15	708.06	13176
6	रामटेक	30.00	268	0	0	0	0	130	2385
7	कामठी नागपूर हिंगणा	17267	202274	0	0	137	882	2818	52456
8	उमरेड	2249.00	23636	0	0	61	402	663	13156
9	कुही	1345	12991	0	0	0	0	57	1020
10	भिवापूर	94	809	0	0	0	0	18	222
जिल्हा एकूण		23242.11	260234	0	0	322.83	2051	8268.07	156963

तक्ता क्रमांक - 7.8

नियंत्रित बाजारपेठातील कृषि मालाची वार्षिक आवक.

जिल्हा: नागपूर

संदर्भ: 31/3/2007

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तालुका	मूग		कुळीथ		कांदा		उडीद	
		आवक (टन)	मूल्य (रु.हजारात)	आवक (टन)	मूल्य (रु.हजारात)	आवक (टन)	मूल्य (रु.हजारात)	आवक (टन)	मूल्य (रु.हजारात)
(1)	(2)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)
1	नरखेड	0	0	0	0	0	0	0	0
2	काटोल	0	0	0	0	0	0	20	576
3	कळमेश्वर	0	0	0	0	0	0	0	0
4	सावनेर	0	0	0	0	0	0	0	0
5	पारशिवनी	0	0	0	0	0	0	0	0
6	रामटेक	0	0	0	0	0	0	0	0
7	कामठी नागपूर हिंगणा	207	4700	0	0	49253	310255	9	164
8	उमरेड	10	278	0	0	0	0	2	25
9	कुही	6	156	0	0	0	0	20	420
10	भिवापूर	4	106	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		227	5240	0	0	49253	310255	51	1185

आधार - जिल्ह्यातील सर्व कृषी उत्पन्न बाजार समित्या, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 7.9

परवानाधारक सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ : 31.3.2007

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तालुका	परवानाधारक सावकारांची संख्या	व्यापा-यांना दिलेली कर्जे	सावकारांनी इतरांना दिलेली कर्जे	एकूण (4+5)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	नरखेड	32	-	16348	16348
2	काटोल	21	-	74138	74138
3	कळमेश्वर	20	-	58140	58140
4	सावनेर	24	-	36531	36531
5	पारशिवनी	10	-	18189	18189
6	रामटेक	12	-	8937	8937
7	मौदा	13	-	3243	3243
8	कामठी	38	-	47035	47035
9	नागपूर(ग्रा)	30	-	35138	35138
10	नागपूर(श)	826	-	341191	341191
11	हिंगना	6	-	3249	3249
12	उमरेड	67	-	77589	77589
13	कुही	30	-	13342	13342
14	भिवापूर	23	-	12180	12180
जिल्हा एकूण		1152	0	745250	745250

आधार :- जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 8.1

विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या आणि त्यांची लोकसंख्या

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ : 31 मार्च 2007

अ. क्र.	यंत्रणा	जिल्ह्यातील एकूण		विद्युतीकरण झालेली गावे		विद्युतीकरण झालेली शहरे		एकूण विद्युतीकरण झालेली गावे व शहरे	
		गावे	शहरे	संख्या	लोकसंख्या लाखात	संख्या	लोकसंख्या लाखात	संख्या	लोकसंख्या लाखात
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कं. मर्या.	1869	29	1869	14.54	29	26.14	1898	40.68
2	खाजगी विद्युत कंपनी	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा- एकूण		1869	29	1869	14.54	29	26.14	1898	40.68

आधार- अधीक्षक अभियंता, विद्युत वितरण कंपनी मर्या., नागपूर

तक्ता क्रमांक - 8.2

विजेचा वापर दशलक्ष युनीटमध्ये

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ : 2006- 2007

अ.क्र.	विजेच्या वापराचा प्रकार	वीज निर्मितीच्या प्रकारानिहाय विजेचा वापर			
		थर्मल	हायड्रो	इतर	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1	घरगुती	637.860			637.86
		[26.06%]			[26.06%]
2	व्यापारी कामासाठी लघुशक्तीसाठी	159.14			159.14
		[6.50%]			[6.50%]
3	औद्योगिक	1494.81			1494.81
		[61.07%]			[61.07%]
4	सार्वजनिक दिवाबत्ती	43.37			43.37
		[1.77%]			[1.77%]
5	कृषि	53.91			53.91
		[2.20%]			[2.20%]
6	इतर	58.75			58.75
		[2.40%]			[2.40%]
7	एकूण	2447.84			2447.84
8	कनेक्शन्सची संख्या	767576			767576

आधार- अधीक्षक अभियंता, विद्युत वितरण कंपनी मर्यादीत नागपूर

तक्ता क्रमांक - 8.3

प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी

जिल्हा:-नागपूर.

(लांबी :- कि.मी.मध्ये)

संदर्भ - 31 मार्च 2007

अ. क्र.	बाब	रस्त्याचा प्रकार							
		राष्ट्रीय महामार्ग	प्रमुख राज्य महामार्ग	राज्य महामार्ग	प्रमुख जिल्हा रस्ते	इतर जिल्हा रस्ते	ग्रामीण रस्ते	इतर	एकूण रस्त्याची लांबी
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	सिमेंट कॉक्रीट								
	अ) सा.बां.वि.	0	0	0	0	0	0	0	0
	ब) जिल्हा परिषद	0	0	0	0	0	0	0	0
	क) न.पा./म.न.पा.	0	0	0	0	1	0	159	160
2	डांबरी								
	अ) सा.बां.वि.	289	70	891	841	0	0	0	2091
	ब) जिल्हा परिषद	0	0	0	0	745	1224	0	1969
	क) न.पा./म.न.पा.	36	15	14	64	15	0	1710	1854
3	खडीचे								
	अ) सा.बां.वि.	0	0	46	86	0	0	0	132
	ब) जिल्हा परिषद	0	0	0	0	664	2417	0	3081
	क) न.पा./म.न.पा.	0	0	0	0	12	0	523	535
4	इतर माल वापरून केलेले								
	अ) सा.बां.वि.	0	0	116	204	0	0	0	320
	ब) जिल्हा परिषद	0	0	0	0	1294	2749	0	4043
	क) न.पा./म.न.पा.	0	0	0	0	0	0	86	86
5	एकूण लांबी								
	अ) सा.बां.वि.	289	70	1053	1131	0	0	0	2543
	ब) जिल्हा परिषद	0	0	0	0	2703	6390	0	9093
	क) न.पा./म.न.पा.	36	15	14	64	28	0	2478	2635
	जिल्हा एकूण	325	85	1067	1195	2731	6390	2478	14271

आधार :- 1) अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ

2) कार्यकारी अभियंता, राष्ट्रीय महामार्ग

3) महानगरपालीका नागपूर

4) मुख्याधिकारी नगर परिषद (सर्व)

तक्ता क्रमांक - 8.4

मोटार वाहनांची आणि परवानाधारकांची संख्या

जिल्हा - नागपूर.

संदर्भ -31 मार्च 2007

अ. क्र.	बाब	एकूण वाहने	इंधनाच्या प्रकारानुसार वाहने		
			डिझेल	पेट्रोल	सी.एन.जी
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
प्रवासी वाहने					
1	बसेस	3992	3992	--	--
2	मोटारी आणि स्टेशन वॅगन्स	62456	7451	55005	--
3	जीप	18298	16657	1641	--
4	टॅक्सी	1476	106	1370	--
5	तीन चाकी वाहने (रिक्शा)				
	3-सीटर	12438	291	12147	--
	6-सीटर	3365	3365	0	--
6	दुचाकी वाहने	798839	459	798380	--
7	रुग्णवाहिका	339	324	15	--
8	शाळेच्या बसेस	299	299	0	--
एकूण प्रवासी वाहने		901502	32944	868558	0
माल वाहतूक-वाहने					
1	चार चाकी	26331	20095	6236	--
2	तीन चाकी	5632	367	5265	--
3	ट्रॅक्टर्स	6478	6478	0	--
4	जोड वाहने	5414	0	0	--
5	इतर	1171	1171	0	--
एकूण माल वाहतूक-वाहने		45026	28111	11501	0
जिल्ह्यातील एकूण वाहने		946528	61055	880059	0
परवानाधारकांची संख्या					
1	दुचाकी वाहने	उ.ना.			
2	हलकी वाहने	5535			
3	जड वाहने	17736		X X X	
4	रिक्शा परवान्यांची संख्या	16673			

आधार - प्रादेशिक परिवहन अधिकारी नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 8.5

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची प्रवासी वाहतूक

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष-2006-07

अ.क्र.	बाब	आकडेवारी
(1)	(2)	(3)
1	वर्ष अखेरीस मार्गांची संख्या	262
2	मार्गांची एकूण लांबी (कि.मी.)	25066
3	मार्गांची सरासरी लांबी (कि.मी.)	95.67
4	वर्षातील अस्तित्वात असलेल्या बसगाड्यांची संख्या	540
5	रस्त्यावर धावणा-या बस गाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या	517
6	प्रवाशांची दैनिक सरासरी (संख्या हजारात)	209
7	वाहतुकीमुळे वर्षात मिळालेले उत्पन्न (रुपये हजारात)	971867
8	दर प्रवाशामागे मिळालेले सरासरी उत्पन्न (रुपये दर दिवशी)	12.74

आधार - विभागीय नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 8.6

पोस्ट आणि दूरध्वनी सेवा यांची आकडेवारी

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ - 31 मार्च 2007

अ. क्र.	तालुका	पोस्टांची संख्या	तारघरांची संख्या	पत्रपेट्यांची संख्या	पोस्टमनांची संख्या	पोस्टाची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	वैयक्तिक दूरध्वनी संख्या			सार्वजनिक दूरध्वनी केंद्रांची संख्या (PCO)
							ग्रामीण	नागरी	एकूण	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	नरखेड	26	0	94	27	24	3465	0	3465	97
2	काटोल	35	0	110	42	33	4228	0	4228	101
3	कळमेश्वर	10	0	43	22	8	2809	0	2809	153
4	सावनेर	30	0	108	39	29	6723	0	6723	276
5	पारशिवनी	24	0	94	12	23	3614	0	3614	132
6	रामटेक	30	0	86	31	29	3648	0	3648	174
7	मौदा	12	0	42	15	11	3369	0	3369	51
8	कामठी	17	0	81	46	14	6238	0	6238	244
9	नागपूर(ग्रा)	34	0	132	40	31	929	0	929	19
10	नागपूर(श)	72	1	331	329	1	0	136095	136095	6144
11	हिंगना	7	0	22	18	5	2439	8110	10549	139
12	उमरेड	28	0	95	39	26	5210	-	5210	135
13	कुही	28	0	107	31	27	2004	-	2004	46
14	भिवापूर	10	0	42	11	9	1649	-	1649	27
एकूण जिल्हा		363	1	1387	702	270	46325	144205	190530	7738

आधार:- 1) अधीक्षक, पोस्ट , नागपूर i)(शहरी), ii) (ग्रामिण) 2) अधीक्षक,तारघर, नागपूर

3) महाप्रबंधक, महानगर टेलिफोन निगम,

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कारखान्यातील कामगार संख्या		काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	प्रपत्र न पाठविणारे चालू कारखाने	
			नोंदणी झालेले	बंद	प्रपत्र पाठविणारे चालू	एकूण	पैकी स्त्रिया		संख्या	कामगार संख्या
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	शेतीसंबंधी सेवा(रोपवाटीका रोपे तयार करणे फलोत्पादन)	011	2	0	2	111	54	32	0	0
2	गुरे पालन	014	16	3	9	530	149	118	4	140
3	मासे,मटन,फळे व भाजीपाला यांचे उत्पादन व प्रक्रिया करणे व साठवण करणे	151	48	10	25	486	34	133	13	422
4	दुधाचे पदार्थ तयार करणे	152	11	1	7	715	18	232	3	338
5	गिरणीद्वारे पीठ,भात,दाळ इ. धान्यावर प्रक्रिया उत्पादन	153	24	2	15	210	3	81	7	115
6	पाव,बिस्कीटे,केक वगैरे अन्नपदार्थांचे उत्पादन	154	39	5	31	2189	265	652	3	55
7	मादक पेय पदार्थांचे उत्पादन	155	42	8	26	700	52	208	8	94
8	तंबाखु,तंबाखुची उत्पादन	160	3	0	3	144	0	44	0	0
9	सुत कापडांचे उत्पादन,सुत कातणे, कापड विणकाम त्यावरील प्रक्रिया	171	26	3	21	5701	327	1935	2	57
10	इतर कापडाचे उत्पादन	172	1	0	1	9	0	3	0	0
11	कापडाचे उत्पादने (तयार कपडे धरून)	181	2	2	0	0	0	0	0	0
12	चामडयांच्या उत्पादने व बॅग बनविणे	191	2	0	2	28	0	9	0	0
13	पादत्राणंचे उत्पादन (दुरुस्ती सोडून)	192	2	0	2	35	3	10	0	0
14	लाकूड कापणे व फळया तयार करणे (प्लॉयवुड सोडून)	201	604	80	271	1174	0	322	253	998
15	लाकडाच्या फळया, व प्लॉयवुड व त्यापासून वस्तू बनविणे	202	16	2	12	275	23	75	2	31
16	कागद व कागदापासुन तयार होणा-या वस्तूचे उत्पादने	210	57	4	43	1178	66	376	10	410
17	वर्तमानपत्राची छपाई व प्रकाशन	221	8	0	7	437	4	148	1	18

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कारखान्यातील कामगार संख्या		काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	प्रपत्र न पाठविणारे चालू कारखाने	
			नोंदणी झालेले	बंद	प्रपत्र पाठविणारे चालू	एकूण	पैकी स्त्रिया		संख्या	कामगार संख्या
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
18	छपाई व त्यासंबंधीचे सेवा उद्योग	222	53	8	38	1565	57	462	7	147
19	दगडी कोळशाचे उत्पादन	231	8	1	4	50	12	15	3	34
20	पेट्रोलियम पदार्थाचे शुद्धीकरण, एल.पी.जी. गॅस, मेनबत्त्या तयार करणे इ.	232	9	3	6	85	1	26	0	0
21	रासायनिक वस्तुचे उत्पादन उदा. फिनाइल, टरपेटाइन, इत्यादी (रासायनिक खते सोडून)	241	40	5	27	566	23	152	8	125
22	इतर रासायनिक वस्तूंचे उत्पादन	242	82	9	60	2425	319	730	13	213
23	मनुष्य निर्मित तंतूचे उत्पादन	243	2	1	1	11	0	3	0	0
24	रबरापासून उत्पादन (टायर, टयुब उत्पादने)	251	26	5	15	1831	28	560	6	194
25	प्लास्टिक उत्पादने (पाईप, सुटकेस इत्यादी)	252	45	5	33	1450	42	476	7	210
26	काच आणि काचेच्या वस्तूंचे उत्पादन	261	5	0	5	202	34	61	0	0
27	अधातू खनिज पदार्थाचे उत्पादन	269	110	23	52	1908	375	494	35	1258
28	प्राथमिक स्वरूपाचे लोखंड तयार करणे	271	80	13	51	2977	31	960	16	531
29	धातूचे ओतकाम (सोने, चांदी इतर धातुपासून बनविणे)	272	30	4	17	689	4	202	9	361
30	नॉनफेरस धातूचे ओतकाम	273	25	4	17	2005	17	614	4	78
31	फॅब्रिकेटेड स्ट्रक्चरल धातु उत्पादन (रोलिंग शटर दरवाजा, खिडक्या, तिजो-या इ.),	281	40	9	24	858	18	261	7	335
32	इतर फॅब्रिकेटेड धातुचे उत्पादन (शेतीचे अवजारे बोल्ट, कुलुपे इ.)	289	57	7	43	816	15	245	7	281
33	सामान्य उपयोगासाठी यंत्र व यांत्रिक सामुग्रीचे उत्पादन (वाहतूक मशिनरी वगळून)	291	5	1	4	237	1	72	0	0

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कारखान्यातील कामगार संख्या		काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	प्रपत्र न पाठविणारे चालू कारखाने	
			नोंदणी झालेले	बंद	प्रपत्र पाठविणारे चालू	एकूण	पैकी स्त्रिया		संख्या	कामगार संख्या
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
34	विशेष उपयोगासाठी यंत्र व यंत्र सामग्रीची उत्पादन (शेतीच्या उपयोगासाठी)	292	23	3	17	707	13	215	3	120
35	घरगुती उपयोगासाठी लागणा-या वस्तुचे उत्पादन	293	1	0	1	20	0	6	0	0
36	इलेक्ट्रॉनिक मोटर, जनरेटर, ट्रान्स्फार्मर इ. वस्तुचे उत्पादन	311	13	5	6	150	1	45	2	53
37	विद्युत यंत्रसामुग्री व त्याचे सुटे भागांचे उत्पादन	312	2	1	1	20	0	6	0	0
38	वायरचे उत्पादन	313	3	1	2	179	3	55	0	0
39	विद्युत घट, प्रायमरी सेल्स आणि बॅटरीज यांची निर्मिती	314	6	1	3	16	0	5	2	9
40	विद्युत दिव्यांचे उत्पादन	315	7	1	6	63	31	19	0	0
41	इतर विद्युत उपकरणांचे उत्पादन	319	6	2	3	103	5	31	1	58
42	इलेक्ट्रॉनिक वस्तुचे उत्पादन जसे वॉल्व ,टयुब व इलेक्ट्रॉनिक सुटे भागे इत्यादी	321	1	0	1	66	25	20	0	0
43	इलेक्ट्रॉनिक वस्तुचे उत्पादन जसे दूरचित्रवाणी संच, रेडिओ इत्यादी	322	1	0	1	11	3	3	0	0
44	मोटर वाहन उत्पादन	341	1	1	0	0	0	0	0	0
45	मोटर वाहनांच्या बाहेरील भागाचे उत्पादन	342	6	1	3	545	1	164	2	98

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तांक	कारखाने संख्या			स्तंभ 6 मधील कारखान्यातील कामगार संख्या		काम केलेल्या श्रम दिनांची एकूण संख्या (हजारात)	प्रपत्र न पाठविणारे चालू कारखाने		
			नोंदणी झालेले	बंद	प्रपत्र पाठविणारे चालू	एकूण	पैकी स्त्रिया		संख्या	कामगार संख्या	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	
46	वाहतुकीच्या वाहनांच्या सुट्या भागांचे उत्पादन	343	2	0	2	74	0	22	0	0	
47	रेल्वे व ट्रामचे इंजिन व डबे तयार करणे	352	1	0	1	8	0	2	0	0	
48	इतरत्र वर्गीकरण न केलेल्या वाहतुकीच्या साधनांची निर्मिती	359	3	0	2	48	0	15	1	19	
49	फर्निचर तयार करणे	361	13	1	12	625	14	187	0	0	
50	इतरत्रे उत्पादन उद्योग (दागदागिने तयार करणे, ज्वूलरी, सोन्या चांदीचे दागिने तयार करणे)	369	2	0	2	19	8	6	0	0	
51	विद्युत शक्तीचे उत्पादन	401	4	0	3	3327	54	1214	1	1642	
52	गॅसचे उत्पादन व वाटप	402	8	2	5	146	0	45	1	4	
53	पाण्याची साठवणूक, शुध्दीकरण व पुरवठा	410	5	0	1	24	0	9	4	83	
54	मोटार वाहनाची (घाऊक व किरकोळ) विक्री	501	1	0	0	0	0	0	1	20	
55	मोटार वाहने दुरुस्ती व देखभाल	502	58	2	50	2194	78	687	8	240	
56	पेट्रोलियम पदार्थांची किरकोळ विक्री	505	10	0	7	95	0	35	3	24	
57	शुल्क आकारण किंवा ठेकेदारी तत्वावर घाऊक करणारे दलाल	511	1	1	0	0	0	0	0	0	
58	बिगर शेतकी व पुर्ननिर्माण उत्पादने, टाकाऊ भंगार सामान यांची घाऊक विक्री	514	7	1	5	154	5	46	1	50	
59	विशिष्ट दुकानातील नवीन वस्तूची किरकोळ विक्री	523	1	0	1	5	0	1	0	0	
60	वाहतक व वाहतुकीला सहायक सुविधा (ट्रव्हल एजन्सीज इत्यादी)	630	4	1	3	32	0	10	0	0	
जिल्हा एकूण			--	1710	242	1012	40228	2216	12559	458	8865

तक्ता क्रमांक - 9.2

रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्रांतील आकडेवारी

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2006

अ. क्र.	बाब	संख्या
(1)	(2)	(3)
1	जाहीर केलेल्या रिकाम्या जागांची संख्या	2549
2	रोजगार स्वंरोजगार मार्गदर्शक केंद्राचा उपयोग करणारे मालक	380
3	मागील वर्ष अखेरीस पटावरील उमेदवार	221668
4	चालू वर्षात नवीन नोदंणी केलेले उमेदवार	27569
5	नोकरी मिळालेले उमेदवार	523
6	वर्ष अखेरीस पटावरील उमेदवार	248714
7	नोकरी मिळालेले उमेदवार	523
	अ) खाजगी क्षेत्र	3
	ब) सार्वजनिक क्षेत्र	520
	क) एकूण	523
8	नोकरी मिळालेले उमेदवार	
	अ) अनुसूचित जाती/ अनुसूचित जमाती	233
	ब) इतर	290
	क) एकूण	523
9	रोजगार स्वयंरोजगार योजनेअंतर्गत लाभ प्राप्त झालेले उमेदवार	
	अ) रोजगार	523
	ब) स्वयंरोजगार	1967
10	रोजगार स्वंरोजगार मार्गदर्शक केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र	
	1) वैयक्तिक मार्गदर्शन/ व्यक्तिशः अगर गटामध्ये सल्ला दिलेले	1158
	2) रोजगार स्वंरोजगार मार्गदर्शक केंद्रामध्ये घेण्यात आलेल्या गटांची चर्चा	41
	3) केलेल्या अर्जदारांना नोकरी विषयी/ प्रशिक्षणासाठी/ उमेदवारासाठी मार्गदर्शन दिलेल्यांची संख्या	5623

आधार - जिल्हा रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्र, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 9.3

शासकीय व स्थानिक स्वराज्य संस्थांतील कर्मचा-यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2005

अ. क्र.	बाब	पदांचा तपशील	शासकीय	जिल्हा परिषद	महानगर पालिका	नगर परिषद
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	वर्ग - अ	एकूण मंजूर पदे	1980	286	--	23
		भरलेली पदे	1629	254	--	23
		पैकी स्त्रिया	345	27	--	5
2	वर्ग - ब	एकूण मंजूर पदे	4938	1480	--	199
		भरलेली पदे	4118	1268	--	194
		पैकी स्त्रिया	1435	378	--	59
3	वर्ग - क	एकूण मंजूर पदे	24252	7098	--	906
		भरलेली पदे	21105	6513	--	822
		पैकी स्त्रिया	2440	2960	--	214
4	वर्ग - ड	एकूण मंजूर पदे	9711	1286	--	911
		भरलेली पदे	8615	1044	--	822
		पैकी स्त्रिया	1625	194	--	258
5	एकूण	मंजूर पदे	40881	10150	12791	2039
		भरलेली पदे	35647	9079	10519	1861
		पैकी स्त्रिया	5845	3559	3947	536
6	*इतर वर्ग-इ कर्मचारी	एकूण मंजूर पदे	3929	3663	--	436
		भरलेली पदे	2792	3630	--	430
		पैकी स्त्रिया	836	3366	--	76
7	एकूण	मंजूर पदे (5+6)	44810	13813	12791	2475
		भरलेली पदे	38259	12709	10519	2291
		पैकी स्त्रिया	6681	6925	3947	612

टीप (*)- 'इतर' यामध्ये कार्यव्ययी आस्थापनेवरील, आकस्मिक खर्चातील रोजगार दिले जाणारे, रोजंदारीवरील, अंशकालीन, मानसेवी आणि वरील वर्गात समाविष्ट न झालेले कर्मचारी यांचा समावेश आहे.

टीप - म.न.पा कडील वर्गवारीची माहिती उपलब्ध नाही.

आधार - अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

तक्ता क्रमांक - 9.4

निरनिराळया उद्योगांतील रोजगार

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष :2006-07

अ. क्र.	उद्योग गट	राष्ट्रीय उद्योग संकेतांक	एकूण आस्थापनांची संख्या	माहिती देणा-या आस्थापनांची संख्या	कर्मचारी संख्या			
					शासकीय	निम-शासकीय	खाजगी	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	कृषी	0	33	22	2501	434	412	3347
2	खाणकाम	10	70	61	0	11701	8978	20679
3	वस्तुनिर्माण	20 ते 39	287	251	7507	222	21325	29054
4	बीज निर्मिती, गॅस, पाणी व सांडपाणी सेवा	40 ते 49	62	36	4216	9433	325	13974
5	बांधकाम	50	135	109	392	535	3330	4257
6	घाऊक व किरकोळ व्यापार व हॉटेल व्यवसाय	60 ते 69	170	103	33915	12523	4443	50881
7	परिवहन,गोदामे आणि दळणवळण	70 ते 75	262	176	28448	29893	872	59213
8	वित्त पुरवठा, विमा स्थावर मालमत्ता आणि व्यापार विषयक सेवा	80 ते 83	525	337	7701	2640	16597	26938
9	सामूहिक,सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	90 ते 99	52	39	237	445	340	1022
जिल्हा एकूण			1596	1134	84917	67826	56622	209365

आधार - जिल्हा रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्र, नागपूर

टिप :- (सन 2006-07 मध्ये पुरविण्यात आलेली माहिती अचुक संकेतांकाची आहे. सन 2005-06 मध्ये मात्र पाहिजे त्या संकेतांकाबाबतची माहिती देण्यात आली नव्हती. सोबत दोन्ही वर्षांची माहिती पाठविली आहे.)

तक्ता क्रमांक - 9.5
कृषी व बिगर-कृषी उद्योग

जिल्हा - ठाणे

संदर्भ वर्ष : 1998

अ. क्र.	बाब	* कृषी उद्योग			बिगर-कृषी			कृषी व बिगर-कृषी एकूण		
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	उद्योगांची संख्या									
	1.1 स्वकार्यरत उद्योग**	7869	1833	9702	25311	106841	132152	33180	108674	141854
	1.2 आस्थापना***	668	162	830	11723	32110	43833	12391	32272	44663
	1.3 एकूण	8537	1995	10532	37034	138951	175985	45571	140946	186517
2	मालकीच्या प्रकारानुसार उद्योग									
	2.1 सहकारी	3	1	4	445	948	1393	448	949	1397
	2.2 सार्वजनिक	3	9	12	6003	3439	9442	6006	3448	9454
	2.3 खाजगी	8531	1823	10354	30586	102454	133040	39117	104277	143394
3	मालकाचा विशेष सामाजिक गट (एकूण संस्थांची टक्केवारी)									
	3.1 अनुसूचित जाती	9.16	6.55	8.70	9.5	15.04	13.61	9.44	14.89	13.28
	3.2 अनुसूचित जमाती	8.53	8.62	8.54	6.79	7.38	7.23	7.11	7.41	7.32
4	जागेविरहित कार्यान्वित असलेल्या उद्योगांची एकूणशी टक्केवारी	24.65	18.33	23.53	8.80	18.42	15.95	11.77	18.42	16.46
5	शक्तीवर चालणा-या उद्योगाची एकूण उद्योगांशी टक्केवारी	7.89	3.16	7.06	20.30	19.12	19.43	17.97	18.85	18.59
6	सर्वसाधारणपणे काम करणा-या कामगारांची संख्या									
	6.1 एकूण कामगार	14756	3271	18027	119810	347260	467070	134566	350531	485097
	6.2 वेतनावर काम करणारे कामगार	2193	610	2803	85948	250569	336517	88141	251179	339320
	6.3 वेतनावरील कामगारांची एकूण कामगारांशी टक्केवारी	14.86	18.65	15.55	71.74	72.16	72.05	65.50	71.66	69.95
	6.4 कामगारांची प्रति उद्योग सरासरी संख्या	2	2	2	3	2	3	3	2	3

टीप :- *कृषी उत्पादन व मळे वगळून कृषी संबंधित उद्योग, ** पगारावर एकही कर्मचारी नसलेले उद्योग

***ज्या उद्योगात कमीतकमी एकतरी व्यक्ती पगारावर काम करते असे उद्योग

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1998)

तक्ता क्रमांक: 9.6

प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची आणि नियमित काम करणा-या कामगारांची संख्या

जिल्हा -नागपूर

संदर्भ वर्ष :1998

अ. क्र.	उद्योग गट	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	कृषी	8537	14756	1833	3271	10370	18027
2	खनिज उत्पादन व खाणकाम	63	6614	14	178	77	6792
3	वस्तुनिर्माण	6546	46852	14012	64682	20558	111534
4	बीज, गॅस आणि पाणी पुरवठा	99	528	144	6399	243	6927
5	बांधकाम	628	1360	1513	4592	2141	5952
6	घाऊक व्यापार	174	796	3195	8176	3369	8972
7	किरकोळ व्यापार	12737	19447	42431	74465	55168	93912
8	उपाहारगृहे आणि हॉटेल्स	1678	3633	4147	13772	5825	17405
9	वाहतूक	676	1504	9498	28332	10174	29836
10	साठवण आणि गोदामविषयक	82	256	1043	2471	1125	2727
11	दळणवळण	252	711	1003	4221	1255	4932
12	वित्तीय,विमा,स्थावर मालमत्ता आणि व्यावसायिक सेवा	1200	3111	4978	24446	6178	27557
13	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	12899	34998	24856	115514	37755	150512
14	इतर सेवा (इतरत्र वर्गीकरण न केलेल्या)	0	0	7	12	7	12
15	बिगर- कृषी उद्योग गट (एकूण)	0	0	0	0	0	0
सर्व प्रमुख उद्योग गट (एकूण)		45571	134566	108674	350531	154245	485097

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना -1998)

तक्ता क्रमांक - 9.7

महत्त्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर - कृषी आस्थापनांची व त्यातील कामगारांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष :1998

अ. क्र.	उद्योग गट संकेतांक	उद्योग गट	आस्थापना			आस्थापनेवरील कामगार		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	0	कृषी	668	162	830	2193	610	2803
2	1	खाणकाम व दगडकाम	59	11	70	6602	172	6774
3	2 व 3	वस्तुनिर्माण	1601	4869	6470	39553	49958	89511
4	4	वीज,गॅस व पाणी पुरवठा	98	136	234	527	6387	6914
5	5	बांधकाम	48	495	543	664	3420	4084
6	6	घाऊक व्यापार	43	1380	1423	626	5877	6503
7	6	किरकोळ व्यापार	1743	10301	12044	4715	32984	37699
8	6	उपाहारगृहे व हॉटेल्स	571	1856	2427	1911	10437	12348
9	7	वाहतूक	289	993	1282	1031	19564	20595
10	7	साठवण व गोदाम विषयक	46	495	541	217	1870	2087
11	7	दळणवळण	221	500	721	673	3601	4274
12	8	वित्तीय, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यावसायिक सेवा	555	2221	2776	2285	20945	23230
13	9	सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	6449	8851	15300	27144	95348	122492
14	10	इतर	0	2	2	0	6	6
एकूण			12391	32272	44663	88141	251179	339320

आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई (आर्थिक गणना-1998)

अ. क्र.	तालुका	बाब	प्राथमिक संस्था					माध्यमिक संस्था				
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	नरखेड	एकूण	0	126	9	4	139	0	1	26	1	28
		पैकी मुलींकरिता	0	3	1	0	4	0	0	3	0	3
2	काटोल	एकूण	2	146	6	6	160	0	3	24	4	31
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
3	कळमेश्वर	एकूण	0	84	5	6	95	0	0	19	1	20
		पैकी मुलींकरिता	0	2	1	0	3	0	0	3	0	3
4	सावनेर	एकूण	0	123	7	15	145	0	2	20	5	27
		पैकी मुलींकरिता	0	5	0	0	5	0	0	2	0	2
5	पारशिवनी	एकूण	0	95	11	7	113	1	0	12	5	18
		पैकी मुलींकरिता	0	3	2	0	5	0	0	2	0	2
6	रामटेक	एकूण	1	132	8	4	145	0	2	18	3	23
		पैकी मुलींकरिता	0	1	0	0	1	0	0	2	0	2
7	मौदा	एकूण	0	124	4	4	132	0	0	16	2	18
		पैकी मुलींकरिता	0	3	0	0	3	0	0	0	0	0
8	कामठी	एकूण	2	102	22	7	133	0	1	27	4	32
		पैकी मुलींकरिता	0	5	1	0	6	0	0	2	0	2
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	0	132	11	20	163	0	1	18	7	26
		पैकी मुलींकरिता	0	2	0	0	2	0	0	1	0	1
10	नागपूर(श)	एकूण	4	237	278	202	721	2	21	131	76	230
		पैकी मुली	0	29	9	5	43	0	0	17	3	20
11	हिंगणा	एकूण	0	108	13	1	122	0	2	14	2	18
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
12	उमरेड	एकूण	0	129	12	6	147	0	1	13	1	15
		पैकी मुलींकरिता	0	5	0	0	5	0	0	4	0	4
13	कुही	एकूण	0	136	7	1	144	0	0	23	0	23
		पैकी मुलींकरिता	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
14	भिवापूर	एकूण	0	105	4	1	110	0	1	14	0	15
		पैकी मुलींकरिता	0	5	0	0	5	0	0	0	0	0
एकूण जिल्हा		एकूण	9	1779	397	284	2469	3	35	375	111	524
		पैकी मुलींकरिता	0	64	14	5	83	0	0	41	3	44

जिल्हा -

संदर्भ वर्ष:2006-07

अ. क्र.	तालुका	बाब	उच्च माध्यमिक संस्था					महाविद्यालये (सर्व)					एकूण शैक्षणिक संस्था
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित		
(1)	(2)	(3)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)
1	नरखेड	एकूण	0	1	12	0	13	0	0	5	4	9	189
		पैकी मुलींकरिता	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	9
2	काटोल	एकूण	0	1	7	1	9	0	0	2	6	8	208
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	5
3	कळमेश्वर	एकूण	0	1	6	0	7	0	0	3	0	3	125
		पैकी मुलींकरिता	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	7
4	सावनेर	एकूण	0	0	12	0	12	0	0	2	2	4	188
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7
5	पारशिवनी	एकूण	1	0	4	0	5	0	0	1	0	1	137
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7
6	रामटेक	एकूण	0	1	6	0	7	0	0	2	3	5	180
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
7	मौदा	एकूण	0	1	5	0	6	0	0	1	2	3	159
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
8	कामठी	एकूण	1	0	6	0	7	0	0	3	8	11	183
		पैकी मुलींकरिता	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	9
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	0	0	10	0	10	0	0	25	32	57	256
		पैकी मुलींकरिता	0	0	1	0	1	0	0	1	3	4	8
10	नागपूर(श)	एकूण	2	3	76	19	100	10	1	25	89	125	1176
		पैकी मुली	0	0	16	0	16	0	0	9	8	17	96
11	हिंगणा	एकूण	0	0	7	0	7	0	0	1	1	2	149
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
12	उमरेड	एकूण	0	0	8	0	8	0	0	1	5	6	176
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	10
13	कुही	एकूण	0	1	11	0	12	0	0	2	0	2	181
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
14	भिवापूर	एकूण	0	1	1	0	2	0	0	1	0	1	128
		पैकी मुलींकरिता	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
एकूण जिल्हा		एकूण	4	10	171	20	205	10	1	74	152	237	3435
		पैकी मुलींकरिता	0	0	20	0	20	0	0	11	14	25	172

आधार - शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

तक्ता क्रमांक - 10.2
शैक्षणिक संस्थांतील शिक्षक

संदर्भ वर्ष:2006-07

अ. क्र.	तालुका	बाब	प्राथमिक शिक्षक					माध्यमिक शिक्षक				
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	नरखेड	एकूण	0	507	37	28	572	0	14	198	9	221
		पैकी स्त्रिया	0	179	13	23	215	0	8	25	4	37
2	काटोल	एकूण	24	528	80	31	663	0	45	232	29	306
		पैकी स्त्रिया	14	213	32	23	282	0	29	28	17	74
3	कळमेश्वर	एकूण	0	361	21	34	416	0	0	166	12	178
		पैकी स्त्रिया	0	193	14	21	228	0	0	24	7	31
4	सावनेर	एकूण	0	585	37	68	690	0	72	193	38	303
		पैकी स्त्रिया	0	279	22	36	337	0	55	30	24	109
5	पारशिवनी	एकूण	0	399	96	36	531	17	0	170	38	225
		पैकी स्त्रिया	0	187	76	33	296	5	0	24	21	50
6	रामटेक	एकूण	8	452	74	25	559	0	17	165	28	210
		पैकी स्त्रिया	6	207	31	22	266	0	9	25	26	60
7	मौदा	एकूण	0	475	20	18	513	0	0	165	20	185
		पैकी स्त्रिया	0	219	12	15	246	0	0	24	9	33
8	कामठी	एकूण	12	511	173	39	735	0	19	455	22	496
		पैकी स्त्रिया	9	334	117	37	497	0	8	149	14	171
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	0	571	83	93	747	0	12	90	33	135
		पैकी स्त्रिया	0	393	47	84	524	0	5	37	17	59
10	नागपूर(श)	एकूण	27	1572	2206	1149	4954	38	471	1599	625	2733
		पैकी स्त्रिया	23	1156	1794	954	3927	23	235	1190	364	1812
10	हिंगणा	एकूण	0	523	84	12	619	0	26	126	16	168
		पैकी स्त्रिया	0	319	36	8	363	0	15	24	9	48
11	उमरेड	एकूण	0	461	64	44	569	0	17	245	10	272
		पैकी स्त्रिया	0	219	27	33	279	0	11	53	6	70
12	कुही	एकूण	0	449	41	4	494	0	0	169	0	169
		पैकी स्त्रिया	0	184	14	3	201	0	0	29	0	29
13	भिवापूर	एकूण	0	333	27	13	373	0	12	94	0	106
		पैकी स्त्रिया	0	99	11	9	119	0	3	18	0	21
एकूण जिल्हा		एकूण	71	7727	3043	1594	12435	55	705	4067	880	5707
		पैकी स्त्रिया	52	4181	2246	1301	7780	28	378	1680	518	2604

अ. क्र.	तालुका	बाब	उच्च माध्यमिक शिक्षक					महाविद्यालयातील शिक्षक (सर्व)					एकूण
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित		
(1)	(2)	(3)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)
1	नरखेड	एकूण	0	34	257	0	291	0	0	24	12	36	1120
		पैकी स्त्रिया	0	14	70	0	84	0	0	5	2	7	343
2	काटोल	एकूण	0	17	187	26	230	0	0	47	12	59	1258
		पैकी स्त्रिया	0	8	74	14	96	0	0	6	6	12	464
3	कळमेश्वर	एकूण	0	45	161	0	206	0	0	34	0	34	834
		पैकी स्त्रिया	0	20	64	0	84	0	0	7	0	7	350
4	सावनेर	एकूण	0	0	437	0	437	0	0	22	7	29	1459
		पैकी स्त्रिया	0	0	112	0	112	0	0	5	2	7	565
5	पारशिवनी	एकूण	26	0	152	0	178	0	0	7	0	7	941
		पैकी स्त्रिया	8	0	80	0	88	0	0	0	0	0	434
6	रामटेक	एकूण	0	13	202	0	215	0	0	11	126	137	1121
		पैकी स्त्रिया	0	6	73	0	79	0	0	1	24	25	430
7	मौदा	एकूण	0	31	139	0	170	0	0	11	0	11	879
		पैकी स्त्रिया	0	13	21	0	34	0	0	1	0	1	314
8	कामठी	एकूण	61	0	251	8	320	0	0	73	32	105	1656
		पैकी स्त्रिया	39	0	108	3	150	0	0	18	7	25	843
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	0	0	306	0	306	0	0	201	199	400	1588
		पैकी स्त्रिया	0	0	115	0	115	0	0	67	41	108	806
10	नागपूर(श)	एकूण	95	60	3531	188	3874	442	32	857	954	2285	13846
		पैकी स्त्रिया	63	28	1794	111	1996	98	2	374	304	778	8513
10	हिंगणा	एकूण	0	0	186	0	186	0	0	12	0	12	985
		पैकी स्त्रिया	0	0	48	0	48	0	0	3	0	3	462
11	उमरेड	एकूण	0	0	213	0	213	0	0	37	10	47	1101
		पैकी स्त्रिया	0	0	50	0	50	0	0	18	0	18	417
12	कुही	एकूण	0	17	220	0	237	0	0	16	0	16	916
		पैकी स्त्रिया	0	6	25	0	31	0	0	2	0	2	263
13	भिवापूर	एकूण	0	23	40	0	63	0	0	7	0	7	549
		पैकी स्त्रिया	0	7	11	0	18	0	0	1	0	1	159
एकूण जिल्हा		एकूण	182	240	6282	222	6926	442	32	1359	1352	3185	28253
		पैकी स्त्रिया	110	102	2645	128	2985	98	2	508	386	994	14363

आधार - शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

अ. क्र.	तालुका	बाब	प्राथमिक विद्यार्थी					माध्यमिक विद्यार्थी				
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	नरखेड	एकूण	0	13158	1386	263	14807	0	643	6482	45	7170
		पैकी मुली	0	6500	679	126	7305	0	301	3067	24	3392
2	काटोल	एकूण	426	14405	1532	674	17037	0	2239	8635	298	11172
		पैकी मुली	204	7058	751	330	8343	0	1062	4053	143	5258
3	कळमेश्वर	एकूण	0	10370	699	625	11694	0	0	6168	86	6254
		पैकी मुली	0	5081	335	304	5720	0	0	2935	41	2976
4	सावनेर	एकूण	0	18483	1827	1564	21874	0	2810	7483	1551	11844
		पैकी मुली	0	9057	895	766	10718	0	1331	3595	748	5674
5	पारशिवनी	एकूण	0	11133	3188	564	14885	240	0	6119	1050	7409
		पैकी मुली	0	5344	1530	270	7144	112	0	3010	498	3620
6	रामटेक	एकूण	302	12094	2763	731	15890	0	535	7592	567	8694
		पैकी मुली	143	5779	1353	344	7619	0	252	3683	270	4205
7	मौदा	एकूण	0	13047	606	209	13856	0	0	6623	192	6815
		पैकी मुली	0	6388	303	98	6789	0	0	3175	91	3266
8	कामठी	एकूण	417	11573	7852	2479	22321	0	425	13094	436	13955
		पैकी मुली	204	5874	3847	1215	11140	0	199	6428	210	6837
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	0	12583	3559	3331	19473	0	701	4575	632	5908
		पैकी मुली	0	7503	1744	1632	10879	0	328	2162	299	2789
10	नागपूर(श)	एकूण	699	48044	114054	50262	213059	1082	11715	82275	18555	113627
		पैकी मुली	291	21724	55352	21746	99113	509	5625	39455	9050	54639
11	हिंगणा	एकूण	0	14453	4653	265	19371	0	1318	4628	296	6242
		पैकी मुली	0	7081	2298	127	9506	0	619	2189	143	2951
12	उमरेड	एकूण	0	12424	1952	1116	15492	0	652	5904	110	6666
		पैकी मुली	0	6087	956	547	7590	0	312	2863	51	3226
13	कुही	एकूण	0	11694	1554	174	13422	0	0	5795	0	5795
		पैकी मुली	0	5730	761	85	6576	0	0	2783	0	2783
14	भिपापूर	एकूण	0	8488	329	257	9074	0	397	3651	0	4048
		पैकी मुली	0	4159	161	123	4443	0	186	1715	0	1901
एकूण जिल्हा		एकूण	1844	211949	145948	62514	422255	1322	21435	169024	23818	215599
		पैकी मुली	842	103365	70965	27713	202885	621	10215	81113	11568	103517

जिल्हा -

संदर्भ वर्ष:2006-07

अ. क्र.	तालुका	बाब	उच्च माध्यमिक विद्यार्थी					महाविद्यालयातील विद्यार्थी (सर्व)					एकूण
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित		
(1)	(2)	(3)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)
1	नरखेड	एकूण	0	1295	8899	0	10194	0	0	1249	413	1662	33833
		पैकी मुली	0	621	4262	0	4883	0	0	757	168	925	16505
2	काटोल	एकूण	0	461	5534	301	6296	0	0	1729	433	2162	36667
		पैकी मुली	0	219	2664	180	3063	0	0	925	292	1217	17881
3	कळमेश्वर	एकूण	0	1996	5264	0	7260	0	0	986	0	986	26194
		पैकी मुली	0	951	2526	0	3477	0	0	630	0	630	12803
4	सावनेर	एकूण	0	0	15274	0	15274	0	0	1227	209	1436	50428
		पैकी मुली	0	0	7325	0	7325	0	0	732	62	794	24511
5	पारशिवनी	एकूण	450	0	5061	0	5511	0	0	362	0	362	28167
		पैकी मुली	215	0	2531	0	2746	0	0	190	0	190	13700
6	रामटेक	एकूण	0	315	6600	0	6915	0	0	341	1863	2204	33703
		पैकी मुली	0	148	3134	0	3282	0	0	245	446	691	15797
7	मौदा	एकूण	0	1126	6500	0	7626	0	0	415	105	520	28817
		पैकी मुली	0	540	3065	0	3605	0	0	230	43	273	13933
8	कामठी	एकूण	962	0	10035	129	11126	0	0	1997	1098	3095	50497
		पैकी मुली	463	0	5028	63	5554	0	0	1028	325	1353	24884
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	0	0	10025	0	10025	0	0	10249	4758	15007	50413
		पैकी मुली	0	0	4762	0	4762	0	0	5738	1568	7306	25736
10	नागपूर(श)	एकूण	2198	455	123620	4678	130951	3271	615	37812	29445	71143	528780
		पैकी मुली	987	220	59806	2272	63285	2028	136	21682	10628	34474	251511
11	हिंगणा	एकूण	0	0	6528	0	6528	0	0	589	0	589	32730
		पैकी मुली	0	0	3107	0	3107	0	0	257	0	257	15821
12	उमरेड	एकूण	0	0	10074	0	10074	0	0	1026	537	1563	33795
		पैकी मुली	0	0	4834	0	4834	0	0	359	191	550	16200
13	कुही	एकूण	0	513	8180	0	8693	0	0	819	0	819	28729
		पैकी मुली	0	245	3925	0	4170	0	0	449	0	449	13978
14	भिपापूर	एकूण	0	821	1120	0	1941	0	0	285	0	285	15348
		पैकी मुली	0	390	536	0	926	0	0	166	0	166	7436
एकूण जिल्हा		एकूण	3610	6982	222714	5108	238414	3271	615	59086	38861	101833	978101
		पैकी मुली	1665	3334	107505	2515	115019	2028	136	33388	13723	49275	470696

आधार - शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

अ. क्र	तालुका	बाब	प्राथमिक विद्यार्थी					माध्यमिक विद्यार्थी				
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	नरखेड	एकूण	0	2632	277	53	2962	0	306	1281	8	1595
		पैकी मुली	0	1289	136	26	1451	0	145	622	4	771
2	काटोल	एकूण	86	2881	306	135	3408	0	435	1709	139	2283
		पैकी मुली	42	1411	150	66	1669	0	209	835	67	1111
3	कळमेश्वर	एकूण	0	2074	1398	125	3597	0	0	1221	16	1237
		पैकी मुली	0	1016	685	61	1762	0	0	586	7	593
4	सावनेर	एकूण	0	3697	365	313	4375	0	547	1481	291	2319
		पैकी मुली	0	1811	179	153	2143	0	268	725	149	1142
5	पारशिवनी	एकूण	0	2227	638	113	2978	60	0	1247	208	1515
		पैकी मुली	0	1091	312	55	1458	28	0	608	99	735
6	रामटेक	एकूण	60	2419	553	146	3178	0	101	1505	111	1717
		पैकी मुली	28	1185	271	72	1556	0	43	734	53	830
7	मौदा	एकूण	0	2609	130	32	2771	0	0	1321	38	1359
		पैकी मुली	0	1279	61	18	1358	0	0	645	18	663
8	कामठी	एकूण	83	2315	1571	496	4465	0	81	2686	83	2850
		पैकी मुली	41	1134	769	243	2187	0	39	1314	41	1394
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	0	2516	712	113	3341	0	135	907	123	1165
		पैकी मुली	0	1233	349	55	1637	0	65	436	59	560
10	नागपूर(श)	एकूण	139	9609	22811	10052	42611	215	2335	16586	3643	22779
		पैकी मुली	69	4708	11177	4926	20880	104	1139	8121	1785	11149
11	हिंगणा	एकूण	0	2891	931	53	3875	0	261	923	51	1235
		पैकी मुली	0	1416	455	26	1897	0	128	441	22	591
12	उमरेड	एकूण	0	2485	391	223	3099	0	130	1175	20	1325
		पैकी मुली	0	1218	191	109	1518	0	62	576	9	647
13	कुही	एकूण	0	2339	311	35	2685	0	0	1155	0	1155
		पैकी मुली	0	1146	152	17	1315	0	0	565	0	565
14	भिपापूर	एकूण	0	1698	66	51	1815	0	78	730	0	808
		पैकी मुली	0	831	32	25	888	0	37	342	0	379
एकूण जिल्हा		एकूण	368	42392	30460	11940	85160	275	4409	33927	4731	43342
		पैकी मुली	180	20768	14919	5852	41719	132	2135	16550	2313	21130

जिल्हा - नागपूर.

संदर्भ वर्ष:2006-07

अ. क्र	तालुका	बाब	उच्च माध्यमिक विद्यार्थी					महाविद्यालयातील विद्यार्थी (सर्व)					एकूण
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित		
(1)	(2)	(3)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)
1	नरखेड	एकूण	0	256	1780	0	2036	0	0	163	55	218	6811
		पैकी मुली	0	125	873	0	998	0	0	100	18	118	3338
2	काटोल	एकूण	0	90	1201	58	1349	0	0	228	72	300	7340
		पैकी मुली	0	44	530	29	603	0	0	121	52	173	3556
3	कळमेश्वर	एकूण	0	389	1051	0	1440	0	0	210	0	210	6484
		पैकी मुली	0	188	514	0	702	0	0	123	0	123	3180
4	सावनेर	एकूण	0	0	3050	0	3050	0	0	186	27	213	9957
		पैकी मुली	0	0	1485	0	1485	0	0	104	9	113	4883
5	पारशिवनी	एकूण	89	0	1068	0	1157	0	0	87	0	87	5737
		पैकी मुली	42	0	518	0	560	0	0	37	0	37	2790
6	रामटेक	एकूण	0	62	1318	0	1380	0	0	56	190	246	6521
		पैकी मुली	0	28	642	0	670	0	0	43	53	96	3152
7	मौदा	एकूण	0	223	1298	0	1521	0	0	52	23	75	5726
		पैकी मुली	0	108	635	0	743	0	0	32	11	43	2807
8	कामठी	एकूण	195	0	2102	26	2323	0	0	568	192	760	10398
		पैकी मुली	96	0	1026	12	1134	0	0	314	93	407	5122
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	0	0	1995	0	1995	0	0	2076	716	2792	9293
		पैकी मुली	0	0	975	0	975	0	0	1160	304	1464	4636
10	नागपूर(श)	एकूण	444	91	24809	920	26264	1094	97	8705	4077	13973	105627
		पैकी मुली	216	40	12162	194	12612	653	27	4961	1833	7474	52115
11	हिंगणा	एकूण	0	0	1301	0	1301	0	0	133	0	133	6544
		पैकी मुली	0	0	624	0	624	0	0	54	0	54	3166
12	उमरेड	एकूण	0	0	2015	0	2015	0	0	151	134	285	6724
		पैकी मुली	0	0	987	0	987	0	0	53	59	112	3264
13	कुही	एकूण	0	105	1634	0	1739	0	0	239	0	239	5818
		पैकी मुली	0	49	801	0	850	0	0	146	0	146	2876
14	भिपापूर	एकूण	0	162	223	0	385	0	0	100	0	100	3108
		पैकी मुली	0	82	104	0	186	0	0	62	0	62	1515
एकूण जिल्हा		एकूण	728	1378	44845	1004	47955	1094	97	12954	5486	19631	196088
		पैकी मुली	354	664	21876	235	23129	653	27	7310	2432	10422	96400

आधार - शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

अ.क्र.	तालुका	बाब	प्राथमिक विद्यार्थी					माध्यमिक विद्यार्थी				
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	नरखेड	एकूण	0	1578	166	32	1776	0	76	771	5	852
		पैकी मुली	0	773	81	16	870	0	37	379	2	418
2	काटोल	एकूण	68	1729	184	81	2062	0	263	1033	36	1332
		पैकी मुली	33	847	90	39	1009	0	129	501	18	648
3	कळमेश्वर	एकूण	0	1244	84	75	1403	0	0	738	9	747
		पैकी मुली	0	610	41	37	688	0	0	363	4	367
4	सावनेर	एकूण	0	2218	219	188	2625	0	336	893	181	1410
		पैकी मुली	0	1087	107	92	1286	0	163	429	86	678
5	पारशिवनी	एकूण	0	1336	382	68	1786	31	0	757	126	914
		पैकी मुली	0	641	184	32	857	14	0	359	61	434
6	रामटेक	एकूण	48	1451	332	88	1919	0	69	986	73	1128
		पैकी मुली	24	696	159	43	922	0	32	482	36	550
7	मौदा	एकूण	0	1566	86	11	1663	0	0	791	23	814
		पैकी मुली	0	767	42	6	815	0	0	385	10	395
8	कामठी	एकूण	50	1389	942	297	2678	0	52	1621	52	1725
		पैकी मुली	24	666	461	145	1296	0	23	791	24	838
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	0	1510	427	399	2336	0	84	548	70	702
		पैकी मुली	0	739	205	192	1136	0	41	265	29	335
10	नागपूर(श)	एकूण	77	5765	13686	6031	25559	128	1404	9955	2001	13488
		पैकी मुली	36	2824	6569	2955	12384	54	673	4878	1078	6683
11	हिंगणा	एकूण	0	1734	558	32	2324	0	158	551	35	744
		पैकी मुली	0	832	274	15	1121	0	78	269	16	363
12	उमरेड	एकूण	0	1491	234	134	1859	0	78	707	13	798
		पैकी मुली	0	715	112	64	891	0	37	345	4	386
13	कंही	एकूण	0	1403	186	21	1610	0	0	694	0	694
		पैकी मुली	0	688	91	9	788	0	0	341	0	341
14	भिवापूर	एकूण	0	1019	39	31	1089	0	48	436	0	484
		पैकी मुली	0	489	19	15	523	0	22	214	0	236
एकूण जिल्हा		एकूण	243	25433	17525	7488	50689	159	2568	20481	2624	25832
		पैकी मुली	117	12374	8435	3660	24586	68	1235	10001	1368	12672

अ.क्र.	तालुका	बाब	उच्च माध्यमिक विद्यार्थी					महाविद्यालयातील विद्यार्थी (सर्व)					एकूण
			शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	शासकीय	स्थानिक संस्था	खाजगी		एकूण	
					अनुदानित	विना अनुदानित				अनुदानित	विना अनुदानित		
(1)	(2)	(3)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)
1	नरखेड	एकूण	0	156	1060	0	1216	0	0	68	6	74	3918
		पैकी मुली	0	74	514	0	588	0	0	39	2	41	1917
2	काटोल	एकूण	0	55	662	36	753	0	0	65	16	81	4228
		पैकी मुली	0	26	321	16	363	0	0	25	10	35	2055
3	कळमेश्वर	एकूण	0	236	632	0	868	0	0	37	0	37	3055
		पैकी मुली	0	115	305	0	420	0	0	24	0	24	1499
4	सावनेर	एकूण	0	0	1825	0	1825	0	0	22	13	35	5895
		पैकी मुली	0	0	897	0	897	0	0	11	4	15	2876
5	पारशिवनी	एकूण	59	0	644	0	703	0	0	12	0	12	3415
		पैकी मुली	26	0	314	0	340	0	0	3	0	3	1634
6	रामटेक	एकूण	0	38	783	0	821	0	0	36	17	53	3921
		पैकी मुली	0	17	382	0	399	0	0	22	4	26	1897
7	मौदा	एकूण	0	136	779	0	915	0	0	24	4	28	3420
		पैकी मुली	0	65	376	0	441	0	0	15	3	18	1669
8	कामठी	एकूण	115	0	1265	15	1395	0	0	49	47	96	5894
		पैकी मुली	56	0	618	7	681	0	0	29	8	37	2852
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	0	0	1202	0	1202	0	0	390	199	589	4829
		पैकी मुली	0	0	591	0	591	0	0	204	36	240	2302
10	नागपूर(श)	एकूण	263	55	14893	555	15766	156	15	1930	746	2847	57660
		पैकी मुली	129	24	7293	269	7715	75	4	1065	316	1460	28242
11	हिंगणा	एकूण	0	0	848	0	848	0	0	45	0	45	3961
		पैकी मुली	0	0	411	0	411	0	0	19	0	19	1914
12	उमरेड	एकूण	0	0	1207	0	1207	0	0	51	14	65	3929
		पैकी मुली	0	0	588	0	588	0	0	13	5	18	1883
13	कंही	एकूण	0	62	981	0	1043	0	0	9	0	9	3356
		पैकी मुली	0	30	472	0	502	0	0	6	0	6	1637
14	भिवापूर	एकूण	0	96	134	0	230	0	0	15	0	15	1818
		पैकी मुली	0	45	62	0	107	0	0	9	0	9	875
एकूण जिल्हा	एकूण	एकूण	437	834	26915	606	28792	156	15	2753	1062	3986	109299
		पैकी मुली	211	396	13144	292	14043	75	4	1484	388	1951	53252

आधार - शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

तक्ता क्रमांक - 10.6

शारीरिक शिक्षण महाविद्यालये, क्रीडांगणे, क्रीडा संस्था आणि क्रीडा शिष्यवृत्तीधारक

जिल्हा- नागपूर

संदर्भ वर्ष-2006-07

अ. क्र.	तालुका	शारीरिक शिक्षण महाविद्यालये (संख्या)	अधिकृत क्रीडांगणे, व्यायाम शाळा (संख्या)		खेळाच्या स्टेडियमची संख्या	अधिकृत जलतरण तलाव (संख्या)	वर्षात घेतलेली क्रीडा प्रशिक्षण शिबिरे (संख्या)	राज्यपातळीवर निवड झालेल्या खेळाडूंची संख्या		क्रीडा शिष्यवृत्ती धारकांची संख्या	
			क्रीडांगणे	व्यायाम शाळा				एकूण	पैकी मुली	एकूण	पैकी मुली
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	नरखेड	1	12	7	0	1	1	10	0	0	0
2	काटोल	1	23	7	1	1	0	83	36	8	1
3	कळमेश्वर	0	14	6	0	0	1	2	0	0	0
4	सावनेर	1	13	6	0	0	0	3	0	2	1
5	पारशिवनी	0	14	9	0	0	0	0	0	0	0
6	रामटेक	0	19	13	0	0	1	4	2	0	0
7	मौदा	1	9	7	0	0	0	0	2	1	0
8	कामठी	2	27	15	0	1	1	1	3	3	0
9	नागपूर(ग्रा)	3	11	17	0	3	1	7	7	12	2
10	नागपूर(श)	10	140	22	4	13	10	922	422	100	40
11	हिंगना	0	15	8	0	0	0	0	0	0	0
12	उमरेड	1	20	10	0	0	0	4	3	0	0
13	कुही	0	13	12	0	0	0	2	0	0	0
14	भिवापूर	0	11	4	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा एकूण		20	341	143	5	19	15	1038	475	126	44

आधार - जिल्हा क्रीडा अधिकारी, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 10.7
इयत्तानिहाय विद्यार्थ्यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर.

संदर्भ वर्ष - 30 सप्टेंबर, 2007

अ. क्र.	तालुका	इयत्ता						
		1 ली	2 री	3 री	4 थी	5 वी	6 वी	7 वी
	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	नरखेड	2892	2809	2862	3046	2688	2630	2613
2	काटोल	3769	3112	3062	3124	3115	3036	3017
3	कळमेश्वर	2203	2249	2287	2337	2285	2243	2340
4	सावनेर	4402	4379	4592	4541	4650	4551	4428
5	पारशिवनी	2931	2922	2906	2967	2495	2556	2475
6	रामटेक	3393	3326	3142	3133	2938	2846	2754
7	मौदा	2671	2613	2525	2553	2697	2717	2741
8	कामठी	4607	4494	4446	4419	4574	4432	4289
9	नागपूर(ग्रा)	3606	3623	3617	3584	3502	3364	3204
10	नागपूर(श)	45658	44328	42573	39265	41619	42621	41547
11	हिंगना	3460	3489	3365	3474	3330	3204	3121
12	उमरेड	3162	3196	3042	3113	2991	2820	2806
13	कुही	2597	2498	2422	2534	2498	2399	2547
14	भिवापूर	1619	1633	1629	1598	1507	1470	1409
एकूण जिल्हा		86970	84671	82470	79688	80889	80889	79291

तक्ता क्रमांक - 10.7 (पुढे चालू)

जिल्हा - नागपूर.

अ. क्र.	तालुका	इयत्ता					
		8 वी	9 वी	10 वी	11 वी	12 वी	एकूण
	(2)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)
1	नरखेड	3159	2903	3059	1773	1737	32171
2	काटोल	3270	3121	2930	1503	1446	34505
3	कळमेश्वर	2579	2365	2115	1146	1059	25208
4	सावनेर	4741	4602	3887	2132	2087	48992
5	पारशिवनी	2653	2530	1892	756	722	27805
6	रामटेक	2753	2723	2483	1044	964	31499
7	मौदा	2746	2610	2291	1072	1061	28297
8	कामठी	4590	4244	3212	2107	1988	47402
9	नागपूर(ग्रा)	3147	3016	2539	1128	1076	35406
10	नागपूर(श)	42105	39963	31998	23138	22822	457637
11	हिंगना	2526	2266	1977	984	945	32141
12	उमरेड	3011	3010	2220	1463	1398	32232
13	कुही	2534	2581	2514	1411	1375	27910
14	भिवापूर	1341	1239	928	352	338	15063
एकूण जिल्हा		81155	77173	64045	40009	39018	876268

आधार - शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

तक्ता क्रमांक - 11.1

सार्वजनिक व शासन सहाय्यीत वैद्यकीय सुविधांची माहिती

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष:2006-07

अ. क्र.	तालुका	संख्या						
		रुग्णालये	दवाखाने	प्रसूतिगृहे	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	उपकेंद्रे	डॉक्टर व वैद्य	परिचारिका
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	नरखेड	2	7	1	4	27	10	37
2	काटोल	2	7	1	3	28	9	39
3	कळमेश्वर	2	3	1	4	21	10	33
4	सावनेर	1	3	0	5	29	8	36
5	पारशिवनी	2	3	0	5	23	13	35
	रामटेक	3	2	0	5	31	14	44
7	मौदा	0	5	0	4	22	7	25
8	कामठी	2	3	1	2	23	11	34
9	नागपूर (ग्रा)	0	3	0	2	17	4	17
10	नागपूर(श)	15	100	12	0	0	374	1520
11	हिंगना	2	5	1	4	22	11	31
12	उमरेड	2	5	0	4	24	11	32
13	कुही	2	10	0	4	29	11	40
14	भिवापूर	2	6	0	3	18	9	27
एकूण जिल्हा		37	162	17	49	314	502	1950

तक्ता क्रमांक - 11.1

सार्वजनिक व शासन सहाय्यीत वैद्यकीय सुविधांची माहिती

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष:2006-07

अ. क्र.	तालुका	खाटांची संख्या			उपचार केलेले आंतररुग्ण (00)			उपचार केलेले बाह्यरुग्ण (00)		
		एकूण	एकूण पैकी स्त्रियां साठी	एकूण पैकी मुलां साठी	पुरुष	स्त्रिया	मुले	पुरुष	स्त्रिया	मुले
(1)	(2)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)
1	नरखेड	54	36	18	1188	1958	741	5909	16032	10065
2	काटोल	48	32	16	1739	3041	1163	7387	19818	12444
3	कळमेश्वर	54	36	18	516	744	179	6791	19407	12561
4	सावनेर	30	20	10	102	121	11	231	254	41
5	पारशिवनी	60	40	20	1098	2418	1077	9157	26520	17119
	रामटेक	110	70	40	1307	17886	1271	6841	18927	12289
7	मौदा	24	16	8	31	19	9	5112	5314	172
8	कामठी	62	38	24	3688	6568	2870	51710	85000	33795
9	नागपूर (ग्रा)	12	8	4	0	0	0	1817	1732	41
10	नागपूर(श)	2420	1780	510	7292	6369	915	205438	303672	168765
11	हिंगना	54	36	18	1089	1862	687	52625	61323	10013
12	उमरेड	54	36	18	2280	3757	1473	23143	34157	11051
13	कुही	54	36	18	986	1453	518	23721	35988	11805
14	भिवापूर	48	32	16	291	557	252	20958	27718	7953
एकूण जिल्हा		3084	2216	738	21607	46753	11166	420840	655862	308114

आधार -1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय,नागपूर

2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद,नागपूर

3) आरोग्य अधिकारी, महानगरपालिका नागपूर

तक्ता क्रमांक - 11.2
नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या

जिल्हा -नागपूर

संदर्भ वर्ष: 2003

अ. क्र.	तालुका	एकूण/ ग्रामीण/ नागरी	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या			नोंदलेल्या मृत्यूंची संख्या			बाल मृत्यूंची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	नरखेड	एकूण	1170	1012	2182	839	478	1317	8	12	20
		ग्रामीण	773	683	1456	684	396	1080	8	12	20
		नागरी	397	329	726	155	82	237	0	0	0
2	काटोल	एकूण	1457	1085	2542	674	391	1065	38	21	59
		ग्रामीण	847	578	1425	498	301	799	5	0	5
		नागरी	610	507	1117	176	90	266	33	21	54
3	कळमेश्वर	एकूण	889	685	1574	548	306	854	5	4	9
		ग्रामीण	676	497	1173	421	246	667	4	4	8
		नागरी	213	188	401	127	60	187	1	0	1
4	सावनेर	एकूण	2194	1703	3897	1010	594	1604	10	7	17
		ग्रामीण	768	558	1326	612	398	1010	4	5	9
		नागरी	1426	1145	2571	398	196	594	6	2	8
5	पारशिवनी	एकूण	1822	1250	3072	745	419	1164	9	15	24
		ग्रामीण	834	649	1483	542	323	865	9	14	23
		नागरी	988	601	1589	203	96	299	0	1	1
6	रामटेक	एकूण	1647	1305	2952	668	441	1109	14	19	33
		ग्रामीण	944	721	1665	504	327	831	11	15	26
		नागरी	703	584	1287	164	114	278	3	4	7
7	मौदा	एकूण	946	790	1736	493	327	820	11	10	21
		ग्रामीण	946	790	1736	493	327	820	11	10	21
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	कामठी	एकूण	2205	1806	4011	851	538	1389	3	6	9
		ग्रामीण	532	418	950	392	244	636	2	6	8
		नागरी	1673	1388	3061	459	294	753	1	0	1

तक्ता क्रमांक - 11.2
नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष: 2003

अ. क्र.	तालुका	एकूण/ ग्रामीण/ नागरी	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या			नोंदलेल्या मृत्यूंची संख्या			बाल मृत्यूंची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	1669	1240	2909	821	441	1262	10	5	15
		ग्रामीण	650	534	1184	477	296	773	3	2	5
		नागरी	1019	706	1725	344	145	489	7	3	10
10	नागपूर(श)	एकूण	26156	22170	48326	8231	5986	14217	166	124	290
		ग्रामीण	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		नागरी	26156	22170	48326	8231	5986	14217	166	124	290
11	हिंगणा	एकूण	1697	1258	2955	680	399	1079	24	6	30
		ग्रामीण	1130	830	1960	574	325	899	24	5	29
		नागरी	567	428	995	106	74	180	0	1	1
12	उमरेड	एकूण	1073	973	2046	571	392	963	11	12	23
		ग्रामीण	802	731	1533	381	279	660	7	8	15
		नागरी	271	242	513	190	113	303	4	4	8
13	कुही	एकूण	921	743	1664	470	350	820	12	8	20
		ग्रामीण	921	743	1664	470	350	820	12	8	20
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	भिवापूर	एकूण	581	549	1130	408	286	694	6	7	13
		ग्रामीण	581	549	1130	408	286	694	6	7	13
		नागरी	0	0	0	0	0	0	0	0	0
जिल्हा	जिल्हा	एकूण	44427	36569	80996	17009	11348	28357	327	256	583
		ग्रामीण	10404	8281	18685	6456	4098	10554	106	96	202
		नागरी	34023	28288	62311	10553	7250	17803	221	160	381

आधार - आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

तक्ता क्रमांक - 11.3
विविध कारणानुसार मृत्यूची संख्या

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष - 2003

अ. क्र.	मृत्यूंचे कारण	मृत्यूंची संख्या
(1)	(2)	(3)
अ	<u>साथीचे विकार</u>	
1	हिवताप	21
2	विषमज्वर	17
3	क्षयरोग	219
4	न्युमोनिया/ श्वसन क्रियेसंबधी	621
5	अमांश, अतिसार, गॅस्ट्रो	15
ब	<u>बिगर साथीचे विकार</u>	
1	एडस	0
2	हृदय विकार	1116
3	कर्करोग	286
4	बाळंतपणात मातेचा मृत्यू	0
5	पक्षाघात	0
6	मूत्रपिंड विषयक	0
क	<u>अपघात</u>	
1	आत्महत्या	123
2	रहदारी वाहतूक	50
3	विद्युत धक्का	0
4	भाजणे/ जळणे	138
5	इतर अपघात	424
ड	<u>इतर कारणे</u>	25327
	एकूण मृत्यू	28357

आधार - आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

अ.क्र.	तालुका	ग्रामीण/ एकूण	त्रिगुणी लस	पोलिओ	बीसीजी	गोवर	द्विगुणी (डी.टी.)	धनुर्वात लस		
								10 वर्षे	16 वर्षे	गरोदर स्त्रिया
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	नरखेड	ग्रामीण	2507	2507	2300	2785	2688	2890	2564	2424
		एकूण	2780	2780	2644	3000	3210	3355	3074	2748
2	काटोल	ग्रामीण	2507	2507	2439	2537	2798	2668	2699	2399
		एकूण	3592	3592	3259	3265	3481	3826	3538	3251
3	कळमेश्वर	ग्रामीण	2227	2227	2083	2017	2613	2659	2611	2224
		एकूण	3100	3100	2426	2387	3324	3427	3363	2616
4	सावनेर	ग्रामीण	3534	3534	3604	3402	4619	4834	4651	3746
		एकूण	4068	4068	4592	3964	5061	5511	5032	4469
5	पारशिवनी	ग्रामीण	2933	2933	2715	2733	3421	3489	3542	3504
		एकूण	3159	3159	2891	2912	3672	3859	3880	3704
6	रामटेक	ग्रामीण	2592	2592	2419	2409	3383	2306	3146	2287
		एकूण	3412	3412	3322	3213	4655	3526	4216	3765
7	मौदा	ग्रामीण	2836	2836	2085	2066	2563	2990	2778	2232
		एकूण	2836	2836	2085	2066	2563	2990	2778	2232
8	कामठी	ग्रामीण	2729	2729	2489	2489	1391	1617	1382	2844
		एकूण	4587	4587	4049	4191	2310	2640	1740	4719
9	नागपूर(ग्र)	ग्रामीण	3546	3546	3228	3428	4291	4032	3816	3592
		एकूण	3546	3546	3228	3428	4291	4032	3816	3592
10	नागपूर(श्र)	ग्रामीण	0	0	0	0	0	0	0	0
		एकूण	43642	43642	47813	40680	39311	36369	33789	42335
11	हिंगना	ग्रामीण	3641	3641	3621	3543	4001	4459	4312	3990
		एकूण	3768	3768	3756	3675	4001	4505	4351	4238
12	उमरेड	ग्रामीण	2717	2717	2455	2541	3311	3073	3440	2762
		एकूण	3492	3492	3504	3296	4248	4018	4125	3808
13	कुही	ग्रामीण	2617	2617	2550	2557	3115	3151	3215	2813
		एकूण	2617	2617	2550	2557	3115	3151	3215	2813
14	भिवापूर	ग्रामीण	2820	2820	2745	2806	3836	3766	3692	3042
		एकूण	3029	3029	3499	2992	4243	4324	4277	3339
जिल्हा एकूण		ग्रामीण	37206	37206	34733	35313	42030	42134	41848	37859
		एकूण	87628	87628	89618	81626	87485	85533	81194	87630

आधार - 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय, नागपूर

2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 11.5

कुटुंब कल्याण कार्यक्रम

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2006-07

अ. क्र.	तालुका	एकूण/ग्रामीण	कुटुंब कल्याण केंद्रांची संख्या	जननक्षम जोडप्यांची संख्या	31 मार्च अखेर संरक्षित जोडप्यांची संख्या			
					पुरुष नसबंदी	स्त्रियांची नसबंदी	लूपपध्दती	इतर पध्दतीने
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	नरखेड	एकूण	4	18300	63	1066	986	8
		ग्रामीण	4	18300	63	1066	986	0
2	काटोल	एकूण	4	24207	52	990	875	90
		ग्रामीण	3	18522	51	951	744	0
3	कळमेश्वर	एकूण	4	16200	20	905	849	315
		ग्रामीण	4	16200	20	905	849	0
4	सावनेर	एकूण	6	77654	27	1467	1109	572
		ग्रामीण	5	29463	23	1361	1019	0
5	पारशिवनी	एकूण	5	21043	35	1089	883	637
		ग्रामीण	5	21043	35	1089	883	0
6	रामटेक	एकूण	6	21908	42	1130	817	1620
		ग्रामीण	5	18141	36	998	774	0
7	मौदा	एकूण	4	22276	45	991	933	0
		ग्रामीण	4	22276	45	991	933	0
8	कामठी	एकूण	3	106754	28	1277	810	535
		ग्रामीण	2	17884	23	912	597	0
9	नागपूर(ग्रा)	एकूण	2	23784	35	906	884	0
		ग्रामीण	2	23784	35	906	884	0
10	नागपूर(श)	एकूण	11	325500	130	8742	6485	8098
		ग्रामीण	0	0	0	0	0	0
11	हिंगणा	एकूण	4	27893	36	1395	1045	59
		ग्रामीण	4	27893	36	1395	1045	0
12	उमरेड	एकूण	5	27660	22	1255	997	661
		ग्रामीण	4	20599	16	1058	808	0
13	कुही	एकूण	4	20532	26	1145	917	0
		ग्रामीण	4	20532	26	1145	917	0
14	भिवापूर	एकूण	3	13145	35	681	937	218
		ग्रामीण	3	13145	35	681	637	0
एकूण जिल्हा		एकूण	65	746856	596	23039	18527	12813
		ग्रामीण	49	267782	444	13458	11076	0

आधार :- 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, सामान्य रुग्णालय नागपूर 2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर

अ. क्र.	विकास शीर्ष व उपशीर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनांवर झालेला खर्च						
		बिगर - आदिवासी योजना	आदिवासी उपयोजना	आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील	विशेष घटक योजना	स्टेटपूल	अनुशेष	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	कृषि व संलग्न सेवा							
	1.1 पीक संवर्धन	44.06	1.00	11.00	237.10	0.00	0.00	293.16
	1.2 फलोत्पादन	26.78	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	26.78
	1.3 मृदसंधारण	204.99	2.20	23.75	0.00	0.00	0.00	230.94
	1.4 पशुसंवर्धन	38.26	6.30	6.25	27.68	0.00	0.00	78.49
	1.5 दुग्धव्यवसाय विकास	5.50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5.50
	1.6 मत्स्यव्यवसाय	17.87	0.20	0.00	0.30	0.00	0.00	18.37
	1.7 वने	13.90	2.79	5.87	0.00	0.00	0.00	22.56
	1.8 पणन, कोठारे व खखारी	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	1.9 सहकार	26.33	0.00	2.00	0.57	0.00	0.00	28.90
	एकूण (एक)	377.69	12.49	48.87	265.65	0.00	0.00	704.70
2	ग्रामीण विकास							
	2.1 एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	27.14	2.02	15.45	81.85	0.00	0.00	126.46
	2.2 अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	24.71	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	24.71
	2.3 संपूर्ण ग्रामिण योजना	418.99	36.82	116.2	129.84	0.00	0.00	701.85
	2.4 रोजगार हमी योजना	50.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	50.00
	2.5 जमीन सुधारणा	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	2.6 सामूहिक विकास	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	2.7 ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम	55.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	55.00
	एकूण (दोन)	575.84	38.84	131.65	211.69	0.00	0.00	958.02
3	पाटबंधारे व पूरनियंत्रण							
	3.1 लघु पाटबंधारे	777.69	14.85	115.87	0.00	0.00	0.00	908.41
	3.2 जलप्रदाय क्षेत्र विकास कार्यक्रम	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	3.3 आयाकट विकास	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	3.4 मध्यम प्रकल्प	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	3.5 पूरनियंत्रण कामे	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	एकूण (तीन)	777.69	14.85	115.87	0.00	0.00	0.00	908.41
4	विद्युत विकास	310.73	10.00	50	674.92	0.00	0.00	1045.65
	एकूण (चार)	310.73	10.00	50.00	674.92	0.00	0.00	1045.65

अ. क्र.	विकास शीर्ष व उपशीर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनांवर झालेला खर्च						
		बिगर - आदिवासी योजना	आदिवासी उपयोजना	आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील	विशेष घटक योजना	स्टेटपूल	अनुशेष	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
5	उद्योग व खाणकाम							
	5.1 मोठे व मध्यम उद्योग	0.00	0.00	0.00	20.95	0.00	0.00	20.95
	5.2 ग्रामीण व लघु उद्योग	24.00	0.00	0.5	3.00	0.00	0.00	27.50
	एकूण (पाच)	24.00	0.00	0.50	23.95	0.00	0.00	48.45
6	वाहतूक व दळणवळण							
	6.1 मोठे व लहान बंदरे	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	6.2 अंतर्देशीय जलवाहतूक	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	6.3 रस्ते विकास	829.85	180.18	1360.29	0.00	0.00	1278.00	3648.32
	एकूण (सहा)	829.85	180.18	1360.29	0.00	0.00	1278.00	3648.32
7	सामान्य आर्थिक सेवा							
	7.1 पर्यटन	49.23	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	49.23
	7.2 स्थानिक विकास कार्यक्रम	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	एकूण (सात)	49.23	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	49.23
8	सामाजिक आणि सामूहिक सेवा							
	8.1 सामान्य शिक्षण	35.17	0.00	0.00	59.32	0.00	0.00	94.49
	8.2 क्रिडा व युवक कल्याण	22.00	0.5	4.40	50.00	0.00	0.00	76.90
	8.3 कला व संस्कृती	4.90	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.90
	8.4 तांत्रिक शिक्षण	7.99	0.00	13.90	0.69	0.00	60.00	82.58
	8.5 वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये	103.85	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	103.85
	8.6 आरोग्य सेवा	62.99	161.44	21.29	12.70	0.00	127.00	385.42
	8.7 ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता	81.03	5.45	81.13	2.02	0.00	0.00	169.63
	8.8 गृहनिर्माण	11.11	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	11.11
	8.9 नगर विकास	221.06	0.00	0.00	1400.00	0.00	0.00	1621.06
	8.10 माहिती व प्रसिध्दी	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	8.11 मागासवर्गीयांचे कल्याण	18.32	79.23	342.79	977.12	0.00	0.00	1417.46
	8.12 कामगार व कामगार कल्याण	27.34	7.19	54.88	5.88	0.00	52.10	147.39
	8.13 समाज कल्याण	27.47	1.98	9.98	29.73	0.00	0.00	69.16
	8.14 स्थानिक विकास कार्यक्रम	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	8.15 पोषण	0.00	2.88	49.13	0.00	0.00	0.00	52.01
	एकूण (आठ)	623.23	258.67	577.50	2537.46	0.00	239.10	4235.96
	एकूण (एक ते आठ)	3568.26	515.03	2284.68	3713.67	0.00	1517.10	11598.74

आधार - जिल्हा नियोजन अधिकारी, जिल्हा नियोजन समिती नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 12.2

रोजगार हमी योजना

जिल्हा - नागपूर.

संदर्भ वर्ष : 2006-07

अ. क्र.	बाब	कामाचा प्रकार					
		सिंचन	सार्वजनिक कामे (रस्ते)	कृषि	वनीकरण	इतर	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	नियोजित कामांची संख्या	31	616	2848	245	0	3740
2	मंजूर केलेल्या कामांची संख्या	0	1	13	66	14	94
3	सुरु केलेल्या कामांची संख्या	0	0	13	16	14	43
4	पूर्ण केलेल्या कामांची संख्या	0	0	0	0	0	0
5	मध्येच बंद केलेल्या कामांची संख्या	0	0	0	0	0	0
6	कामांसाठी केलेली तरतूद	239.88	1802.07	3726.21	528.97	0.00	6297.13
7	कामांवर झालेला एकूण खर्च (रु.लाखात)	1.40	56.74	0.00	56.55	0	114.69
8	रोजगार निर्मिती (मनुष्य दिवस लाखात)	0.03	1.21	0.00	1.2	0	2.44

आधार - जिल्हाधिकारी कार्यालय, रोजगार हमी योजना, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 12.3

रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ: 2006-07

अ. क्र.	महिना	खर्च (रुपये लाखात)		मनुष्य दिवस (लाखात)	रोजगार हमी योजनेखालील कामांची संख्या
		प्रत्यक्ष (महिन्यातील)	संचित आर्थिक वर्षाच्या आरंभापासून)		
(1)	(2)	(3)	4	(5)	(6)
1	एप्रिल 2006	9.18	9.18	0.20	36
2	मे 2006	10.19	19.37	0.22	32
3	जून 2006	26.37	45.74	0.56	36
4	जुलै 2006	6.20	51.94	0.13	57
5	ऑगस्ट 2006	11.70	63.64	0.23	52
6	सप्टेंबर 2006	21.31	84.95	0.45	43
7	ऑक्टोबर 2006	8.17	93.12	0.17	41
8	नोव्हेंबर 2006	0.67	93.79	0.01	39
9	डिसेंबर 2006	3.04	96.83	0.07	38
10	जानेवारी 2007	1.37	98.20	0.03	41
11	फेब्रुवारी 2007	9.90	108.10	0.21	45
12	मार्च 2007	6.59	114.69	0.14	45

आधार - जिल्हाधिकारी कार्यालय, (रो.ह.यो.शाखा), नागपूर.

अ. क्र	बाबी	तालुका							
		नरखेड	काटोल	कळमेघूर	सावनेर	पारशिवनी	रामटेक	मौदा	कामठी
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1	वस्ती असलेल्या गावांची एकूणसंख्या	133	168	96	129	111	143	122	76
2	गावातील वाडया/वस्त्यांची संख्या	133	168	96	129	111	143	122	76
3	बारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या								
	3.1 गावांची संख्या	130	151	92	123	108	142	118	75
	3.2 त्याखालील वाडया / वस्त्यांची संख्या	130	151	92	123	108	142	118	75
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व वाडया/वस्त्या	0	0	0	0	0	0	0	0
	संदर्भ वर्षातील	0	0	0	0	0	0	0	0
	अ) एकूण टंचाईग्रस्त गावे (संख्या)	36	38	37	30	37	7	15	36
	ब) एकूण वाडया/वस्त्या (संख्या)	36	38	37	30	37	7	15	36
	बृहत आराखडयानुसार								
	अ) एकूण टंचाईग्रस्त गावे (संख्या)	36	38	37	30	37	7	15	36
	ब) एकूण टंचाईग्रस्त वाडया/वस्त्यांची संख्या	36	38	37	30	37	7	15	36
5	केलेली उपाययोजना	0	0	0	0	0	0	0	0
	अ) टँकरने पुरवठा होणा-या								
	गावांची संख्या	0	2	0	0	2	0	0	0
	गावांतील वाडया/वस्त्यांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0	0
	टँकरची संख्या	0	1	0	0	2	0	0	0
	ब) बैलगाडीने पुरवठा होणा-या								
	गावांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0	0
	गावांतील वाडया/वस्त्यांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0	0
	बैलगाडयांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0	0
	क) इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या								
	गावांची संख्या	29	26	13	6	5	1	2	6
	गावांतील वाडया/वस्त्यांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0	0
	साधने संख्या	34	27	13	6	5	1	2	6

अ. क्र	बाबी	तालुका						जिल्हा एकूण
		नागपूर(प्रा)	नागपूर(श)	हिंगणा	उमरेड	कुही	भिववापूर	
(1)	(2)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)
1	वस्ती असलेल्या गावांची एकूणसंख्या	152	0	124	138	155	111	1658
2	गावातील वाडया/वस्त्यांची संख्या	152	0	124	138	155	111	1658
3	बारा महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध असलेल्या							
3.1	गावांची संख्या	145	0	122	132	131	109	1578
3.2	त्याखालील वाडया / वस्त्यांची संख्या	145	0	122	132	131	109	1578
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व वाडया/वस्त्या	0	0	0	0	0	0	0
	संदर्भ वर्षातील	0	0	0	0	0	0	0
	अ) एकूण टंचाईग्रस्त गावे (संख्या)	32	0	30	17	28	25	368
	ब) एकूण वाडया/वस्त्या (संख्या)	32	0	30	17	28	25	368
	बृहत आराखडयानुसार							
	अ) एकूण टंचाईग्रस्त गावे (संख्या)	32	0	30	17	28	25	368
	ब) एकूण टंचाईग्रस्त वाडया/वस्त्यांची संख्या	32	0	30	17	28	25	368
5	केलेली उपाययोजना	0	0	0	0	0	0	0
	अ) टँकरने पुरवठा होणा-या							
	गावांची संख्या	9	0	5	0	0	0	18
	गावांतील वाडया/वस्त्यांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0
	टँकरची संख्या	6	0	3	0	0	0	12
	ब) बैलगाडीने पुरवठा होणा-या							
	गावांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0
	गावांतील वाडया/वस्त्यांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0
	बैलगाडयांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0
	क) इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या							
	गावांची संख्या	23	0	18	18	18	16	181
	गावांतील वाडया/वस्त्यांची संख्या	0	0	0	0	0	0	0
	साधने संख्या	28	0	18	18	18	16	192

टिप - बारमाही पुरेसेपाणी उपलब्ध असलेल्या गांवांमध्ये टंचाई अंतर्गत गावे अंतर्भूत आहे

आधार - कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणीपुरवठा, जिल्हा परिषद, नागपूर

तक्ता क्रमांक 12.5
रासायनिक खतांचे वाटप

जिल्हा - नागपूर.

संदर्भ : 2006-07

अ.क्र.	तालुका	रासायनिक खतांचे वाटप (मे.टन)		
		नियंत्रित संस्थांकडून	खाजगी संस्थांकडून	एकूण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	नरखेड	3021	6320	9341
2	काटोल	4560	5288	9848
3	कळमेश्वर	4325	4565	8890
4	सावनेर	4538	5676	10214
5	पारशिवनी	5120	4855	9975
6	रामटेक	3820	5620	9440
7	मौदा	6745	7953	14698
8	कामठी	2311	2522	4833
9	नागपूर(ग्रा)	3050	3228	6278
10	नागपूर(श)	2145	2340	4485
11	हिंगना	4539	5220	9759
12	उमरेड	6350	6240	12590
13	कुही	5580	7229	12809
14	भिवापूर	4399	5360	9759
जिल्हा एकूण		60503	72416	132919

आधार - कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 12.6

साखर कारखाने

जिल्हा:- नागपूर

संदर्भ वर्ष : 2006-07

अ. क्र.	तालुका	साखर कारखान्याचे नाव	सहकारी/खाजगी	कामगार(संख्या)		गळीत क्षमता मे.टन	प्रत्यक्ष गाळप मे.टन	साखरेचे उत्पादन मे.टन	इतर उत्पादने			
				नियमित	हंगामी				इथेनॉल मे. टन	पेपर मे. टन	मद्यार्क हजार लि.	बीज मे. वॉट
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1	सावनेर	रामगणेश गडेकरी सहकारी साखर कारखाना मर्यादित सावनेर	सहकारी	1	.	.	-	-	-	-	-	-
2	मौदा	श्रीराम सहकारी साखर कारखाना मर्यादित बाबदेव	सहकारी	1	.	.	-	-	-	-	-	-
3	उमरेड	पुर्ती साखर कारखाना बेला	खाजगी	50	116	2500	1.24	1.12	-	-	-	-

आधार - प्रादेशिक सहसंचालक(साखर),नागपूर विभाग नागपूर.

अ.क्र.	बाब	परिमाण	उद्दिष्ट	साध्य
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1	अ) स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना	लाभधारकांची संख्या	2516	2551
	ब) जवाहर ग्राम समृद्धी योजना	लाख मनुष्य दिवस	20.54	26.60
	क) लघुउद्योग स्थापन करणे	उद्योग संख्या	2972	1573
2	अ) अतिरिक्त जमिनीचे वाटप	हेक्टर	0	0.00
	ब) लाभधारक	संख्या-अनु.जाती	0	0
		अनु.जमाती	0	0
		इतर	0	0
3	वेठबिगरांचे पुनर्वसन	खेडी संख्या	0	0
4	पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी	0	0	0
5	अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्र	केंद्र संख्या	0	0
	ब) उपकेंद्र	उपकेंद्र संख्या	0	0
6	अ) कुटुंब नियोजन शस्त्रक्रिया	संख्या	21888	21248
	ब) सममूल्य शस्त्रक्रिया	संख्या	24173	19754
7	अ) एकात्मिक बालविकास सेवा गट	संख्या	0	0
	ब) अंगणवाडी	संख्या	0	0
8	अ) अनु.जातीच्या कुटुंबांना सहाय्य	संख्या	3129	2033
	ब) अनु.जमातीच्या कुटुंबांना सहाय्य	संख्या	8176	7580
9	अ) घरांसाठी जागा (इंदिरा आवास योजना)	संख्या	2190	1296
	ब) घरबांधणीसाठी अर्थसहाय्य (इंदिरा आवास योजना)	संख्या		
			0	0
	क) आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी घरे	संख्या	0	0
	ड) कमी उत्पन्न गटासाठी घरे	संख्या	107	107
10	गलिच्छ वस्ती सुधारणा	लोकसंख्या	42348	11330
11	झाडे लावणे	रोपे संख्या लाखात	31.80	23.73
12	रास्त भावाची दुकाने उघडणे	संख्या	0	0
13	अ) खेड्यांचे विदयुतीकरण	संख्या	0	0
	ब)पंप संचांसाठी विदयुतीकरण	संख्या	4163	4097
	क) सुधारित चुली	संख्या	0	0
	ड) बायोगॅस	संख्या	150	150

तक्ता क्रमांक - 12.8

स्थानिक विकास कार्यक्रम (लोकसभा मतदार संघ)

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ : 2006-07

अ. क्र.	लोकसभा मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद (रुपये हजारात)	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च (रुपये हजारात)
			जुनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	नागपूर	20000	37	45	82	19645	14657
2	रामटेक	20000	30	133	163	36696	8958
एकूण		40000	67	178	245	56341	23615

तक्ता क्रमांक - 12.9

स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानसभा मतदार संघ)

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ : 2006-07

अ. क्र.	विधानसभा मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद (रुपये हजारात)	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत (रुपये हजारात)	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च (रुपये हजारात)
			जुनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	पूर्व नागपूर	8000	14	23	37	6028	1581
2	पश्चिम नागपूर	8000	26	33	59	7726	1987
3	मध्य नागपूर	8000	1	14	15	8580	63
4	दक्षिण नागपूर	8000	24	26	50	4799	1542
5	उत्तर नागपूर	8000	11	0	11	0	1938
6	कामठी	8000	32	36	68	7732	2000
7	कळमेश्वर	8000	30	68	98	8046	1995
8	उमरेड	8000	45	24	69	6576	1996
9	रामटेक	8000	32	51	83	7305	1996
10	सावनेर	8000	30	28	58	7000	1992
11	काटोल	8000	14	37	51	6778	1885
एकूण		88000	259	340	599	70570	18975

आधार - जिल्हा नियोजन अधिकारी, नागपूर.

तक्ता क्रमांक - 12.10

स्थानिक विकास कार्यक्रम (राज्यसभा सदस्य)

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ : 2006-07

अ. क्र.	राज्यसभा सदस्यांचे नाव	जिल्ह्याकरिता उपलब्ध करून दिलेली तरतूद (रुपये हजारात)	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत (रुपये हजारात)	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च (रुपये हजारात)
			जुनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	श्री. दत्ताजी मेधे	14200	7	26	33	11593	4194
2	श्रीमती लता मंगेशकर	1500	0	1	1	1508	425
3	श्री. शरद जोशी	1150	2	2	4	786	263
4	श्री. वेदप्रकाश गोयल	0	5	0	5	0	1673
एकूण		16850	14	29	43	13887	6555

तक्ता क्रमांक - 12.11

स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानपरिषद सदस्य)

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ - 2006-07

अ. क्र.	विधानपरिषद सदस्यांचे नाव	जिल्ह्याकरिता उपलब्ध करून दिलेली तरतूद (रुपये हजारात)	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत (रुपये हजारात)	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च (रुपये हजारात)
			जुनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1	मा.श्री नितीन गडकरी	4871	28	10	38	2741	2965
2	मा.श्री सागर मेधे	8000	32	38	70	7645	3448
3	मा.श्री जोगेंद्र कवाडे	1150	0	2	2	528	0
4	मा.श्री डायगव्हाणे	2600	0	3	3	1464	0
5	मा. एस. क्यु. जमा	5082	0	0	0	0	0
एकूण		21703	60	53	113	12378	6413

आधार - जिल्हा नियोजन अधिकारी, जिल्हा नियोजन समिती, नागपूर

तक्ता क्रमांक - 13.1
पोलिस अधिकारी/ कर्मचारी यांची संख्या

जिल्हा - नागपूर

संदर्भ वर्ष:2006-07

अ. क्र.	पदनाम	संख्या	
		एकूण संख्या	पैकी महिलांची संख्या
(1)	(2)	(3)	(4)
1	पोलिस अधिकारी/ कर्मचा-यांची संख्या		
	1.1 पोलिस आयुक्त	1	0
	1.2 अपर पोलिस आयुक्त	6	0
	1.3 सहपोलिस आयुक्त	3	0
	1.4 पोलिस उप आयुक्त	8	1
	1.5 पोलिस सहायक आयुक्त	28	1
	1.6 पोलिस अधीक्षक	3	0
	1.7 अपर पोलिस अधीक्षक	2	0
	1.8 पोलिस उप अधीक्षक	12	0
	1.9 पोलिस निरीक्षक	148	2
	1.10 पोलिस उप निरीक्षक	458	7
	1.11 सहा-यक पोलिस निरीक्षक	465	0
	1.12 पोलिस जमादार/ हवालदार	3037	42
	1.13 पोलिस शिपाई / पोलिस नाईक	6573	352
	एकूण पोलिस अधिकारी/ कर्मचारी संख्या	10744	405
2	पोलिस ठाणे	58	XX
3	आउट पोस्ट	41	XX
4	पोलिस चौकी	68	XX
5	लॉकअप्स	88	XX
6	पोलिस ठाणे, आउट पोस्ट व सब पोस्ट आदींची सोय असलेली गावे व शहरे	85	XX
7	पोलिस दलांचा एकूण खर्च (रू.लाखात)	14002	XX

आधार - 1) जिल्हा पोलिस अधीक्षक (ग्रामिण विभाग), नागपूर

2) पोलिस आयुक्त (शहर विभाग), नागपूर 3)पोलिस अधीक्षक,लोहमार्ग,नागपूर 4) समादेशक राज्य राखिव पोलिस दल गट क्र.4 व 13 नागपूर

तक्ता क्रमांक - 13.2

दिवाणी व फौजदारी न्यायालयांत निकालात काढलेली प्रकरणे

जिल्हा- नागपूर

संदर्भ वर्ष: 2006

अ. क्र.	न्यायालये	एकूण प्रकरणे	मूळ		अपील	
			नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1	दिवाणी न्यायालय	12023	7462	3011	914	636
2	फौजदारी न्यायालय	124777	117053	3773	204	3747
3	लोक न्यायालय	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.	उ.ना.
4	कामगार न्यायालय	9646	9646	.	.	-
5	औद्योगिक न्यायालय	912	516	155	156	85
6	कौटुंबिक न्यायालय	6484	5689	795	-	-
7	जिल्हा दंडाधिकारी तथा कार्यकारी दंडाधिकारी	7572	.	7572	-	-

आधार -1)जिल्हा व सत्र न्यायाधीश,नागपूर

2)आयुक्त, कामगार न्यायालय, नागपूर

3)आयुक्त, औद्योगिक न्यायालय, नागपूर

4) जिल्हा दंडाधिकारी व कार्यकारी दंडाधिकारी ,नागपूर

5)समुपदेशक, कौटुंबिक न्यायालय,नागपूर

तक्ता क्रमांक - 14.1

चित्रपट गृहे, व्ही.डी.ओ. केंद्र आणि केबलधारक यांची आकडेवारी

जिल्हा-नागपूर

संदर्भ वर्ष: 31.3.2007

अ. क्र.	तालुका	कायम स्वरुपी चित्रपटगृहे		फिरती चित्रपटगृहे		व्हीडीओ केंद्रे		केबल धारक		वसूल केलेला करमणूक कर (रुपये हजारात)
		संख्या	प्रत्येक खेळा साठी असलेली आसन क्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळा साठी असलेली आसन क्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळा साठी असलेली आसन क्षमता	केबल चालक संख्या	केबल ग्राहक संख्या	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	नरखेड	0	0	0	0	4	200	2	660	214
2	काटोल	1	375	0	0	3	150	5	1865	522
3	कळमेश्वर	1	255	0	0	3	150	12	1045	114
4	सावनेर	2	750	0	0	4	200	17	2987	672
5	पारशिवनी	0	0	0	0	0	0	9	1979	392
6	रामटेक	0	0	0	0	7	350	7	875	465
7	मौदा	0	0	0	0	1	50	12	501	85
8	कामठी	3	1335	0	0	0	0	29	2571	1077
9	नागपूर(ग्रा)	0	0	0	0	2	100	24	3744	1197
10	नागपूर(श)	23	44668	0	0	0	0	526	60349	71946
11	हिंगना	1	445	0	0	5	250	8	3194	625
12	उमरेड	1	450	0	0	1	50	7	1940	643
13	कुही	0	0	0	0	0	0	2	277	71
14	भिवापूर	0	0	1	195	1	50	2	199	74
जिल्हा एकूण		32	48278	1	195	31	1550	662	82186	78097

आधार- जिल्हाधिकारी कार्यालय (करमणूक शाखा),नागपूर

तक्ता क्रमांक - 14.2

मुद्रणालये आणि त्यांनी प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके

जिल्हा- नागपूर

संदर्भ-31.3.2007

अ. क्र.	तालुका	मुद्रणालयांची संख्या	दैनिक वर्तमान पत्रे आणि नियतकालिके					
			दैनिक	साप्ताहिक	पाक्षिक	मासिक	त्रैमासिक	वार्षिक
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	नरखेड	5	0	0	0	0	0	0
2	काटोल	12	0	1	0	0	0	0
3	कळमेश्वर	4	0	0	0	0	0	0
4	सावनेर	42	0	0	0	0	0	0
5	पारशिवनी	3	0	0	0	0	0	0
6	रामटेक	5	0	1	0	0	0	0
7	मौदा	4	0	1	0	0	0	0
8	कामठी	15	1	3	0	0	0	0
9	नागपूर(ग्रा)	0	0	0	0	0	0	0
10	नागपूर(श)	549	37	40	1	8	1	0
11	हिंगना	2	0	0	0	0	0	0
12	उमरेड	13	0	0	0	0	0	0
13	कुही	3	0	0	0	0	0	0
14	भिवापूर	3	0	0	0	0	0	0
एकूण जिल्हा		660	38	46	1	8	1	0

आधार:- 1)जिल्हा माहिती अधिकारी, नागपूर

2) अप्पर कामगार आयुक्त, नागपूर

जिल्हा-नागपूर

संदर्भ वर्ष 2004

अ. क्र.	मतदारसंघाचे नाव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या			मतदानाची टक्केवारी	पक्षनिहाय मिळालेली मते (संख्या)	
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण		काँग्रेस आय	मोटिव्ह पि.पार्टी
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
लोकसभा निवडणूक :		2004						
1	22 रामटेक	1148012	373271	274011	647282	56.38	262618	0
2	23 नागपूर	1629719	445841	346339	792180	48.61	373769	0
लोकसभा एकूण		2777731	819112	620350	1439462	51.82	636387	0
विधानसभा निवडणूक :		2004						
1	131 उमरेड	188321	74708	64045	138753	73.68	66539	0
2	132 कामठी	243836	87101	73872	160973	66.02	48734	0
3	133 नागपूर(उ)	306139	78643	62082	140725	45.97	70758	0
4	134 नागपूर(पू)	384487	115753	91182	206935	53.82	96246	0
5	135 नागपूर(द)	232432	66521	56410	122931	52.89	44551	0
6	136 नागपूर(म)	140297	44100	35451	79551	56.70	39684	0
7	137 नागपूर(प)	445371	125964	106654	232618	52.23	95533	0
8	138 कळमेश्वर	224350	85957	70010	155967	69.52	0	0
9	139 काटोल	162354	63678	52593	116271	71.62	0	0
10	140 सावनेर	200994	81759	67996	149755	74.51	9499	0
11	141 रामटेक	211185	80587	67260	147847	70.01	23904	0
विधानसभा एकूण		2739766	904771	747555	1652326	60.31	495448	0

तक्ता क्रमांक - 14.3

लोकसभा व विधानसभा निवडणूकीबाबतची आकडेवारी

जिल्हा-नागपूर

अ. क्र.	मतदारसंघाचे नाव	पक्षनिहाय मिळालेली मते (संख्या)						
		जनता दल	एन.सी.पी	जनता पार्टी	भा.ज.प.	शिवसेना	अपक्ष	इतर पक्ष
(1)	(2)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)
लोकसभा निवडणूक :		सप्टेंबर 2004						
1	22 रामटेक	0	0	0	0	276720	21444	86500
2	23 नागपूर	0	0	0	274286	0	50283	93842
लोकसभा एकूण		0	0	0	274286	276720	71727	180342
विधानसभा निवडणूक :		सप्टेंबर 2004						
1	131 उमरेड	0	0	0	41573	0	15800	14841
2	132 कामठी	0	0	0	0	0	31719	80520
3	133 नागपूर(उ)	0	0	0	33556	0	2728	33683
4	134 नागपूर(पू)	0	0	0	0	84415	4322	21952
5	135 नागपूर(द)	0	0	0	35537	0	2840	40003
6	136 नागपूर(म)	0	0	0	28401	0	0	11466
7	137 नागपूर(प)	0	0	0	113143	0	7256	16686
8	138 कळमेश्वर	0	48643	0	0	43560	52682	11082
9	139 काटोल	0	75173	0	0	30324	3791	6983
10	140 सावनेर	0	0	0	48396	0	69566	22294
11	141 रामटेक	0	0	0	0	41115	29639	53189
विधानसभा एकूण		0	123816	0	300606	199414	220343	312699

आधार - जिल्हा निवडणूक अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर